

ਵੇ ਪੇ ਨੀ ਓ ਸਿ ਖ ਓ.

ਓਤੀ
ਹੀਨਸਾਫ਼ ਓ. ਵਾਈਆ.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કાર્યીરમિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૩૯૪

વર્ષિક

પુસ્તકનું નામ અપાબીન શિક્ષક

વિાગ નં ૪૪૨

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૩૯૪

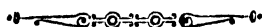
વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ અપાબીઝ ડિ.૬૫૬

વિષય

૪૪૨

THE JAPANESE TEACHER.

AN EASY METHOD OF ACQUIRING AN ELEMENTARY
KNOWLEDGE OF THE JAPANESE
LANGUAGE IN GUJERATI.

BY
DINSHAW H. VANIA
REPORTER "ADVOCATE OF INDIA."

Registered under Act XXV of 1867.

Bombay :

"GUJARATI" PRINTING PRESS.

A. D. 1905.

Price Rs. 3.

ALL RIGHTS RESERVED.

જેપેનીઝ શિક્ષક.

જેપેનીઝ ભાષામાં વાતચિત કરતાં શીખવાનું

ગુજરાતી પુસ્તક.

કર્તા

દીનશાહ હો. વાણીયા.

“એડવોકેટ ઓફ ઇન્ડિયા”ના રીપોર્ટર.

મુંબઇ.

“ગુજરાતી” પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં છાપ્યું છે.

૪૦ સં ૧૯૦૫.

ચંદ્રજીવી ૧૨૭૫.

કીંમત રૂ. ૩.

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ

૧૩૯૪

સર્વ હક્ક સ્વાધીન.

મારા માનવન્ત મિત્ર

શેઠ ઇબ્રાહીમભાઈ આદમજી પીરભાઈ,

તે

મુંબઈના ઉદ્યોગ હુન્નરના એક પિતા

શેઠ આદમજી પીરભાઈના પુત્ર

અને

મુંબઈના મીલ ઉદ્યોગના એક ચંચલ સુકાનીને

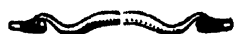
માન અને ચાહની ઇલાજી તરીકે

આ નાનું પુસ્તક

અર્પણ કરું છું.

કર્તા.

પ્રસ્તાવના.

આ પુસ્તકનો અભ્યાસ કરવાથી જેપેનીઝ ભાષાનું સંગીન જ્ઞાન સંપાદન કરી શકાશે એમ માનવું કેવળ ભૂલભરેલું છે. પણ ઘરમાં, મુસાફરી દરમ્યાન કે વેપાર ધંધામાં કામ આવે એવું ઉપર ટપકેનું જ્ઞાન મળી શકશે. એ પુસ્તક લખવાની મૂળ મતલબ ધંધા અર્થે જેપેન જનારાઓને ભાષાનો અભ્યાસ કરતાં જે વખત નિકળી જાય છે તેનો ખચાવ કરવાની છે અને પુસ્તકમાં સમાવેલી બાબતોના અભ્યાસથી તે નેમ પાર પડશે એમ હું માનું છું. એ જાતનું ગુજરાતી ભાષામાં આ પહેલુંજ પુસ્તક છે અને વળી પુસ્તક લખવાની આ મારી પેહેલીજ કોશીસ છે એટલે તેમાં ભૂલો તો હશે જ. એવી ભૂલો ઉપર માફ ધ્યાન ખેંચવામાં આવશે તો તેમ કરનારાઓનો હું ઉપકાર માનીશ.

દી. હો. વા.

મુંબઈ, તા. ૧૪ મી અક્ટોબર ૧૯૦૫.

જેપેનીઝ ભાષા.

જેપેનીઝ ભાષા બોલતાં શીખનાર હિંદી વિદ્યાર્થિને જે આવત મોટો સધ્યારો આપનારી લાગશે તે એ છે કે “આર ગાઉએ બોલી બદલાય” એ કહેવત જેપેન અને જેપેનીઝ ભાષાના સંબંધમાં ખોટી પડે છે. આખા જેપેન દેશમાં એક સરખીજ ભાષા બોલાય છે. જોકે કેટલેક ઠેકાણે ઉચ્ચારમાં કાંઈક ફરક માલમ પડે છે પણ તે ફરક માત્ર નામનોજ છે. વળી એ ફરકમાં જે ખીના ખાસ ધ્યાન ખેંચનારી જણાઇ છે તે એ કે આપણી તરફ જેમ ગામડાંઓમાં શ ને બદલે હ બોલાય છે તેમજ જેપેનીઝમાં પણ ગામડયાઓ અને રીક્ષા ગાડી ધસડવા-વાલાઓ સ ને બદલે હ વાપરે છે; જેમકે આરીમાસેન, દેકી-માસેનને બદલે આરીમાહેન, દેકીમાહેન અથવા આરીમાઇન દેકીમાઇન બોલે છે. ઉપ-ભાષાની ગેરહાજરી જેપેનીઝ ભાષા શીખનારને બેશક એક આશીર્વાદ સમાન છે, કારણ કે હિંદમાં બોલાતી જૂદી જૂદી ભાષાઓને લીધે પરદેશીઓને જે અગવડો ખમવી પડે છે તે અગવડો જેપેનનાં વસનાર હિંદીને ખમવી પડતી નથી. જેપેનીઝ ભાષાની ઉત્પત્તિ ઉપરથી જણાય છે કે એ ભાષા બેશક ચીનાઇ ભાષાના એક ભાગ તરીકે તો કહેવાય જ નહીં, તોપણ જેવી રીતે ગુજરાતી ભાષા સંસ્કૃત, પ્રાકૃત અને અંગ્રેજી શબ્દોથી પ્રભુલિત બની છે તેવી રીતે, ચીન સાથના સંકડો વર્ષોના સંબંધથી જેપેનીઝ ભાષાએ ચીનાઇમાંથી ઘણું લીધું છે. ઘણા ચીનાઇ શબ્દો જેપેનીઝ તરીકે ચાલુ વપરાય છે કે જેનો મુખ્ય દાખલો જેપેનમાં ગણત્રી માટે વપરાતા ચીનાઇ આંકડા છે, જે “સંખ્યા” નાં મથાલાં હેઠળ

આ પુસ્તકમાં આપેલા છે. બુધ ધર્મના ફેલાવા સાથે ધણા સંસ્કૃત શબ્દો પણ જેપેનમાં દાખલ થવા પામ્યા છે, જેના સંખ્યાબંધ દાખલા જેપેનીઝ શબ્દ કોષો પુરા પાડે છે. જેપેનીઝને મળતી આવતી બીજી કોઈ પણ ભાષા હોય તો તે લુચ્યુના ટાપુઓ ઉપર બોલાતી ભાષા છે. હવે વાક્યોની રચના જોતાં જણાશે કે, ગુજરાતીની માફક, વિશેષણ નામની પહેલાં આવે છે; ક્રિયા વિશેષણ ક્રિયાપદની પહેલાં આવે છે; કર્મ પણ ક્રિયાપદની પહેલાં મુકાય છે અને ક્રિયાપદ સર્વેથી છેલ્લે આવે છે. તે ઉપરાંત એ ભાષામાં બીજી જે બાબત આપણું ખાસ ધ્યાન ખેંચે છે તે એ છે કે જેપેનીઝ નામોને “જાતિ” કે “વચન” નથી; જેપેનીઝ વિશેષણને (અંગ્રેજીની માફક) શ્રેષ્ઠા પ્રમાણેનાં રૂપ (degrees) નથી; અને છેલ્લી પણ સર્વથી વધુ અગત્યની બીના તો એ છે કે, કર્તા ગમે તે પુરૂષ, જાતી અથવા વચનમાં હોય તોપણ ક્રિયાપદમાં કશો ફેરફાર થતો નથી, કે તેને કશો પ્રત્યય લાગતો નથી. પણ તેથી કાંઈ ક્રિયાપદનાં રૂપો શીખવાં સહેલાં થઈ પડતાં નથી. ક્રિયાપદમાં નકાર દેખાડનારાં ખાસ રૂપો છે, તેમજ વળી સાધારણ અને માન અર્થે વપરાતાં રૂપો જુદાં છે, કે જેથી વાક્યોમાં પુરૂષવાચક સર્વનામની જરૂર નહીં રહેતાં ક્રિયાપદજ તે સર્વનામોની ગરજ સારે છે. જેપેનીઝ ભાષાની મૂખ્ય ખુબી એ છે કે, એ ભાષામાં ગાળગલોચના બોલો કે અપશબ્દો બીલકુલ નથી. સામા માણસ ઉપર ગુસ્સો ખાલી કરવા માટે તેને મૂર્ખ, ઘેલો, જુઠો એવાં વિશેષણો લાગુ પાડીનેજ સંતોષ પકડવામાં આવે છે, કે જે શબ્દોનો પણ એ વિવેકી પ્રજા ભાગ્યેજ ઉપયોગ કરે છે. એ ભાષામાં લખતાં શીખવવાની કશી પણ તજવીજ આ પુસ્તકમાં કરવામાં આવી નથી; પણ જેપેનીઝ ભાષાના મુળાક્ષરો, જે એ જાતના છે અને જે કાતાકાના તથા હીરાગાનાને નામે ઓળખાય છે તે, તેઓ પ્રત્યેકના ગુજરાતીમાં થતા ઉચ્ચાર સાથે આપ્યા છે જે લખવા શીખનારને શરૂઆત કરવા માટે ઉપયોગી થઈ પડશે. ચીન અને કોરીયા સાથના સમાગમને પરિણામે એ બંને મુલકોમાં

ચાલતી લખવાની રૂઠી જેપેનીઝોએ અખતયાર કરેલી છે, કે જે રૂઠી જેટલી મુશ્કેલ તેટલીજ કંટાળા ભરેલી છે. તે રૂઠી એવી છે કે જેમ સાધારણ રીતે ભાષાઓમાં અક્ષરોની મદદવડે શબ્દો થાય છે તેમ ન થતાં દરેક શબ્દ માટે જુદાં ચિન્હો હોય છે. દાખલા તરીકે “માણસ” શબ્દ લખતાં (A) આવું ચિન્હ કહાડવામાં આવે છે, જે માણસના બે પગ દેખાડે છે; જ્યારે ઘોડો શબ્દ લખવા માટે ઘોડાનું માથું, પૂછડી, યાજ અને પગોનો ખ્યાલ આપે એવું ચિન્હ છે. એ રીત એટલી તો ગુંચવાડા ભરી છે કે ઘણી વેળા અમુક શબ્દ માટે કેવું ચિન્હ કહાડવું, તે વિષે જેપેનીઝોમાં પણ મતફેર પડે છે અને એક ચિન્હના જુદા જુદા અર્થો પણ થતા હોવાથી તે ગુંચવાડો વધારે ગુંચવણ ભરેલો થઈ પડે છે. વળી જેપેનીઝોમાં લખવાની રૂઠી અંગ્રેજી, ગુજરાતી કે ફારસીના જેવી નથી; જેપેનીઝો આડી લીટીમાં લખતા નથી પણ ઉભી લીટીમાં એટલે અક્ષરો એકમેકની પાસે નહીં પણ નીચે લખે છે.

જેપેનીઝ ભાષા લખતાં વાંચતાં શિખનાર વિદ્યાર્થિને જે મુશ્કેલી નડે છે તે તેનાં ઉપર જણાવેલાં ચિન્હો છે. તેમની સંખ્યા ચાર હજારને સુમારે થવા જાય છે અને તેમાંના ઘણાઓના અર્થ ત્રણ, ચાર થતા હોવાથી ખરો અર્થ શું છે તે વાક્ય મધેના ખીજા શબ્દો સાથના તેના સંબંધ ઉપરથી સમજી લેવામાં આવે છે.

આખા શબ્દો માટે માત્ર એક ચિન્હ વપરાય છે ત્યારે “કાતાકાના” તથા “હીરાગાના”ને નામે ઓળખાતા મુળાક્ષરો ગુજરાતી મુળાક્ષરના પદની ગરજ સારે છે. મુળાક્ષરો ઉપરથી વળી જણાશે કે કા અક્ષરને મથાળે આવું (") ચિન્હ મુકવાથી ગા અને તે ને મથાળે આવું (") મુકવાથી દે ઉચ્ચાર થાય છે. હા ને મથાળે આવું (") ચિન્હ મુકવાથી તેનો ઉચ્ચાર ખા અને આવું (o) ચિન્હ મુકવાથી પા ઉચ્ચાર થાય છે, કે જે રીત ફારસી અક્ષરોના ઉચ્ચારમાં નુકતેહના ઉપયોગથી પડતા ફરકને મળતી આવે છે; અને એવી રીતે એ મુળાક્ષરો એકમેકને મળતા આવે છે.

જેપેનીઝ ભાષામાં પહેલું પુસ્તક ઇસવી સનેની સાતમી સદીમાં પ્રગટ થયેલું જણાવવામાં આવે છે, અને અત્યાર સુધીમાં સંખ્યા-બંધ પુસ્તકો પ્રગટ થયાં છે. તેમનું સાહીત્ય, તવારીખ, કાયદા, હાંદગીનાં વૃત્તાંતો, નવલકથા, રોજનીશી, પ્રવાસના હેવાલો, કવિતા, શબ્દકોષ, વગેરેથી બનેલું છે જેમાં દિન પ્રતીદિન પુષ્કળ વધારે થતો રહે છે. આપણા ગુજરાતી વાર્તા લખનારાઓની માફક જેપેનીઝ લેખકો પણ અંગ્રેજી પુસ્તકોના સીલસીલા બંધ તરબુમા કરે છે અથવા તો અંગ્રેજી સંસારી વાર્તા, તે મધેનાં નામે ફેરવી જેપેનીઝ સંસારને લાગુ પાડે છે.

ALWAYS ASK FOR

“The Champagne of Table Waters”

“The Ideal Water for Whiskey.”

?

“ROGER'S SO A”

Of 68 years unprecedented reputation.

HEAD OFFICE—Hummum Street, Fort,

Telephone No. 332.

FACTORY—Byculla, Telephone No. 1033.

ESTABLISHED 1837, BOMBAY.

જે પેનીઝ મૂળાક્ષરો.

કાતાકાના તથા હીરાગાના.

ગુનસતી	કાતાકાના	હીરાગાના	ગુનસતી	કાતાકાના	હીરાગાના	ગુનસતી	કાતાકાના	હીરાગાના
આ.	ア	あ	ગે	ケ	げ	ચી	チ	ち
ઈ.	イ	い	ગો	ゴ	ご	ત્સુ	ツ	つ
ઉ.	ウ	う	સા	サ	さ	ને	テ	て
એ	エ	え	શી	シ	し	તો	ト	と
ઓ	オ	お	સુ	ス	す	દા	ダ	だ
કા	カ	か	સે	セ	せ	જી	チ	ち
કી	キ	き	સાં	リ	り	દ્વુ	ツ	つ
કુ	ク	く	ઝા	ザ	ざ	દે	テ	て
કે	ケ	け	જી	ジ	じ	દો	ド	ど
કો	コ	こ	ઝુ	ズ	ず	ના	ナ	な
ગા	ガ	が	એ	ゼ	ぜ	ની	ニ	に
ગી	ギ	ぎ	ઓ	リ	り	નુ	ヌ	ぬ
ગુ	グ	ぐ	તા	タ	た	ને	子	ね

જેપેનીઝ મૂળાક્ષરો

કાતાકાના તથા હીરાગાના.

ગુનરાતી	કાતાકાના	હીરાગાના	ગુનરાતી	કાતાકાના	હીરાગાના	ગુનરાતી	કાતાકાના	હીરાગાના
નો	ノ	の	પી	ピ	ひ	યો	ヨ	よ
ફા	ン	ん	પુ	プ	ぷ	રા	ラ	ら
હા	ハ	は	ચે	ペ	へ	રી	リ	り
હી	ヒ	ひ	પો	ポ	ぽ	રુ	ル	る
ફુ	フ	ふ	મા	マ	ま	રે	レ	れ
હે	ヘ	へ	મી	ミ	み	રો	ロ	ろ
હો	ホ	ほ	મુ	ム	む	વા	ワ	わ
બા	バ	ば	મે	メ	め	વી	井	ゐ
બી	ビ	び	મો	モ	も	બુ	ウ	う
બુ	ブ	ぶ	યા	ヤ	や	વે	エ	え
બે	ベ	べ	ચી	イ	い	વો	ヲ	を
બો	ボ	ぼ	યુ	ユ	ゆ			
પા	パ	ぱ	ચે	エ	え			

જે પે ની ઝ

શિ ક્ષ ક

જેપેનીઝ ભાષા વ્યાકરણની રચનામાં ગુજરાતી ભાષાને ઘણીખરી મુખ્ય બાબદોમાં મળતી આવતી હોવાથી, એ ભાષામાં વાતચીત કરતાં શીખવા ઇચ્છનારાઓ માટે ગુજરાતી ભાષામાં રચેલું પુસ્તક કીમતી મદદ આપનારું થઈ પડે એ તો ખુલું જ છે. જેમ ગુજરાતીમાં, તેમજ જેપેનીઝમાં, ક્રિયાપદ વાક્યને છેડે આવે છે; અંગ્રેજીની માફક વચ્ચે આવતું નથી. ગુજરાતી કેટલાંક ક્રિયાપદો એ ક્રિયાપદના સંયોગથી બનેલાં છે જેમકે લાવ=લઈ આવ, લઈ જા=લઈને જા, તેમજ જેપેનીઝમાં પણ એ ક્રિયાપદો તેવાંજ એ ક્રિયાપદના સંયોગથી થયાં છે.

જેમકે, લાવવું=લઈ આવવું.

મોત્તેકુરુ=મોત્તે કુરુ.

લઈ જવું=લઈને જવું.

મોતેઇકુ=મોતે ઇકુ.

ગુજરાતી નામોને છેડે વીલક્તીના જે પ્રત્યયો લાગે છે તેને મળતાજ પ્રત્યયો જેપેનીઝ નામોને છેડે પણ વપરાય છે.

કેટલાંક અવ્યયોની અને વિશેષણોની રચના પણ ગુજરાતીને મળતી આવે છે જેમકે,

રંગ રંગનો ધરે ધરેનો.

રોજ રોજ નીચી નીચી.

રફતે રફતે દાન દાન.

વારં વાર તાબી તાબી.

શબ્દોની અને વાક્યોની રચનાનું એ મળતાપણું દેખાડી આપે છે કે યુરોપની ભાષા જાણનારાઓને જેપેનીઝ ભાષા શીખવી જેટલી કઠણ પડે તેટલી એશીયાની ભાષા જાણનારાઓને તે કઠણ પડે નહીં; પણ જેપેનીઝ ભાષા શીખના માટે અંગ્રેજીમાં કેટલાંક પુસ્તકો છે જ્યારે ગુજરાતીમાં તેવું એક પણ પુસ્તક હસ્તી ધરાવતું નથી. ગુજરાતી જાણનારાઓને પણ તેથી અંગ્રેજી પુસ્તોકોનોજ આધાર લેવો પડે છે, જેથી તેમને વધુ મુશ્કેલી નડે છે. વળી અંગ્રેજી નહીં જાણનારાઓ જેઓ ગુજરાતીનુંજ માત્ર જ્ઞાન ધરાવે છે, તેઓને માટે તો જેપેનીઝ ભાષા શીખવાનું કશું સાધનજ નથી અને માત્ર માહાવરા ઉપરજ આધાર રાખવો પડે છે. ગુજરાતી ભાષા લખી વાંચી જાણનાર કોઈ પણ શખસ શિક્ષકની મદદ વગર જેપેનીઝ ભાષા સમજી તથા બોલી શકે એવી મકસદથી આ પુસ્તક રચવામાં આવ્યું છે. વળી પાઠોની રચના એવી રાખવામાં આવી છે કે, શીખનાર જે જે શબ્દો શીખતો જાય તેનો ઉપયોગ કરતો થાય, અને નહીં કે અમુક હદ સુધી શીખતાં સુધી તેને થોભવું પડે.

ક્રિયાપદ, એ દરેક ભાષામાં મુખ્ય શબ્દ ગણાય છે; પણ નામ કે સર્વનામની મદદ વગર ક્રિયાપદ ઝાઝાં ઉપયોગી થઈ પડતાં નથી; તેથી શરૂઆત સર્વનામોથી કરવામાં આવી છે. અત્રે જણાવવું જરૂરનું થઈ પડશે કે જેપેનીઝ ભાષામાં બોલનાર પોતા કરતાં ચહોટા દરજ્જાના શખસ સાથે વાત કરતી વેળા ધણીજ સભ્યતા ભરેલી રીતે બોલે છે જ્યારે ઉતરતા દરજ્જાના શખસ સાથે સાધારણ રીતે વાતચીત કરે છે. સભ્યતા દરશાવવાનો ધણોખરો સંધગો આધાર ક્રિયાપદ ઉપર છે. જેપેનીઝમાં સર્વનામો જુદાં જુદાં છે છતાં તે ધણીવાર બીલકુલ વાપરવામાં આવતાં નથી.

સર્વનામ-દાહ મેઘશી.

હું—વાતાકુશી. (હુંકમાં વાતાશી અથવા વાશી પણ બોલાય છે.)
તેમાય. (નોકરો પોતાના ઉપરી સાથ વાતચીત કરતાં
પોતા માટે વાપરે છે, કે જેમ ગુજરાતીમાં આપણે “સેવક”
બોલીએ છીએ.)

તું આનાતા.

ઓમાય. (ધણુંખરું મિત્રો અને સ્ત્રીઓ
અરસપરસ વાપરે છે.)

તે આનોશતો; તો નીન; આરે; આનોહીતો.

તે (જીવ વગરની ચીજોને માટે, જેમ અંગ્રે-
જીમાં it વપરાયછે) સૌરે.

અમે વાતાકુશી દોમો; વાતાશી દોમો.

तमे आनाता होमो; आमाय गाता.

तेभ्यो ... आनोशतो द्वाभे; आरेरा.

भते वाताक्षीनी; वाताक्षीनी.

भारुं ... वाताक्षीनोः वाताक्षीनो.

અમને... ... વાતાફૂલો દોમોની; વાતાશી દોમોની.

अभारुं ... वाताक्षशी ह्यभेनो; वाताशी ह्यभेनो..

તને આનાતાની.

તારું આનાતાનો.

તમને... ... આનાતા દોભેની.

તમારું ... આનાતા દોમોનો.

તેને આનોશતોની; સોરેની.

तेनं आनोशतेनो; सोरेनो.

તેઓને ... આનોશતો દોમોની.

तेऽनं आनोशतो दामेनो.

આ માણસ (નર)... જ્ઞાનો હીતો.

એ માણસ (નારી)... કાનો ઓના.

કાણે... .. હોનાતા; દારે.

યાદ રાખવું કે જ્યારે કોઈ વાક્યમાં સર્વનામ વાપરવા વગર ચાલેજ નહીં ત્યારેજ જેપેનીઝો સર્વનામ વાપરે છે, નહીં તો વાક્યના સંબંધ ઉપરથી સર્વનામ સહમજી લેવામાં આવે છે, કે જેમ ગુજરાતીમાં પણ બોલાય છે; જેમ કે,—ખાવું હોય તો ખા—તારે ખાવું હોય તો તું ખા.—જવા વગર કંઈ ચાલશે નહીં. જ્યાં મને, તને અથવા તેને, એ ત્રણમાનું કીયું સર્વનામ બોલનાર કહેવા ઇચ્છે છે તે સંબંધ ઉપરથી સહમજી લેવામાં આવે છે.

ગુજરાતીમાં એક શખસને પણ માન અર્થે તમે અને તેઓ કરી બોલાવાય છે પણ જેપેનીઝમાં આનાતા દોમો અને આનો-શતો દોમો એકથી વધારે માણસો માટે બોલતાંજ વપરાય છે.

ક્રિયાપદ-દોઓશી.

—☆☆☆☆—

સર્વનામ શીખવા બાદ ક્રિયાપદ શીખવાથી, શીખનાર સર્વનામ અને ક્રિયાપદની મદદ વડે થતાં નાનાં વાક્યો તુરત બોલી શકે છે. જેમ કે તું લાવ; હું આવીશ; તે જશે વગેરે. એ સખખસર આપણે હવે ક્રિયાપદ હાથ ધરીશું.

જવું—ઇકુ; માયર.

જવું	સામાન્યરૂપ	ઇકુ; માયર.
મય છે	વર્તમાનકાળ	ઇકીમાસુ; માયરીમાસુ.
ગયો	ભૂતકાળ	ઇકીમાસતા; માયરીમાસતા.
જશે	ભવિષ્યકાળ	ઇકીમાશો; માયરીમાશો.
જ	(હકમરૂપે)	ઇત્તે.

આવવું—કુરુ; ઓઇદેર.

આવવું	સામાન્યરૂપ	કુરુ; ઓઇદેર.
આવે છે	વર્તમાનકાળ	કીમાસુ; ઓઇદેમાસુ.
આવ્યો	ભૂતકાળ	કીમાસતા; ઓઇદેમાસતા.
આવશે	ભવિષ્યકાળ	કીમાશો; ઓઇદેમાશો.
આવ	(હકમરૂપે)	કીત્તે; ઓઇદે.

ખાવું—તાબેરુ.

ખાવું	સામાન્યરૂપ	તાબેરુ
ખાય છે	વર્તમાનકાળ	તાબેમાસ.
ખાધું	ભૂતકાળ	તાબેમાસતા.
ખાશે	ભવિષ્યકાળ	તાબેમાશો.
ખા	(હુકમ રૂપે)	તાબેતે.

પીવું—નોમુ.

પીવું	સામાન્યરૂપ	નોમુ.
પીએ છે	વર્તમાનકાળ	નોમીમામુ.
પીધું	ભૂતકાળ.	નોમીમાસતા.
પીશે	ભવિષ્યકાળ	નોમીમાશો.
પી	(હુકમ રૂપે)	નોનદે.

દાખલા.

*હું જાઉં છું.	વાતાકુશી ઇકીમાસ.
તે ગયો.	આનોસતો ઇકીમાસતા.
અમે જઇશું.	વાતાશીદોમો ઇકીમાશો.
મેં ખાધું.	વાતાશી તાબેમાસતા.
તું ખા.	આનાતા તાબેતે.
તે આવશે.	આનાહીતો કીમાશો.

સવાલ પુછતી વેળા ગુજરાતીમાં વાક્યને છેડે ધણું કરી “ક” શબ્દ મુકવામાં આવે છે જ્યારે જેપેનીઝમાં “ક” ને બદલે “કા” શબ્દથી સવાલ પુછાય છે જેમ કે—

* ઉપલા દાખલાથી જણાશે કે ગુજરાતીમાં ક્રિયાપદને છેડે જે ફેરફાર પેહેલા ખીન્ન અને ત્રીજા પુરુષમાં થાય છે જેમ કે છું, છે, શ, શો, શે, છીએ, છો, શું, તેવો ફેરફાર જેપેનીઝ ક્રિયાપદમાં થતો નથી; જેપેનીઝ ક્રિયાપદો સઘળા પુરુષોમાં એકસરખાં જ છે.

તમે જશો કે ?	અનાતા ઇકીમાશોકા ?
તે પીશે કે ?	આનોશતો નોમીમાશોકા ?
હું આવું કે ?	વાતાકુશી ઇકીમાશોકા ?
હું જાવું છું...	વાતાકુશી ઇકીમાસ.
તું જાય છે...	અનાતા ઇકીમાસ.
તે જાય છે...	આનોશતો ઇકીમાસ.
હું ગયો	વાતાકુશી ઇકીમાસતા.
તું ગયો	અનાતા ઇકીમાસતા.
તે ગયો	આનોશતો ઇકીમાસતા.
હું જઈશ	વાતાકુશી ઇકીમાશો.
તમે જશો	અનાતા ઇકીમાશો.
તેઓ જશે	આનોશતો ઇકીમાશો.
અમે જઈએ છીએ	વાતાકુશી દોમો ઇકીમાસ.
તમે જાવો છો	અનાતા દોમો ઇકીમાસ.
તેઓ જાય છે.	આનોશતો દોમો ઇકીમાસ.
અમે ગયા.	વાતાકુશી દોમો ઇકીમાસતા.
તમે ગયા.	અનાતા દોમો ઇકીમાસતા.
તેઓ ગયા....	આનોશતો દોમો ઇકીમાસતા.
અમે જઈશું...	વાતાકુશી દોમો ઇકીમાશો.
તમે જશો...	અનાતા દોમો ઇકીમાશો
તેઓ જશે...	આનોશતો દોમો ઇકીમાશો.

છે; હોવું; પાસે હોવું; પાસે છે.—આરુ; ઓરુ; ગોઝારુ.*

છે, હોવું, પાસે હોવું	...	આરુ; ઓરુ; ગોઝારુ.
છું, છે, છો, છીએ	...	આરીમાસ; ઓરીમાસ; ગોઝારી માસ.
હતો, હતી, હતું, હતાં	...	આરીમાસતા; ઓરીમાસતા; ગોઝારીમાસતા.

* ગોઝાર શબ્દ ધણો સભ્યતા ભરેલો છે અને તેથી સાધારણ રીતે તે વધુ વપરાય છે.

હોશે; પાસે હોશે. ... આરીમાશે; ઓરીમાશે; ગોઝારી-
માશે.

છે કે ? આરીમાસકા; ઓરીમાસકા; ગોઝારી-
માસકા.

નથી; પાસે નથી આરીમાસેન; ગોઝારીમાસેન.

એ ક્રિયાપદ ધણું ઉપયોગમાં આવતું અને વધુ અગત્યનું
હોવાથી તેનાં બીજાં રૂપો પણ અત્રે જ આપ્યાં છે.

જો હોય તો; પાસે હોય તો... આરીમાસીતારાખા.

હશે; પાસે હશે. આરીમાશે.

હતું નહીં; પાસે હતું નહીં... આરીમાસેનાનદા.

હોશે નહીં; પાસે હોશે નહીં. આરીમાસુમાધ.

છે કે; હોશે કે આરીમાસકા.

હતું કે; પાસે હતું કે ? ... આરીમાસતાકા.

કાંઈ જ નથી નાનીવો આરીમાસન.

એમ છે સો દસ.*

એમ છે કે ? સોદસકા ? સોદે ગોઝાધમાસકા ?

એમ નથી. સોદે આરીમાસન; સોદે ગોઝાધમાસન.

થોડાંક વધુ ક્રિયાપદો.

૩૩૩૩૩૩૬૬૬૬૬૬

લખવું—કાકુ.

લખવું. કાકુ.

લખે છે. કાકીમાસ.

લખ્યું. કાકીમાસતા.

લખશે. કાકીમાશે.

લખ. કાકેતે.

. * “સો દસ” એ “સોદે ગોઝારીમાસ”નું ટુંકું રૂપ છે અને એ રૂપ
વારંવાર વપરાય છે માટે તે બરોબર યાદ રાખવું.

વાંચવું—ચોમુ.

વાંચવું.	ચોમુ.
વાંચે છે.	ચોમીમાસ.
વાંચયું.	ચોમીમાસતા.
વાંચશે.	ચોમીમાશો.
વાંચ.	ચોનદે.

લેવું—તોરુ.

લેવું...	તોરુ.
લેછે....	તોરીમાસ.
લીધું....	તોરીમાસતા.
લેશે....	તોરીમાશો.
લે.	તોતે.

લાવવું—મોતેકુરુ.

લાવવું...	મોતેકુરુ.
લાવુંછું.	મોતેકીમાસ.
લાવ્યો.	મોતેકીમાસતા.
લાવશે...	મોતેકીમાશો.
લાવ	માતકીતે.

કરવું—સુર; દેકીર.*

કરવું	સુર; દેકીર.
કરે છે...	સીમાસુ; દેકીમાસ.
કીધું	સીમાસતા; દેકીમાસતા.
કરીશ...	સીમાશો; દેકીમાશો.
કર	સીતે.

ઉછીનું લેવું—કારુ.

ઉછીનું લેવું.	કારુ
ઉછીનું લે છે.	કારીમાસ.
ઉછીનું લીધું.	કારીમાસતા.
ઉછીનું લેશે.	કારીમાશો.
ઉછીનું લે.	કારીતે.

* દેકીરનો અર્થ કરી શકવું થાય છે.

વેચવું—ઉર.

વેચવું....	ઉર.
વેચું છું.	ઉરીમાસુ.
વેચ્યું....	ઉરીમાસતા.
વેચશે...	ઉરીમાશે.
વેચ	ઉત્તે.

ખરીદવું—કાઉ.

ખરીદવું.	કાઉ.
ખરીદેછે.	કાઇમાસુ.
ખરીદ્યું.	કાઇમાસતા.
ખરીદશે.	કાઇમાશે.
ખરીદ...	કાઝ્યાતે.

જાણવું—શીરુ; વકારું*

જાણવું....	શીરુ; વકારુ.
જાણેછે....	શીરીમાસુ; વકારીમાસુ.
જાણ્યું.	શીરીમાસતા; વકારીમાસતા.
જાણશે	શીરીમાશે; વકારીમાશે.
જાણ.	શીતે; વકાતે.
જાણતો નથી.	શીરીમાસન; વકારીમાસન.

પુછવું—તોઉ; તાનોમુ.

પુછવું...	તોઉ; તાનોમુ.
પુછેછે...	તોઇમાસુ; તાનોમીમાસુ.
પુછ્યું....	તોઇમાસતા; તાનોમીમાસતા.
પુછશે....	તોઇમાશે; તાનોમીમાશે.
પુછ	તોઝ્યાતે.

* વકારુ એટલે સહમજવું, ધ્યાનમાં ઉતરવું પણ થાય છે.

નામ.

ઉપર જે ક્રિયાપદો શીખી ગયા તેઓનો ઉપયોગ સર્વનામ ઉપરાંત નામ સાથે પણ કરવાનું બની આવે તે માટે નીચે થોડાંક નામ આપી તેઓને ક્રિયાપદ તથા સર્વનામ સાથે વાક્યમાં કેવી રીતે ગોઠવવામાં આવે છે તેના દાખલા આપ્યા છે.

જાણવું જોઈએ કે એક ગુજરાતી વાક્યમાં જે નીચમે નામ, સર્વનામ તથા ક્રિયાપદ આવે છે તેજ નીચમ જેપેનીઝ ભાષામાં પણ છે.

છોકરું...	... કોદોમો.	છત્રીકાસા.
ચોપડી...	... હોન.	પ્યાલુંચાવાન.
પેટી હાકો.	પત્રતેગામી.
કામ શીંગોતો.	પધસા...	...કાને, કીન.
છોકરું ચોપડી વાંચે છે...	...	કોદોમો હોન	યોમીમાસ.
મેં પત્ર લખ્યો.	વાતાશી તેગામી	કાકેમાસતા.
તે કામ કરશે.	આનોશતો શીંગોતો	સીમાશો.
છોકરો છત્રી લાવ્યો.....	...	કોદોમો કાસા	મોતેકીમાસતા.
તેણે પ્યાલું ખરીદ્યું	આનોશતો ચાવાન	કાધમાસતા.
અમે પેટી લખશું	વાતાશીદોમો હાકો	તોરીમાશો.
તું પધસા ઉઠીના લે છે.	...	આનાતા કાને	કારીમાસ.

વિભક્તિ.

—***—

ગુજરાતીમાં જેવી રીતે નામને છેડે વિભક્તીના પ્રત્યય લાગે છે તેમજ જેપેનીઝમાં પણ પ્રત્યય લાગે છે. જેપેનીઝ પ્રત્યય ગુજરાતીને કેટલેક દરજ્જે મળતા આવે છે.

છોકરું—કોદોમો.

છોકરું (કર્તા તરીકે) કોદોમો અથવા કોદોમોગા.
 છોકરાંનો, છોકરાંની, છોકરાંનું—નાં. ... કોદોમોનો; કોદોમોગા.
 છોકરાંને કોદોમોની; કોદોમોએ.
 છોકરાં (કર્મ તરીકે) કોદોમો; કોદોમોવો.
 છોકરાંથી, છોકરાં પાસેથી... .. કોદોમોકારા; કોદોમોયોરી.
 છોકરાં તરફ, છોકરાંનું અથવા છોકરાંમાં... કોદોમોની.
 છોકરાં વડે, છોકરાથી કોદોમોદે.

જાતી.

જેપેનીઝ ભાષામાં નર અને નારી જાતીનો તફાવત ખુબ્બી રીતે દરશાવવામાં આવતો નથી અને અમુક શબ્દ નર માટે છે કે નારી માટે તે સંબંધ ઉપરથી સહમજી લેવામાં આવે છે; જેમ કે ઉમા એટલે ઘોડો અથવા ઘોડી; કોદોમો એટલે છોકરો અથવા છોકરી; તોરી એટલે મરઘા અથવા મરઘો.

કેટલાક શબ્દો માત્ર નર જાતીમાંજ વપરાય છે જ્યારે કેટલાક ફક્ત નારી જાતીમાં વપરાય છે જેમ કે:—

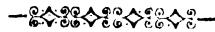
ઓતોકો...	...	મરદ.	ઓનાઓરત.
મુસોકો	છોકરો.	મુસમીછોકરી.

જ્યાં નર અને નારી જાતી ખાસ જણાવવાની જરૂરજ હોયછે ત્યાં નર જાતી માટે “ઓ” અથવા “ઓન” અને નારી જાતી માટે “મે” શબ્દો નામની પેઢેલાં મુકવામાં આવે છે. જેમકે—

માખણ—ખાતા.
 આટો—કા; કાના.
 ઘઉં—કામુગી.
 ઘઉંનો આટો—ઉદોનકા.
 ચોખાનો આટો—કામેનો કા.
 બીફ—ગીયુ નીકુ.
 રોસ્ટ બીફ—ચાઇતા ગીયુનીકુ.
 ચીઝ—ચીઝુ.
 સેવ—ઉદોન.
 માછલી—સાકાના.

બાફેલું ઇંકું—યુદે તામાગો.
 અરધું બાફેલું ઇંકું—તામાગોનો.
 હાન જીકુ.
 આખીદાળનું ઇંકું—તામાગોનો
 પુરાઇ. [રેમી.
 ઇંડાંની સફેદી—તામાગોનો શી
 ઇંડાંની દાળ—તામાગોનો કીમી.
 તેલ, ધી—અથુરા.
 ખાંડ—સાતો.
 ચાહ—ઓચા.

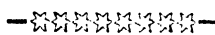
ભાજીતરકારી—યાસાઈ.

ગાજર—નીનજન.
 કેમેજ—કયાખેજ; ખોતનના.
 કાકરી—કયુરી.
 પટેટા—ઇમો.
 સકરકંદ—સત્સુમા ઇમો.
 દુધી—હીયોતાન; પુકુખી.
 કેળું—કાખોચા.

ટોમેટો—આકાનાસુ.
 વેગણાં—નાસુ.
 સળગમ—કાખુ.
 વટેણા—એનદોમામે.
 દાળ—મામે.
 સાલેદ—ચીસા.
 મુળા—દાઇકાન.

કુટ—કુદામેનો.

સફરજન—રીંગો.
 એપ્રીકોટ—આનજુ.
 ચેરી—સાકુરામખો.
 ચેસ્ટનટ—કુરી.

દાડમ—ઝાકુરો.
 ખડખુચુ—માકુવાયુરી.
 તડખુચ—સીયુકવા.
 કેળાં—ખનાના.

અંજીર—ધચીજીકુ.
 સ્ત્રાખેરી;—ધચીગો.
 દરાખ—ખુદો.
 નારંગી—મીકાન.
 મોસંખી—નાનકીન મીકાન
 પીચ—મોમો.
 પેર—નાશી.

સેંતુર—કુવા; કેાજી.
 લીંબુ—યુજી.
 નાળયર—ચાશી.
 ખદામ—ખોતાનકયો.
 દરાખ—હોસીખુદો.
 અખરોટ—કુરુમી.

મસાલો—ચાકુમી.

—૦૦૦૦૦૦૦૦—

અચાર—ત્સુકેમોનો.
 નીમક—શીઓ.
 રાઇ—કારાશી.
 મરી—તોગારાશી.
 લસણ—નીનનીકુ.
 કાંદો—તેગી.

આદુ—શોગા.
 તજ—નીકકેઇ.
 લવંગ—ચોજી.
 સાસ—સોસુ.
 સરકો—સુ.

પીવાનું—તોમીમોનો.

૩૩૩૩૩૩૩૩૩૩૩૩

ખાંડી—ખુરાનદી.
 વહીસ્કી—વુસુકી.
 ખીર—ખીર.
 શેમપેન—શામપેન.
 વાઇન—ખુદોશુ.
 જેપેનીઝ દારૂ—સાકે.
 સોડાવાટર—સોડાસુધ.
 હીરાનોવાટર—હીરાનોસુધ.
 લેમોનેડ—રામુને.

આઇસ—કારી.
 પાણી—મીઝી.
 પીવાનું પાણી—તોમી મીઝી.
 ગરમ પાણી (પીવાનું)—ઓ સાયુ.
 ગરમ પાણી—ઓયુ.
 ખરકનું પાણી—કારી મીઝી.
 ચાહ—ઓચા.
 કાફી—કાહી.
 દુધ—ચીચી.

નાસતો—આસા મેશી. રાતનું ખાણું—ખાન મેશી.
 ખપોરનું ખાણું—હીરુ મેશી. રીફ્રેશમેન્ટ—શોકુ મોત્સુ.
 પીકનીકે લઈ જવાનું ખાવાનું (ભાત્યું) ખેનતો.

આપવું—આગેરૂ.

—XXXX—

આપવું ક્રિયાપદનું જેપેનીઝ આગેરૂ, ચારુ, વાતાસુ તથા ઓકુરુ થાય છે. પણ કોઈ પણ ચીજ માગતી વખતે અંગ્રેજીમાં જેમ Please શબ્દ વપરાય છે જેમ કે, Bread please, sugar please અને ગુજરાતીમાં “મેહેરઆની કરશો” શબ્દો વપરાય છે, જેમકે “રોટીની મેહેરઆની કરશો,” “ખાંડની મેહેરઆની કરશો” તેમ જેપેનીઝમાં “કુદાસાઈ” શબ્દ વપરાય છે, જેમકે “પાન કુદાસાઈ”—“સાતો કુદાસાઈ,” વગેરે.

ઉપલાં નામો શીખવા બાદ એ ચીજો માગતી વેળા ક્રિયા-પદની ગેરહાજરીમાં ગુંચવાડો થાય નહીં તે માટે “કુદાસાઈ” શબ્દ વિશે એટલો ખુલાસો જરૂરનો છે.

આપવું—આગેરૂ, ચારુ; વાતાસુ.*

આપવું ... આગેરૂ; ચારુ; વાતાસુ.

આપે છે ... આગેમાસ; ચારીમાસ; વાતાસીમાસ.

આપ્યું ... આગેમાસતા; ચારીમાસતા; વાતાસીમાસતા.

આપશે ... આગેમાશો; ચારીમાશો; વાતાસીમાશો.

આપ.. ... આગેતે; ચાતે; વાતાસીતે.

* એ ત્રણે શબ્દો શીખવા જરૂરના છે, કારણ કે એ ત્રણે સાધારણ રીતે વપરાય છે. આગેરૂનો અર્થ તળવું પણ થાય છે જેમ કે સાકાનાવો આગેરૂ—માહલી તળવી. ચારુ તથા વાતાસુનો અર્થ મોકલવું પણ થાય છે.

સવાલ—જવાબ.

—❧❧❧❧❧❧❧❧—

હા, હાજી—હે.

ના, નહીંજી—ધ્યે; યા.

જેપાનીઝો સવાલનો જવાબ હા કે નાથી વાળવાનું પસંદ કરતા નથી, પણ સવાલ પુછવા માટે જે ક્રિયાપદ વાપરવામાં આવ્યું હોય તે ક્રિયાપદની મદદવડે અથવા ખીજી રીતે જવાબ વાળે છે જેમ કે:—

શેઠ આવ્યા કે? દાનાસાન કીમાસતા કા?

આવ્યા છે કીમાસતા.

હજી નથી આવ્યા... .. માદા દસ.

શેઠ છે કે? દાનાસાન વા ઓરીમાસકા?

નહીં, હજી નથી આવ્યા... માદા માયરીમાસન.

કાગજ મોકલશે કે? ... તેગામી યારીમાશે કા?

હા, મોકલશે.. ... યારીમાશે.

ક્રિયાપદના સાદાં રૂપો.

સહાયકારક ક્રિયાપદ “માસુ”ની મદદ વડે કરેલાં ક્રિયાપદના ઉપલાં રૂપો વાપરવાનું સહ્યતા ભરેલું ગણવામાં આવે છે માટે સઘળા ક્રિયાપદોનાં રૂપો આ પુસ્તકમાં તેવીજ રીતે આપેલાં છે; પણ તે છતાં ક્રિયાપદના સાદાં રૂપો, એટલે સહાયકારક “માસુ”ની મદદ વગર થતાં રૂપો પણ ઘણીવાર વપરાય છે અને તે જાણવા જરૂરનાં હોવાથી તેના દાખલા નીચે આપ્યા છે:—

આવવું—કુરુ.

સાદાં રૂપો.

આવવું કુરુ.

આવું છું—આવે છે ઇ.. ... કુરુ.

આવ્યો કીત્તા.

આવશે	કુરુ.
આવ્યો છે..	કીત્તા.
જે આવે તો	કુરેઆ.
જે આવ્યો તો... ..	કીત્તારા; કીત્તારાઆ.
જે કે આવે છે... ..	કુરેદો.
જે કે આવ્યો	કીતારેદો.
આવવા માગું છું... ..	કીતાઇ.
આવીને	કીતે.
આવ (હુકમ રૂપે)	કો-ઇ ?
અવાવવું	કોસાસેરુ.

કરવું-સુરુ.

કરવું.	સુરુ.
કરે છે; કરું છું... ..	સુરુ.
કીધું.	શીત્તા.
કરશે.	સુરુ.
કીધું છે	શીત્તા.
જે કરે તો	સુરેઆ.
જે કીધું... ..	શીત્તારા; શીત્તારાઆ.
જે કે કરે છે	સુરે દો.
જે કે કીધું	શીત્તારે દો.
કરવા ઇચ્છું છું... ..	શીત્તાઇ.
કરીને	શીત્તે.
કર..	શી-રો.
કરાવવું	સાસેરુ.

નકાર બતલાવનારાં સૂચો.

આવયું—કુરુ.

આવયું	કુરુ.
આવતો નથી	કોનુ; કોનાઇ.
આવ્યો નહીં	કોનાકાતા; કોનાનદા.
આવશે નહીં	કોનુ; કોનાઈ.
આવેલો નથી	કોનાકાતા; કોનાનદા.
જે નહીં આવે તો	કોનાકેરેબા; કોનેબા.
જે નહીં આવ્યો તો	કોનાકાતા; કોનાનદારા.
જે કે નથી આવતો	કોનાકેરેદો; કોનેદો.
જે કે આવ્યો નહીં	કોનાકાતાકેરેદો; કોનાનદારેદો.
આવવા માગતો નથી	કીતાકુનાઇ.
નહીં આવીને	કોઝુ; કોનાકુતે.

કરયું—સુરુ.

કરયું.	સુરુ.
કરતો નથી.	સોનુ; શીનાઇ.
કીધું નહીં.	શીનાકાતા; શીનાનદા.
કરશે નહીં..	સેનુ; સીનાઇ.
કરેલું નથી.	શીનાકાતા; સે-નાનદા.
જે નહીં કરેતો	શીનાકેરેબા; સેનાબા.
જે નહીં કીધું તો	શીનાકાતા; સેનાનદા.
જે કે નથી કરતો.	શીનાકેરેદો, સીનેદો.
જે કે કીધું નહીં.	શીનાકાતાકેરેદો; સીનાનદારેદો.
કરવા માગતો નથી	શીતાકુનાઈ.
નહીં કરીને.	શીનાકુતે; સેઝુ.

ક્રિયાપદનાં નકાર દેખાડનારાં રૂપો સહાયકારક ક્રિયાપદ
“માસુ” ની મદદવડે નીચે મુજબ થાય છે:—

ઉછીનું લેવું—કાસુ.

સાદાં રૂપ.

નકાર રૂપ.

ઉછીનું લે છે—કાશીમાસુ.

ઉછીનું લેતો નથી—કાશીમાસેન.

ઉછીનું લીધું—કાશીમાસતા.

ઉછીનું લીધું નહીં—કાશીમાસેન
દેશીતા.

ઉછીનું લેશે—કાશીમાસો.

ઉછીનું લેશે નહીં—કાશીમાસુમાઇ.

જે ઉછીનું લેય—કાશીમાસુરેખા.

જે ઉછીનું લે નહીં—કાશીમા-
સેનાકેરેખા.

જે ઉછીનું લીધું—કાશીમાશી-
તારા.

જે ઉછીનું નહીં લીધું—કાશીમા-
સેન દેશીતારા.

સંખ્યા.

ગુજરાતીમાં એકથી વીશ સુધી સંખ્યા બતાવવા માટે
જુદા જુદા શબ્દો બોલાય છે; પણ જેપેનીઝમાં એકથી દશ
સુધીની સંખ્યા માટે જુદા બોલો છે જ્યારે પછીની સંખ્યા
“દશ ને એક,” “દશ ને બે,” દશને ત્રણ” એવી રીતે બોલાય છે.
એકથી દશ સુધી ગણવા માટે બે જાતના આંકડા છે; જેમાંના
એક અસલ જેપેનીઝ છે જ્યારે બીજા ચીનાઇ ભાષામાંથી લીધેલા
છે. પણ જેપેનીઝ આંકડા એકથી દશ સુધીની સંખ્યા ગણવામાં
જ વપરાય છે અને દશથી વધુની ગણતરીમાં તે ચીનાઇ ભાષામાંથી
લીધેલા આંકડાજ કામ આવે છે. એ બે આંકડા એક સરખા
સાધારણ ઉપયોગમાં હોવાથી તે નીચે આપ્યા છે:—

સંખ્યા—કાઠું.

ગુજરાતી.	ચીનાઈ.	ગુજરાતી.	ચીનાઈ.
એક	ધચી.	બાવીસ ...	નીજી ની.
બે	ની.	(અને એ પ્રમાણે આગળ)	
ત્રણ	સાન.	ત્રીશ	સાન જી.
ચાર	શી.	ચાલીસ.. ...	શી જી.
પાંચ	ગો.	પચાસ... ..	ગો જી.
છ	રોકું.	સાઠ	રોકું જી.
સાત	શીચી.	સીતેર... ..	શીચી જી.
આઠ	હાચી	હંસી	હાચી જી.
નવ	કું.	નેવુ	કું જી.
દશ	જી.	સો	હાકું.
અગ્યાર.. ...	જી ધચી.	બસો	ની હાકું.
બાર	જી ની.	ત્રણસો... ..	સાંખ્યા કું.
તેર	જી સાન.	(અને એ પ્રમાણે આગળ)	
ચઉદ	જી શી.	હજાર	સેન.
પંદર	જી ગો.	બે હજાર	ની સેન.
સોળ	જી રોકું.	(અને એ પ્રમાણે આગળ)	
સત્તર	જી શીચી.	દશ હજાર	માન.
અઠાર... ..	જી હાચી.	લાખ	જી માન.
ઓગણીસ ...	જી કું.	દશ લાખ	હયાકું માન.
વીસ	ની જી.	કરોડ	સેન માન.
એકવીસ ...	નીજી ધચી.		

દાખલા.

યન ૧૨,૯૨૫—ધચીમાન નીસેન કુહાકું નીજી ગો યન.

૩૫૫ ૨,૨૩,૨૫૬—નીજીની માન સાનસેન નીહાકું ગોજીરોકું રૂપી.

ગુજરાતી.	જેપેનીસ.	ગુજરાતી.	જેપેનીસ.
એક. ...	હીતોત્સ.	છ મુત્સ.
બે... ...	પુતોત્સ.	સાત નાનાત્સ.
ત્રણ. ...	મીત્સ.	આઠ યાત્સ.
ચાર. ...	ચોત્સ.	નવ કોકોનાત્સ.
પાંચ. ...	ધત્સુસ.	દશ તોઓ.

આંકડાઓ બોલવામાં ઘણીવાર નામની પાછળ પણ બોલાય છે જેમ કે મીકાન મીત્સ; નારંગી ત્રણ.

અનુક્રમ.

પેહેલો ...	દાઘ ધચી.	ચોથો દાઘ શી.
બીજો ...	દાઘ ની.	પાંચમો...	... દાઘ ગો.
ત્રીજો.. ...	દાઘ સાન.	છઠો દાઘ રોકુ.

અને એ પ્રમાણે અનુક્રમ દેખાડવા માટે સંખ્યા આગળ “દાઘ” શબ્દ વાપરવો.

એક વાર ...	ધચી દો.	નવ વાર..	... કુ તાખી.
બે વાર ...	ની દો.	દશ વાર..	... જી તાખી.
ત્રણ વાર ...	સાન દો.	બમણું ની બાધ.
ચાર વાર ...	ચો તાખી.	ત્રમણું સાંમબાધ.
પાંચ વાર ...	ગો તાખી.	ચારગણું...	... શી બાધ.
છ વાર ...	રોકુ તાખી	પાંચગણું...	... ગો બાધ.
સાત વાર ...	શીચી તાખી.	દશગણું...	... જી બાધ.
આઠ વાર ...	હાચી તાખી.		

ગુજરાતીમાં જેમ કેટલીક ચીજોની ગણતરી માટે આંકડાઓ સાથે ખાસ શબ્દો બોલાય છે:—જેમ કે ત્રણ જણ; ચાર જણ (મૂણસ) કાગળના તાવ પાંચ; શાહીની બાટલી બે; ઘડયાલ

નંગ ત્રણ; મોજની જોર એક; મૂળાની પણી ચાર વગેરે; તેમ જોપેનીઝમાં પણ જુદા જુદા શબ્દો વપરાય છે. જોપેનીઝ ભાષામાં એ રીત જરા અધરી છે. એ ભાષામાં એવી રીતે વપરાતા કેટલાક શબ્દો તેના ખુલાસા સાથે નીચે આપ્યા છે:—

ગુજરાતીમાં માણસની સંખ્યા બોલતી વેળા આપણે “જણ” શબ્દ વાપર્યે છીએ જેમકે, ત્રણ જણ, સાત જણ, તેવી રીતે જોપેનીઝમાં “નીન” શબ્દ વપરાય છે; જેમકે સાનનીન—ત્રણ જણ; સીચી નીન—સાત જણ; નીનસોકુ ની નીન—મજુર બે જણ.

કાપડના તાકા, પક્ષી વગેરેની ગણતરી કરતી વેળા “હીકી” શબ્દ વપરાય છે જેમકે રેશમી કાપડનો તાકા એક—કીનુ ઇપ પીકી (ઇપ-હીકી)

લાંખી, ગોળ ચીન્ને જેવી કે બાટલી, પેનસીલ, ઝાડ, વગેરેની ગણતરી “હોન” શબ્દની મદદ પડે થાય છે જેમકે કાસા નીહોન—છત્રી બે નંગ; સોડાસુધ ઇપપોન—સોડાવાટરની બાટલી એક

રીક્ષા, પાલખી વગેરે હાથા સાથની ચીન્ને લાકડી, મીનબતી, ખંદુક, ઓળરો, વાસણ વગેરેની ગણતરી કરતી વેળા સંખ્યા દેખાડનાર આંકડા સાથે “ચો” બોલ વપરાય છે જેમ કે કુરુમા સાનચો—રીક્ષા નંગ ત્રણ, રોસોકુ ગોચો—મીનબતી નંગ પાંચ.

કાગળના તાવ, રકાબી, સીકા વગેરે માટે “માઇ” શબ્દ વપરાય છે જેમકે નીમાઇ; શીચીમાઇ વગેરે.

કીમોનો શીચીમાઇ—કપડાં સાત નંગ.

મકાનોની ગણતરી માટે “કેન” શબ્દની મદદ લેવામાં આવે છે જેમકે, તેરા કુ કેન—દેવળ નવ.

જે ચીન્નેમાં પ્રવાહી ભરી શકાય જેવાંકે પ્યાલાં, ગ્લાસ વગેરેની ગણતરી માટે “હાઇ” બોલ વપરાય છે. જેમકે કોપુ ઇપપાઇનો મીઝુ—એક કપ ભરીને પાણી.

જે ચીન્નેની જોડી વપરાય છે જેમકે બુટ, મોજાં વગેરે તે શબ્દોમાં જોડીનો અર્થ “સોકુ” શબ્દની મદદથી દરશાવાય છે, જેમકે, કુસુ શી સોકુ—બુટની જોડ ચાર.

વિશેષણ.

ગુજરાતીમાં નામની જાતી અને વચન મુજબ વિશેષણમાં ફેરફાર થાય છે જેમકે કાળો ડગલો, કાળી ટોપી, કાળું બુટ, કાળાં વાદળાં ઇત્યાદિ; પણ જેપેનીઝમાં તેવો કશો ફેરફાર થતો નથી જેમકે કુરો આહોરી; કુરો બોશી; કુરો કુત્સુ; કુરો કુમો.

થોડાંક અગત્યનાં વિશેષણ હેઠળ આપ્યા છે:—

ગુજરાતી.	જેપેનીસ.	ગુજરાતી.	જેપેનીસ.
સફેદ ...	શીરોઈ.	સાંકડું ...	સીમાઈ.
કાળું ...	કુરો.	ટુંકું.. ...	મીઝકાઈ.
લાલ ...	આકાઈ.	ઉંચું. ...	તાકાઈ.
ગુલાબી ...	બારાનો ઇરો.	નીચું ...	હીકુઈ.
પીળું ...	કી ઇરો.	ત્રીકોણાકાર.	સાનકાકુ.
બલુ. ...	આવો; આવોઈ.	સમચોરસ..	શીકાકુ.
ભુરું. ...	નેઝુમી ઇરો. (ઉંદરનો રંગ).	જરા. ...	સ્કોશ.
લીલો ...	મીદારી.	ઘણું. ...	થકસાં.
જંબુડો ...	મુરાસાકી.	વધારે ...	મોતો.
રાખોડી રંગ.	હાઈ ઇરો.	પુષ્કળ ...	જુબન; તાનતો.
ઘેરો. ...	કાઈ.	નબળું ...	ચોવાઈ.
ઝાંખો ...	યુસુઈ.	જોરાવર ...	ત્સુચોઈ.
ચળકતું ...	હીકારુ.	ખાટું ...	સુઈ.
સારું ...	ઇઈ; ચોઈ.	મીઠું. ...	આમાઈ.
ઘણું સારું..	ઇચીબાન ચોઈ.	તીખું ...	કારાઈ.
ફક્કડ. ...	રીપપા.	કડવું ...	નીગાઈ.
ખરાબ ...	વાઈઈ.	સ્વાદિષ્ટ ...	આમાઈ.
લાંબું. ...	નાગાઈ.	ખેસ્વાઈ ...	માઝુઈ.
પોહલું ...	હીરોઈ.	કાચું ...	જુકુસેનુ.
		પાકું. ...	જુકુશીતા.

ડાહ્યો ...	કાશીકાંઠ.	ડાખું. ...	હીદારી.
બેવકુદ ...	બાકા.	સીધું. ...	માસુગુ.
માયાળુ ...	શીનસેત્સુ.	સબ્ય ...	તેધનેધ. [ગવાધ.
ઘાતકી ...	પુશીનસેત્સુ.	અસબ્ય ...	શીતસુરેધ; રીયો-
પ્રમાણીક..	શોઓજીકી.	બોલકણું ...	નીગીયાકી.
અપ્રમાણિક	પુશોઓજીકી.	ગરીબ ...	બીમબો.
હોશયાર...	જોઝના.	તવંગર ...	ખાનેમોચી.
હીંગણું ...	સેધનો હીકુધ.	માદું.. ...	બયોકી.
મોટું ...	ઓકી.	સાજું ...	તાસશાના.
નાનું ...	ચીસાધ.	અદેખું ...	યાકીમોચી.
નવું. ...	અતારાશી; શીન.	લંગડું. ...	ચીમબા; બીકકો:
જીનું ...	પુરધ.		આશીનાધ.
સાચું ...	હોનતો.	લુલું.. ...	તેનાધ.
જીડું. ...	ઉસો.	આંધળું ...	મેકુરા.
સસતું ...	યાસુધ.	બેહેરું ...	ત્સુનબો.
મોઘું ...	તાકાધ.	એકળવાયું...	સામોશી.
સેહેલું ...	યાસુધ.	નસીબદાર...	અનનો યોધ.
મુસ્કેલ ...	મુઝકાશી.	કમનસીબ...	અનનો વારાધ.
ખુબસુરત ..	કીરેધ; ઉત્સુકુસી;	આગળું ...	ઓમોતેનો.
	ભેપપીન.	પાછળું ...	ઉરાનો.
બદસુરત ...	મીગુરુશીધ; કીતા-	નગ્ન. ...	હાદાકા.
	નાધ; મીનીકુધ.	હસવા સરખું.	ઓકાશીધ.
સુધડ ...	કીરેધ.	ખડખચડું...	આરાધ.
ગંદીલું ...	કીતાનાધ.	વિચિત્ર ...	કીતાધ.
જમણું ...	મીંગી	છુપું. ...	હીમીત્સુ.

થોડાંક વધુ ક્રિયાપદો.

વધારવું-માસુ; કચ્છેરુ.

વધારવું	માસુ; પુચ્છેરુ.
વધારેછે	માસીમાસુ; પુચ્છેરીમાસુ.
વધાર્યું	માસીમાસતા; પુચ્છેરીમાસતા.
વધારશે	માસીમાશે; પુચ્છેરીમાશે.

ઘટાડવું-હેરુ; ગેનજીરુ.

ઘટાડવું	હેરુ; ગેનજીરુ.
ઘટાડેછે	હેરીમાસુ; ગેનજીરીમાસુ.
ઘટાડ્યું	હેરીમાસતા; ગેનજીરીમાસતા.
ઘટાડશે	હેરીમાશે; ગેનજીરીમાશે.

કહેવું; બોલવું-હનાસુ; ધયુ.

કહેવું; બોલવું	હનાસુ; ધયુ.
કહેછે; બોલેછે.	હનાસીમાસુ; ધમાસુ.
કહ્યું; બોલ્યો	હનાસીમાસતા; ધમાસતા.
કહેશે; બોલશે	હનાસીમાશે; ધમાશે.
કહે; બોલ...	હનાસતે; યુતે.

રડવું-નાકું.

રડવું...	નાકું.
રડેછે	નાકીમાસુ.
રડ્યો.	નાકીમાસતા.
રડશે..	નાકીમાશે.
રડ	નાકતે.

ચાહવું-આઈસુરુ; કાવાઈગારુ; રેમબોસુરુ.

ચાહવું.	આઈસુરુ;	કાવાઈગારુ;	રેમબોસુરુ.
ચાહેછે.	આઈસીમાસુ;	કાવાઈગાઈમાસુ;	રેમબોસીમાસુ.
ચાહ્યું.	આઈસીમાસતા;	કાવાઈગાઈમાસતા;	રેમબોસીમાસતા.
ચાહશે.	આઈસીમાશે;	કાવાઈગાઈમાશે;	રેમબોસીમાશે.
ચાહ..	આઈસીતે.	કાવાઈગાઈતે;	રેમબોસીતે

હસવું-વારાઉ.

હસવું..	વારાઉ.
હસેછે	વારાધમાસુ.
હસ્યો	વારાધમાસતા.
હસશે	વારાધમાશો.
હસ...	વારોતે.

મરી જવું-શીનેરુ.

મરી જવું...	શીનેરુ.
મરી જાયછે	શીનેમાસુ.
મરી ગયો...	શીનેમાસતા.
મરી જશે...	શીનેમાશો.
મરી જા	શીનદે.

બોલાવવું-ચોખુ.

બોલાવવું	ચોખુ.
બોલાવેછે	ચોખીમાસુ.
બોલાવ્યો	ચોખીમાસતા.
બોલાવશે	ચોખીમાશો.
બોલાવ	ચોનદે.

સુવું; ઉંધવું—નેરુ.

સુવું	નેરુ.
સુવેછે	નેમાસ.
સુતો	નેમાસતા.
સુશે	નેમાશો.
સુધજા	નેતે.

જાગવું—સામેરુ; મી વો સામાસુ; ઝાકીરુ.

જાગવું	સામેરુ; ઝાકીરુ.
જાગેછે	સામાસુ; ઝાકીમાસુ.

જાગ્યો	સામાસતા; ઓકીમાસતા.
જાગશે	સામાસીમાશે, ઓકીમાશે.
જાગ	સામેતે; ઓકતે.

જગાડવું—ઓકોસુ.

જગાડવું	ઓકોસુ.
જગાડેછે	ઓકોસીમાસ.
જગાડ્યો	ઓકોસીમાસતા.
જગાડશે	ઓકોસીમાશે.
જગાડ	ઓકોસતે.

ગુસ્સે થવું—ઓકોડ.

ગુસ્સે થવું...	ઓકોડ.
ગુસ્સે થાયછે	ઓકોડીમાસ.
ગુસ્સે થયો	ઓકોડીમાસતા.
ગુસ્સે થશે	ઓકોડીમાશે.
ગુસ્સે થા...	ઓકોડતે.

કપડાં પહેરવાં—કીમોનો કીરુ.

કપડાં પહેરવાં	કીમોનો કીરુ.
કપડાં પહેરેછે	કીમોનો કીમાસુ.
કપડાં પહેર્યા	કીમોનો કીમાસતા.
કપડાં પહેરશે	કીમોનો કીમાશે.
કપડાં પહેર..	કીમોનો કીતે.

આવી પહોંચવું—ત્સુકુ.

આવી પહોંચવું	ત્સુકુ.
આવી પહોંચેછે	ત્સુકી માસુ.
આવી પહોંચ્યો	ત્સુકી માસતા.
આવી પહોંચશે	ત્સુકી માશે.
આવી પહોંચ	ત્સુકતે.

જઘ પહોંચવું-તોદોકેરુ.

જઘ પહોંચવું	તોદો કેરુ.
જઘ પહોંચે	તોદો કીમાસુ.
જઘ પહોંચ્યો	તોદો કીમાસતા.
જઘ પહોંચશે	તોદો કીમાશો.
જઘ પહોંચ..	તોદો કીધતે.

માનવું-શીનઝરુ; શીંકોસુરુ.

માનવું	શીનઝરુ; શીંકોસુરુ.
માને છે	શીનઝરીમાસુ; શીંકાસીમાસુ.
માન્યું	શીનઝરીમાસતા; શીંકાસીમાસતા.
માનશે	શીનઝરીમાશો; શીંકાસીમાશો.
માન	શીંકાસીતે.

કબુલ રાખવું, હા પાડવી—શોચીસુરુ.

કબુલ રાખવું; હા પાડવી	શોચી શુરુ.
કબુલ રાખેછે; હા પાડેછે	શોચી સીમાસ.
કબુલ રાખ્યું; હા પાડી	શોચી સીમાસતા.
કબુલ રાખશે; હા પાડશે	શોચી સીમાશો.
કબુલ; હા પાડ	શોચી સીતે.

નાકબુલ રાખવું; નાપાડવી—કોતો વારુ.

નાકબુલ રાખવું; ના પાડવી	...	કોતો વારુ.
નાકબુલ રાખેછે; ના પાડેછે	...	કોતોવારી માસ.
નાકબુલ રાખ્યું; ના પાડી	...	કોતોવારી માસતા.
નાકબુલ રાખશે; ના પાડશે	...	કોતોવારી માશો.
નાકબુલ રાખ; ના પાડ	...	કોતો વાતે.

છેતરવું—દામાસુ.

છેતરવું	દામાસુ.
છેતરેછે	દામાસીમાસ.
છેતર્યો	દામાસીમાસતા.
છેતરશે	દામાસીમાશો.
છેતર	દામાતે.

મળવું—આઉ.

મળવું	આઉ
મળેછે	આધમાસ.
મળયું	આધમાસતા.
મળશે	આધમાશે.

વખાણવું—હોમેરુ; કાનશીન સુર.

વખાણવું	હોમેરુ; કાનશીન સુર.
વખાણેછે	હોમેમાસ; કાનશીનસીમાસ.
વખાણ્યું	હોમેમાસતા; કાનશીનસીમાસતા.
વખાણશે	હોમેમાશે; કાનશીનસીમાશે.
વખાણ	હોમેતે; કાનશીનસીતે.

ઉપર ચહડવું—નોખેરુ; અંગારુ.

ઉપર ચહડવું...	નોખેરુ; અંગારુ.
ઉપર ચહડેછે	નોખેરીમાસુ અંગારીમાસુ.
ઉપર ચહડ્યો	નોખેરીમાસતા; અંગારીમાસતા.
ઉપર ચહડશે	નોખેરીમાશે; અંગારીમાશે.

મારવું—ઉતસુ; થાતાકુ.

મારવું	ઉતસુ; થાતાકુ.
મારેછે	ઉતસીમાસુ; થાતાકીમાસુ.
માર્યું	ઉતસીમાસતા; થાતાકીમાસતા.
મારશે	ઉતસીમાશે; થાતાકીમાશે.
માર	ઉતે; થાતાધતે.

કોશેશ કરવી—તામેસુ; કોકોરોમીરુ.

કોશેશ કરવી	તામેસુ; કોકોરોમીરુ.
કોશેશ કરેછે	તામેમાસુ; કોકોરોમીમાસુ.
કોશેશ કીધી	તામેમાસતા; કોકોરોમીમાસતા.
કોશેશ કરશે	તામેમાશે; કોકોરો મીમાશે.
કોશેશ કર	તામેતે; કોકોરોમીતે.

રમવું—તાવામુરેરુ; આસોખુ.

રમવું	તાવામુરેરુ; આસોખુ.
રમેછે	તાવામુરેમાસુ; આસોખીમાસુ.
રમ્યો	તાવામુરેમાસતા; આસોખીમાસતા.
રમશે	તાવામુરેમાશો; આસોખીમાશો.
રમ	તાવામુરેતે; આસોન્દે.

સરખાવવું—કુરાખેરુ.

સરખાવવું	કુરાખેરુ.
સરખાવેછે	કુરાખેમાસુ.
સરખાવ્યું	કુરાખેમાસતા.
સરખાવશે	કુરાખેમાશો.
સરખાવ	કુરાખેતે.

ચાલુ રાખવું—ત્સુઝુકું.

ચાલુ રાખવું	ત્સુઝુકું.
ચાલુ રાખેછે	ત્સુઝુકીમાસુ.
ચાલુ રાખ્યું	ત્સુઝુકીમાસતા.
ચાલુ રાખશે	ત્સુઝુકીમાશો.
ચાલુ રાખ	ત્સુઝુકેતે.

મારી નાખવું—કોરોસુ.

મારી નાખવું	કોરોસુ.
મારી નાખેછે	કોરોસીમાસુ.
મારી નાખ્યો	કોરોસીમાસતા.
મારી નાખશે	કોરોસીમાશો.
મારી નાખ	કોરોસ્તે.

ઉભા રહેવું—તત્સુ.

ઉભા રહેવું	તત્સુ.
ઉભા રહેછે	તત્સીમાસ
ઉભો રહ્યો	તત્સીમાસતા.
ઉભો રહેશે	તત્સીમાશો.
ઉભો રહે	તાતે.

ખમવું—કોરાએરુ.

ખમવું	કોરાએરુ.
ખમેછે	કોરાએમાસુ.
ખમ્યું	કોરાએમાસતા.
ખમશે	કોરાએમાશો.
ખમ	કોરાએતે.

ફાડવું—સાકુ.

ફાડવું	સાકુ.
ફાડેછે	સાકીમાસુ.
ફાડ્યું	સાકીમાસતા.
ફાડશે	સાકીમાશો.
ફાડ	સાધતે

વગાડવું (વાળું)—હીકું; કુકું.*

વગાડવું	હીકું; કુકું.
વગાડેછે	હીકીમાસુ; કુકીમાસુ.
વગાડ્યું	હીકીમાસતા; કુકીમાસતા.
વગાડશે	હીકીમાશો; કુકીમાશો.
વગાડ	હીધતે; કુધતે.

* હાથે વગાડવાનાં વાળંત્રો જેવાં કે વાયોલીન વગેરે માટે હીકું અને મોહરે વગાડવાનાં વાળંત્રો જેવાં કે સરનાઈ વગેરે માટે કુકું વપરાય છે.

ગાવું—ઉતાઉ.

ગાવું	ઉતાઉ.
ગાયછે.	ઉતાઇમાસ.
ગાયું	ઉતાઇમાસતા.
ગાશે.	ઉતાઇમાશો.
ગા..	ઉતોતે.

જડવું; મલી આવવું—મીદાસુ; મીત્સુકેરુ.

જડવું...	મીદાસુ; મીત્સુકેરુ.
જડેછે	મીદાસીમાસુ; મીત્સુકેમાસુ.
જડયું	મીદાસીમાસતા; મીત્સુકેમાસતા.
જડશે	મીદાસીમાશો; મીત્સુકેમાશો.
જડ	મીદાસીતે; મુત્સુકેતે.

ચુકવું; ભુલ કરવી—આયામાત્સુ.

ચુકવું	આયામાત્સુ.
ચુકેછે	આયામાત્સીમાસુ.
ચુક્યો	આયામાત્સીમાસતા.
ચુકશે	આયામાત્સીમાશો.
ચુક	આયામાસતે.

મદદ કરવી—તાસુકેરુ; સેવા વો સુરુ.

મદદ કરવી	તાસુકેરુ; સેવા વો સુરુ.
મદદ કરેછે	તાસુકેમાસુ; સેવા વો સીમાસુ.
મદદ કીધી	તાસુકેમાસતા; સેવા વો સીમાસતા.
મદદ કરશે	તાસુકેમાશો; સેવા વો સીમાશો.
મદદ કર	તાસુકેતે; સેવા વો સીતે.

કાપવું—કીરુ.

કાપવું	કીરુ.
કાપેછે.	કીરીમાસ
કાપ્યું...	કીરીમાસતા.

કાપશે કીરીમાશો.

કાપ કીતે.

નાખવું; નાખીદેવું—નાગેરુ; હોરુ; સુતેરુ.

નાખવું નાગેરુ; હોરુ; સુતેરુ.

નાખી દેછે નાગેમાસ; હોરીમાસ; સુતેમાસ.

નાખી દીધું નાગેમાસતા; હોરીમાસતા;
સુતેમાસતા.

નાખી દેશે નાગેમાશો; હોરીમાશો; સુતેમાશો.

નાખી દે નાગેતે; હોતે; સુતેતે.

રાખવું—તામોત્સુ.

રાખવું તામોત્સુ.

રાખેછે તામોત્સીમાસુ.

રાખ્યું તામોત્સીમાસતા.

રાખશે તામોત્સીમાશો.

રાખ તામોતે.

વાળવું—માગેરુ.

વાળવું માગેરુ.

વાળેછે માગેમાસ.

વાળ્યું માગેમાસતા.

વાળશે માગેમાશો.

વાળ માગેતે.

સીધું—લાંબુ કરવું—નોખાસુ.

સીધું કરવું નોખાસુ.

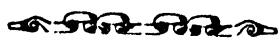
સીધું કરેછે નોખાશીમાસુ.

સીધું કરીધું નોખાશીમાસતા.

સીધું કરશે નોખાશીમાશો.

સીધું કર નોખાસ્તો.

ક્રિયાપદનાં વધુ રૂપો.

ક્રિયાપદના ત્રણ મુખ્ય કાળ વિષે ઉપર શીખી ગયા. હવે ખીજાં કેટલાંક રૂપો શીખવાના રહ્યાં જે નીચલા દાખલાઓ ઉપરથી સેહેલાઈથી શીખી શકાશે:—

ઉછીનું આપવું—કાસુ.

ઉછીનું આપીને; ઉછીણું આપતાં.—કાશીતે.

ઉછીનું આપ્યુંછે	કાશીતા, અથવા કાશીમાસતા.
ઉછીનું આપ્યું હતે	તો	...	કાશીતારા અથવા કાશીમાસતારા.
જે ઉછીનું આપે	તો	...	કાશીતારો; કાશીમાસતારો.
જે કે ઉછીનું આપ્યું	કાશીતારેદો.
ઉછીનું આપવા ઇછેછે	કાશીતાઈ.
ઉછીનું આપતો નથી	કાશીમાસન; કાસાનાઈ.
જે ઉછીનું નહીં આપે	તો	...	કાસાનેઆ; કાસાનાકરેઆ.
ઉછીનું આપ્યું નહીં	કાસાનાકાતા; કાસાનનદા.
ઉછીનું નહીં આપીને	કાસાનાકુતે.
ઉછીનું આપશે નહીં	કાસુમાઈ.

અટકવું—તોમેર.

અટકવું	તોમેર.
અટકેછે	તોમેમાસ.
અટક્યો	તોમેમાસતા.
અટકશે	તોમેમાશો.
અટક...	તોમેતે.
અટકીને	તોમેતે.
જે અટકે	તો	તોમેતારા.
જે અટક્યો	તો	તોમેતારો.
અટકવા ઇછે	છે	તોમેતાઈ.
હું અટકવા ઇછું	છું.	વાતાકુશી તોમેતાઈ.
તે અટકવા ઇછે	છે.	આનોશતો તોમેતાઈ.

વખત-તોડી.

—*****—

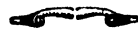
વરસ—નેન.	એક વરસ ઇચ્છીનેન;	બે વરસ નીનેન.	છત્યાદી.
આ વરસ	કોનનેન; કોતોશી.
આવતે વરસ	રાઈનેન.
ગયે વરસ	સાકુનેન; કયોનેન.
આગલે વરસ...	ઈસ્સાકુનેન; આતોતોસી.

દીવસ.

આજે	કયો; કોનનીચી.
આવતી કાલે	આશીતા; મીયોનીચી.
આવતી પરમ દીને...	આસાત્તે; મીયોગો નીચી.
ગઈ કાલે	કીનો; સાકુજીત્સુ.
ગઈ પરમ દીને	આતોતોઈ; ઇસ્સાકુજીત્સુ.
આજે સહવારે	કેસા; કોનચો.
આવતી કાલે સહવારે	મીયો આસા.
આજે રાતે	કોમખાં.
ગઈ રાતે	સાકુ ખાન.
આવતી કાલે રાતે...	મીયો ખાન.
દર રોજ	માઈનીચી.
આંતરે આંતરે	કાકુજીત્સુ.
આ મહીને	કાંગેત્સુ.
. આવતે મહીને	રાઈગેત્સુ.

ગયે મહીને	સેનગેત્સુ.
આગળે મહીને	સેનસેન ગેત્સુ.
સહવાર	આસા; હીરમા.
અપોર	ઓહીર.
અપોર પછી	હીરકારા.
સાંજ	ખાન.
રાત	ગોર.
મધરાત	યોનાકા.
દીવસનો વખત	હીરમા.
તેહેવારનો દીવસ	સાદાજીત્સુ.
નવું વરસ	શીન નેન.
મહીનો...	ગાત્સુ; ત્સુકી.
દીવસ	નીચી.
અકુવાડયું	ધસ્યુ.
પખવાડયું	નીધસ્યુ.

તારીખ.

પેહેલી તારીખ...	ત્સુધતાચી;	એક દીવસ...	ધચીનીચી.
બીજી ,, ...	કુત્સુકા;	બે ,, ...	નીનીચી.
ત્રીજી ,, ...	મીકા.		.
ચોથી ,, ...	યોકા.		
પાંચમી ,, ...	ધત્સુકા;	પાંચ ,, ...	ગોનીચી.
છઠી ,, ...	મુધકા;	છ ,, ...	રોકુનીચી.

સાતમી	તારીખ	નાનુકા;	સાત દીવસ ...	શાચીનીચી.
આઠમી	,,	ચોકા;	આઠ ,, ...	હાચીનીચી.
નવમી	,,	કોકોનોકા;	નવ ,, ...	કુનીચી.
દશમી	,,	તોચોકા.
અગ્યારમી	,,	જી ધચીનીચી.
બારમી	,,	જી નીનીચી.
તેરમી	,,	જી સાનનીચી.
ચૌદમી	,,	જી ચોકા.
પંદરમી	,,	જી ગોનીચી.
સોલમી	,,	જી રોકુનીચી.
સતરમી	,,	જી શાચીનીચી.
અઠારમી	,,	જી હાચીનીચી.
ઓગણીસમી	,,	જી કુનીચી.
વીસમી	,,	હાત્સુકા; વીસ દીવસ-ની જી નીચી.
એકવીસમી	,,	નીજી ધચીનીચી.
બાવીસમી	,,	નીજી નીનીચી
તેવીસમી	,,	નીજી સાનનીચી.
ચોવીસમી	,,	નીજી ચોકા.
પચીસમી	,,	નીજી ગોનીચી.
છવીસમી	,,	નીજી રોકુનીચી.
સતાવીસમી	,,	નીજી શાચીનીચી.
અઠાવીસમી	,,	નીજી હાચીનીચી.
ઓગણત્રીસમી	,,	નીજી કુનીચી.
ત્રીસમી	,,	સાનજી નીચી.
એકત્રીસમી	,,	મીસોકા; એકત્રીસ દીવસ-સા- નજી ધચીનચી.

વાર.

૧૨૩૪૫૬૭૮૯૧૦

સોમવાર	ગેત્સુયો બી.
મંગળવાર	કવાયો બી.
બુધવાર	સુધયો બી.
ગુરુવાર	મોકુયો બી.
શુકરવાર	કીનયો બી.
શનીવાર	દોયો બી.
રવીવાર	નીચીયો બી; દોનતાકુ.

મહીના.

—૧૨૩૪૫૬૭૮૯૧૦—

જાન્યુઆરી	ધચી ગાત્સુ; શો ગાત્સુ.
ફેબ્રુઆરી	ની ગાત્સુ.
માર્ચ	સાન ગેત્સુ.
એપ્રિલ	શી ગેત્સુ.
મે	ગો ગેત્સુ.
જુન	રોકુ ગેત્સુ.
જુલાઈ	શીચી ગેત્સુ.
ઓગસ્ટ	હાચી ગેત્સુ.
સપ્ટેમ્બર	કુ ગેત્સુ.
અક્ટોબર	જુ ગેત્સુ.
નવેમ્બર	જુધચી ગેત્સુ.
ડિસેમ્બર	જુની ગેત્સુ.
એક મહીના...	હીતોત્સુકી; ઇકકા ગેત્સુ.
બે મહીના	કુતાત્સુકી; નીકા ગેત્સુ.
ત્રણ મહીના...	મીત્સુકી; સાનગા ગેત્સુ.

ચાર મહીના...	ચોત્સુકી; શીકા ગેત્સુ.
પાંચ મહીના	છત્સુત્સુકી; ગોકા ગેત્સુ.
છ મહીના	મુત્સુકી; રોકકા ગેત્સુ.
સાત મહીના...	નાનાત્સુકી; શીચીકા ગેત્સુ.
આઠ મહીના	યાત્સુકી; હાકકા ગેત્સુ.
નવ મહીના...	કોકોનોત્સુકી; કુકા ગેત્સુ.
દશ મહીના...	તોત્સુકી; જીકકા ગેત્સુ.
અગ્યાર મહીના	જીધકકા ગેત્સુ.
બાર મહીના	જીનીકા ગેત્સુ.

કલાક.

—❖❖❖❖—

કલાક	૭.
અરધો કલાક	હાન૭.
મીનીટ	પુન; કુન.
પલ	બ્યો.
એક કલાક—ધચી૭.			સાત કલાક	„—શીચી ૭.
બે „—ની૭.			આઠ	„--હાચી ૭.
ત્રણ „--સાન૭.			નવ	„--કુ ૭.
ચાર „--ચો૭			દશ	„--જી ૭.
પાંચ „—ગો૭.			અગ્યાર	„—જીધચી ૭.
છ „—રોકુ૭.			બાર	„—જીની ૭.

સાડાચાર વાગે—ચો૭ હાન; સાડાસાત વાગે—શીચી૭ હાન.

કલાક સાથે મીનીટ નીચે મુજબ જોલાય છે:—

ત્રણ કલાકને ચાળીસ મીનીટ ઉપર*	...	સાન૭ શીજી પુન સુગી.
છ ને વીશ મીનીટ ઉપર	...	રોકુ૭ નીજી પુન સુગી.
ચારમાં દશ ઓછી†	...	ચો૭ જી પુનમાએ.
દશમાં પચીસ ઓછી	...	જી૭ નીજી ગોકુનમાએ.

* ઉપર; આગળ—સુગી.

† ઓછી; પેહેલાં—માએ

આફ્રીસમાં વપરાતી ચીજો.

—૧૩૪૫૬૭૮૯૧૦—

ઑફ્રીસ—મીસે.	પેન—પેન (જેપેનીઝ કલમ—પુદે)
સરકારી ઑફ્રીસ—યાકુશો.	પેન હોલડર—પેન—તાતે. [સુમી]
ટપાલ ઑફ્રીસ—યુબીન ક્યોકુ.	સાહી—ઇનકી (જેપેનીઝ સાહી—
તાર ઑફ્રીસ—દેનશીનક્યોકુ.	પેન્સીલ—એમપીત્સુ.
કસટ્મ્સ ઑફ્રીસ—ઝેઇકવાન.	ખડયો—ઇનકીત્સુમો.
પોલીસ ઑફ્રીસ—કેઇસાત્સુમો.	ડેસ્ક—ત્સુકુઇ.
કાગજ—કામી.	બ્લૉટીંગ પેપર—સુઇતોરી ગામી.
ચોપડી—હોન.	પેન નાઇફ —કો—ગાતાના.
નોટબુક.—તેચો.	રૂલર—જોગી.
અસલ (કાગજ)—શીતાગાકી.	સીલ—ઇન.
નકલ.—યુત્સુશી.	લાખ—પુજી—રો.
કાગજ (ચીડી)—તે ગામી.	ટપાલની ટીકીટ—યુબીન કીતે.
પરબીકું—જોબુકુરો.	ટપાલનો કાર્ડ—યુબીન હાગાકી.
રખર (ઇરેઝર)—જીકેશી.	રેજીસ્ટરડ કાગજ—કાકીતોમે.
પેપરવેટ—કેસાન.	મનીઆરડર—યુબીન કાવાસે.
લાહી—નોરી.	વર્તમાન પત્ર—શીમબુન.

કપડાં કીમોનો.

—૧૧૧૧૧—

ટોપી—બોશી.	બાંધ—સોદે.
કૉલર—કારા.	વેસ્ટકોટ—ચોકી.
નેકટાઇ—નેકીટાઇ.	કોટ—ઉવાગી.
કાંચળી—મુને આતે.	ઓવરકોટ—ઓબા કોટો.
પેન્ટેલુન—જુબોન.	કમરબંધ; પટો—ઓબી.
ડ્રૉઅર—શીતા જુબોન.	બ્રેસીસ—જુબોન ત્સુરી.
શર્ટ—શાત્સુ.	ગેઇટરસ—કયાહાન.

હાથનાં મોઝાં—તેબુકુરો.	વીંટી—યુખીવા.
પગનાં મોઝાં—કુત્સુ શીતા.	બ્રેસલેટ—ઉદેવા.
રમાલ—હાનકેચી.	ઇઅર રોંગ—મીમીવા.
લેસ—રેઇસુ.	લૉકેટ—શાશીન ધરે.
દુવાલ—તેનુગુઇ.	નેકલેસ—કુખી કાઝારી.
પહેરી સુવાનાં કપડાં—નેમાકી.	અંગુડી—યુખી નુકી.
બુત આખાં—નાગા ગુત્સુ.	છત્રી—કાસા.
બુત અરધાં (શુ)—હાન ગુત્સુ.	ઘડયાળ—તોકે.
સ્ત્રીપર—ઉવા ગુત્સુ.	પંખા—(વળે નહીં તેવા)—ઉચીવા.
બુટની દોરી—કુત્સુ હીમો.	પંખા—(વાળવાના)—સેનસુ.
બુટનું પાલીસ—કુત્સુ બુમી.	કાંસકી, નીખ્યો—કુશી.
શુ હોર્ન—કુત્સુ હેરા.	અશ—હાકે; બુરાશી.
રીબન—કાનુ હીમો.	કાન કોતરણી—મીમીકાકી.
બટન—બોતન.	દાંત કોતરણી—કોયોળ.
બાંહેનાં બટન—સોદે બોતન.	

સરસામાન—દોગુ.

ટેબલ—દાઇ.	બ્રાન્કેટ—કેત્તો.
બુરસી—ઇસુ.	ગાદી—ઝાબુતોન.
સોફા—નીઇસુ.	બારીના પરદા—માદોકાકે.
આર્મચેર—હીજકાકે ઇસુ.	કબાટ—તાનસુ.
પલંગ—નેદાઇ.	ખાનું—હીકીદાશી.
બીછાણું—નેદોકો.	પેડી—હાકો.
તબ્લ—કુતોન.	કળ; તાણું—ભે.
તકચો—માકુરા.	કુંચી—કાગી.
મછરદાણી—કાયા.	આરસી—કાગામી.
આદર—નેદોકોનો શીકીમોનો.	ગાલીચો—દાનચુ.

સાદડી—તાતામી; ગોઝા.

નહાવાનું ટપ—પુરો.

સાબુ—શાબોન.

લેમ્પ—રામપુ.

વીજલીનો દીવો—દેનકીતો.

ફાણુસ (કાગજનું)—ચોચીન.

મીનખતી—રોસોકુ.

કેન્ડલ સ્ટીક—શોકુદાઇ.

માચીસ—માચી.

બાટલી—ખીન.

કૉર્ક સ્કુ—કોરોપુ નુકી.

ડીકાંટર—સાકા દોકુરી.

ટંબલર—મીઝુનોમી.

પ્યાલાં—કાપપુ; ચાવાન.

રકાખી—સારા.

ચમચો—સાજી.

કાંટો—નીકુ સાશી.

છરી(જમવાની)—હોચો; નાઇપુ.

નેપકીન—તેપુકી.

હાથ ધોવાનું વાસણ—તે આરાઇ.

મોહો ધોવાનું વાસણ—કાવો આ-
રાઇ.

દાંતનું મંજન—હા મીગાકી.

સોય—હારી.

દોરો—ઇતો.

કાતર—હાસામી.

ધંધાદારીઓ—શોકુ-ગ્યો.

ગુજરાતીમાં ધંધાદારીઓનાં નામ, જે ચીજનો ધંધો તેઓ કારતા હોય તેને છેડે “વાલો” શબ્દ લગાડવાથી ધણુંકરીને થાય છે જેમકે ચોપડી-ચોપડી વાલો. પાંઉ-પાંઉવાલો, તેમ જેપેની-અમાં “યા” પ્રત્યય લગાડવાથી થાય છે જેમકે હોન-હોન યા; પાન-પાનયા.

વેપારી—આકીનદો; શોનીન.

દલાલ—સાઇતોરી; નાકાગાઇ.

શેર દલાલ—સોઓબાશી.

એકાઉન્ટન્ટ—કાનજો કાતા.

બુકકીપર—ચોમન કાતા.

શરાફ (બેંકર)—ગીંકાયા.

મેનેજર—શીહાહી નીન.

મદદનીશ—તેત્સુદાઇ નીન.

ક્લાર્ક—ખાનતો.

પ્રોફેસર—ગાકુશી.

શિક્ષક—સેનસેઇ.

શિષ્ય—શોસેઇ.

ગ્રંથ કર્તા—ચોજીતસુશા.
 અધિપતિ—શીમખુન કીશા.
 રીપોર્ટર—તામપોશા.
 ચોપડી વેચનાર—હોનયા.
 ચોપડી બાંધનાર—સેઇ હોનયા.
 પ્રિન્ટર—કવાપાંયા.
 કવિ—યુતોયોમી.
 કાયદા શાસ્ત્રી—દાઇગનનીન;—
 હોરીતસુકા.
 એન્જનીયર—કીકવાનશી.
 પાંઉ વેચનાર—પાનયા.
 કંદોઇ—કવાશીયા.
 માછલી વેચનાર—સાકાનાયા.
 ફરનીયર વેચનાર—દોગુયા.
 ગાંધી—કામખુત્સુયા.
 ઝવેરી—કાઝારી—મોનોયા.
 લેકર વેચનાર—નુશીયા.
 રેશમી કાપડનો વેપારી—ગોપુ-
 કુયા.
 મનીએનજર—રયોગાયયા.
 નાણાં ધીરનાર—કાનેકાશી.
 સખી પાડનાર—શાશીનશી.
 સખી વેચનાર—શાશીનયા.
 કાગદી—કામીયા.
 કારીકામ વેચનાર—સેતોમો-
 નોયા.
 ખેડુત—હયાકુશો.
 કેપટન—સેનચો.
 ખલાસી—સુઇપુ.

ખારવો—સેનદો.
 અમલદાર—યાકુનીન.
 લશ્કરી સેપાહ—હેઇસોત્સુ.
 પોલીસ સીપાઇ—જીનસા.
 ટપાલનો સીપાઇ—યુખીન હાઇ-
 તાત્સુનીન; હીકયાકુ.
 દુભાષ્યો—ત્સુખેન.
 સ્ટેશન માસ્તર—ઇકીચો.
 ઇન્સપેક્ટર—મેકીકી.
 ડૉક્ટર—ઇશા.
 સરજન—ગેકવા ઇશા.
 કુંમીસ્ટ—કવાગાકુશા.
 દવા વેચનાર—કુસુરીયા.
 દંત વૈદ—હા ઇશા.
 નેત્ર વૈદ—મે ઇશા.
 ચીતારો—ઇકાકી.
 લોખંડનો વેપારી—કાનામોનોયા.
 દારૂનો વેપારી—સાકેયા.
 ચાહનો વેપારી—ચાયા.
 કામદાર—શોકુનીન.
 પાલખી (ખુરસી) ઉચકનાર—
 કાગો કાકી.
 ગાનારી—ગેઇશા.
 ઘડીયાલી—તોકેઇયા.
 સુથાર—દાઇકુ.
 કોતરનાર—હોરીમોનોશી.
 લુહાર—કાજયા.
 દરજી—શીતાતેયા.
 ભરત ભરનાર—નુઇહાકુયા.

મોચી—કુતસુયા.	કચરાપતી—ગોમીસારાઇ.
રંગારો—સોમેમોનોયા.	ભંગી—કાઠીયા.
ઘોભી—સેનતાકુયા.	ભીખારી—કાજી.
હજમ—કામીકુઇ.	જાદુના ખેલ કરનાર—તેજુમા- ત્સુકાઇ.
ખાતકી—ઉશીયા; ઉશીકોરોશી.	
નાટકકાર (પુરૂષ)—યાકુશા.	હાથ—(ભવિષ્ય) જોનાર— ઊરાનાઇશા.
નાટકકાર (સ્ત્રી)—ઓના-યાકુશા.	
દાસી—જોચુ; અમા.	માલી—યુએકીયા.
આવરચી—રીયોરી નીન.	શેઠ—તાઇસો; દાના.
હેલકરી—નીનસોકુ.	નોકર—મેશીત્સુકાઇ; કોજુકાઇ.

સગપણ—શીનરૂઇ.

મા	ઓકાસાન; હાહા.
આપ	ઓતોતસાન; ચીચી.
મમાઇ; બપાઇ	ઓબાઆસન.
મમાવો; બપાવો	ઓજીઇસાન.
લાઇ... ..	કયોદાઇ.
લાઇ (મોટો)	આનીસાન.
લાઇ (નાનો)	ઓતોતોસાન.
એહેન (મોટી)	આનેસાન.
એહેન (નાની)	ઇમોતોસાન.
ધણી	તેઇશુ; દાના
ધણિઆણિ	કામીસાન; કાનાઇ.
બાળક	અકામબો; કોદોમો.
છોકરો	મુસુકો; કો.
છોકરી	મુસુમી.

સાવકો બાપ—મામા—ચીચી.	રંડાયલો પુરુષ—યામોમે.
સાવકી મા—મામા—હાહા.	પૌત્ર—માગો.
સાવકું છોકરું—મામાકકો.	પૌત્રી—માગો—ન્ને.
વીધવા—યામોમે; ગોકે.	મિત્ર—તોમોદાચી.

શરીર—કારાદા.

ચેહેરો—કાચો.	દાંતનાપારા—હાથુકી.
માથું—અતામા.	જીભ—શીતા.
બાળ—કે.	તાળવું—ઉવા આગો.
મેજું—નોઝુધ.	જડખું—આગો.
કપાલ—હીતાઇ.	ગરદન—કુખી.
ભવાં—માયુગે.	ગળું—નોદો.
આંખ—મે.	છાતી—મુને.
આંખના ડોળા—મેનો તામા.	સ્તન—ચીચી.
આંખની કીકી—હીતોમી.	આંતરડાં—ચો.
આંખનાં પોપચાં—માથુતા.	પેટ—હારા.
પાપણુ—માત્સુગે.	હોજરી—ધનોપ્રુ.
નાક—હાના.	પાંસલી—અપ્પારામોને.
નસકોરાં—હાનાનો આના.	કમર—દો.
મોહ—કુચી.	પીઠ—સેનાકા.
હોઠ—કુચી બીર.	હરદય—શીનનોઝો.
ગાળ—હોપપેટા.	કલેજું—કીમો.
દહાડી—હીગે.	ખભું—કાતા.
મોબીઆ—હોહીગે.	હાથ—ખલાથી આગળાં સુ-
કાન—મીમી.	ધીનો—ઉદે.
દાંત—હા.	હાથ—તે.
	હથેલી—તેનો હીરા.

મકાન—ધયે; ઉચી.

પાયો—દોદાધ.	જમીન—યુકા.
દીવાળ—કાંચે.	ગોડાઉન—કુરા.
થાંભલો—હાશીરા.	દાદર—હાશીગો.
વરંડા—એનગાવા.	પગથીયું—દાન.
ઉંખર—શીકીઈ.	માળ—કાંઈ.
ઝોરડો—હુયા.	ખીજે માળે—ની કાંઈ.
સુવાનો ઝોરડો—નેમા.	ત્રીજે માળે—સાનગાઈ.
ડ્રોઈંગ રૂમ—ક્યાકુમાં.	નીચે—શીતા.
જમવાનો ઝોરડો—શોકુલ ખેયા.	રસોડું—દાઈ દોકોરો.
ખેસવાનો ઝોરડો—ધમા.	કટેરા—તે સુરી.
દરવાજો—મોન.	છાપડું—યાને.
ખારણું—તો.	તખેલો—ઉમાયા
ખારી—માદો.	કુવો—ધદો.
નહાણી—યુદોનો.	વાડી—નીવા.
સીલીંગ—તેનજો.	જાજર—ચોઝુખા.

પ્રાણીઓ અને પક્ષીઓ

કેદામોના તો તારી.

—*****—

કુતરો—ધનુ.	ખીલાડી—તેકા.
ધોડો—ઉમા.	ગધેડો—રોખા.
હાથી—ઝો.	ઉંટ—રાકુદા.
વાઘ—તોરા.	સિંહ—શીશી.
ગાય—મેઉશી.	લેંસ—સુધગ્યુ.
ગોધો—ઓઉશી.	વાછરડો—કાઉશી.

રીંછ—કુમા.
 કાહલું—કીત્સુને.
 કુકર—જુતા.
 બકરું—યાગી.
 ઘેટું—કાહીત્સુજી.
 ઉંદર—નેજીમી.
 મરઘા—ઝોનદોરી.
 પોપટ—ઝોમુ.
 બટક—આહીર.
 મોર—કુમ્મકુ.
 ધુવડ—પુકુરો.

વર—ઝોકામી.
 વાંદરો—સાર.
 સાખર—શીકા.
 મેદું—હીત્સુજી.
 સસલું—ઉસાગી.
 કાંગાર—પુકુરો નેજીમી.
 મરઘી—મેનદોરી.
 કાગડો—કારાસુ.
 મરઘાં—નીવાતોરી.
 કજીતર—હાતો.
 ચલી—સુજીમી.

જીવજંતુ અને માછલી મુશી તે સાકાના.

કીડી—આરી.
 માખ—હેષ.
 પતંગ્યું—ચો.
 કાનખજુરો—મુકાદે.
 સુકી માછલી—સુરમી.
 તીડ—ધનાગો.
 દેડકો—કાએર.
 કાલમી—ધખી.
 બાધ—ખોરા; ધના.
 જંગા—ધખી.
 કુતો—કાધખી.

રામસ—શાકે.
 જીલતી—હીરામે.
 કસારી—અજુરા મુશી.
 મધમાખ—મીત્સુ બાચી.
 મછર—કા.
 સાપ—હેખી.
 ડાંસ—ખુયુ.
 કાલુ માછલી—કાકી.
 લમરો—હાચી.
 માંકડ—નાનકીન મુશી.
 ચાંચડ—તોમા.

કુલો—હાના.

દાઉડી—ઝોકીકુ.	ગુલછડી—ગેક કાકો.
ડાલયા—તેનજીકુ—ખોતન.	પુલની કળી—ત્સુંખોમી.
ગુલાબ—ખારાનો હાના.	પુલની બાસકેટ—હાના કાગો.
સફેદ ગુલાબ—ચાશોખી; દોખી.	પુલનાં કુંદા—યુએકી બાચી.
પુલની કલી—ત્સુંખોમી.	ફલાવર પોટ—હાના ઇકે.

શહેર—માચી.

એલચી ખાતું—કાશીકવાન.	કોલેજ—દાઇગકકો.
એક્સચેન્જ (વેપારીઓને એકઠા મળવાની જગ્યા) તોરી હીકીન્ને	ગલી—ચોકાચો
„ ચોખાના વેપારીની—એઇશો— ગ્વાઇશો;	ગોડાઉન—કુરા.
„ શેર, લોનના ”—કાબુશીકી તોરી હીકીન્ને.	ઘર—ઇયે; ઉચી.
ઑમનીબસ—તોરીઆઇ બીસા.	ટાઉનહૉલ—માચી—ગ્વાઇશો.
કબર—હાકા.	ટંકશાળ—ઝોલેઇકયોકુ.
કલબ—કુરાબુ.	ડકકો—હાતોબા
કસ્ટમ હાઉસ—ઝેઇકવાન	તળાવ—ઇકે.
કારખાનું—સેઇઝેશો.	તુરંગ—રોયા.
કિલ્લો—શિરો.	તાર આશીસ—દેનશીનકયોકુ.
કુલો—ઇદો.	ત્રામ ગાડી—તેત્સુદો બસા.
કોનસલની ઑશીસ—રયોજીકવાન.	તોપખાનું—બ્યુકી—ગુરા.
„ કાર્ટ—સાઇબાનશો.	દહેકું (બુધનું)—તેરા
	દીવાદાંડી—તોમયો દાઇ.
	દુકાન—મીસે.
	દેવળ(ખ્રીસ્ટી)—કયોકવાઇનો ઇયે.
	પાગોદા—તો.

પાઠશાળા—ચુગકોકો.
 પાણીનો નળ—સુધદો.
 પાયતખત—મીયાકો.
 પારલામેન્ટનું મકાન—કોકવાઇ
 ગીજદો.
 પૂલ—હાશી.
 પોસ્ટ ઑફીસ—યુબીન કયોકુ.
 પોલીસ ચોકી—કઇ સાત્સુસો.
 પ્રદરશણ—હાકુરાન કવાઇ.
 ફરસબંધી—શીકી ઇશી.
 પુઆરો—ઇજુમી,
 બગ્ગર—ઇચી.
 બરાબ—હેઇશા.
 બાગ—કોએન.
 બીલયર્ડ સેલુન—તામાત્સુકીબા
 બેંક—ગીનકો.

બોરડીંગ હાઉસ—ગેશુકુયા.
 ભથયારખાનું—રીયોરીયા.
 મીનારો—તો.
 મેહેલ—ગોતન.
 યાદગારીનો સ્તંભ—કીનેનહી.
 યૂનિવર્સિટી—દાઇ ગકકો.
 રસ્તો—માચી.
 વેઇશાળા—તેમમેનદાઇ.
 વાડો—નીવા,
 વાવટાકાડી—હાતાઝાઓ.
 સંગ્રહસ્થાન—હાકુબુત્સુકવાન.
 હમામખાનું—યુયા.
 હવેલી—યાકાતા.
 હૉસ્પીટલ—ગ્યોઇન.
 હોટેલ—યાદોયા.
 નાટકશાળા—શીબાઇ.

મુસાફરી—તાબી.

ઉતાર—જેકયાકુ
 કંબીન—પુનીનો હયા.
 ટાઇમ ટેબલ—જીકાન-હયો.
 ટીકીટ—કીપપુ
 ટીકીટ (રીટર્ન)—ઓપુકુ-
 કીપપુ.
 ટીકીટ ઑફીસ—કીપપુનો
 ઉરીબા.

ત્રેન—રેસશા.
 દરવાજો—ઇરીકુચી.
 દેખાવ (સીનરી)—કેશીકી.
 નકસો—ચીજુ.
 પધરામણી—તોચાકુ.
 પાસપોર્ટ—રીયોકો મેનજે.
 પોર્ટમેનટો—કાબાન.
 પેટી—હાકો.

ગાડ—બાનનીન.	પેહેલો વર્ગ—જોતો.
બીજો વર્ગ—ચુતો.	રવાનગી—સુતાત્સુ.
ત્રીજો વર્ગ—કાતો.	રીકસા—કુરમા.
બેગ—કુકુરો.	રેલવે—તેત્સુદો.
બંડલ—ત્સુસુમી.	રેલવેસ્ટેશન—તેઇશાબા; સ્ટેશન.
ભાડું—ચીન.	વેટીંગરૂમ—માચી આઇજો.
ભોમીયો—આત્રાઇજી.	સરસામાન—નીમોત્સુ.
મુસાફરીનો સોબતી—મીચી—ઝુરે.	હોડી—હાશીકે; સામપાન.
મેલસ્ટીમર—યુબીનસેન.	

માન અર્થે વપરાતા શબ્દો.

ઓ—માન અર્થે બોલવા માટે ક્રિયાપદનાં રૂપને “માસુ” પ્રત્યય લગાડવામાં આવે છે તેમ વળી નામ આગળ “ઓ” અને “ગો” શબ્દો મુકવાથી તે નામો માટે માન સહીત બોલેલું ગણાય છે. સાંભળનારની ચીજો માટે બોલતી વેળા બોલનાર તે ચીજનાં નામ આગળ “ઓ” શબ્દ મુકે છે જેમકે “ઓ તાકુ”—તમારું ઘર; “ઓ ધનુ” તમારો કુતરો. એ રીતે બોલનાર પોતે જેની સાથે વાત કરે છે તેનાં ઘર તથા કુતરા તરફ માનની નજરથી જોતો પોતાને દેખાડે છે; વળી વાક્યની શુરૂઆતમાં પણ “ઓ” શબ્દ માન અર્થે એકલો વપરાય છે જેમકે “ઓ મીસે નાસાઇ”—બતલાવોજી “ઓ માત્સી નાસાઇ” થોભોજી. વળી વિશેષણ સાથે પણ “ઓ” માન અર્થે લાગે છે જેમકે “આનાતા ઓવાકાઇ કારા—તમો જીવાન છો તેથી—

“ગો” ચીનાઇ ભાષામાંથી લીધેલા શબ્દોનેજ લાગે છે જેમકે “ગોઝેન”—ખોરાક.

સાન—અંગ્રેજીમાં “મીસ્તર” “મીસીસ” “મીસ” વગેરે શબ્દો માન અર્થે નામ આગળ મુકવામાં આવે છે કે જેને મળતા શબ્દો ગુજરાતીમાં “શેઠ” અને “બાઈ” છે. તેવી રીતે જેપાનીઝમાં **સાન** શબ્દ વપરાય છે. પણ જેમ અંગ્રેજીમાં મીસ્તર, મીસીસ અને મીસ તથા ગુજરાતીમાં “શેઠ” અને “બાઈ” શબ્દો નામની પેઢેલાં આવે છે તેમ એ જેપેનીઝ શબ્દ પેઢેલાં વપરાતો નથી પણ તે નામની છેડે વપરાય છે જેમકે મીં ગૉરડન-ગૉરડન સાન; મીં ધવાતા-ધવાતા સાન. મીં વાછા-વાછાસાન ઇં.

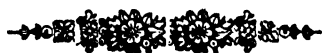
સ્ત્રીઓનાં નામ આગળ “ઓ” અને પાછલ “સાન” શબ્દો વપરાય છે જેમકે “ઓ તોયો સાન” “ઓ શીરીનબાઈ સાન” “ઓ માકી સાન” ઇં.

વધુ માન અર્થે “સાન”ને બદલે “સામા” શબ્દ વપરાય છે જેમકે આરચર સામા—મીં આરચર; દાનાસામા-શેઠ સાહેબ.

વળી કેટલાંક ક્રિયાપદોનાં ત્રણ જુદાં જુદાં રૂપ છે; સાધારણ, માન અર્થે વપરાતાં, અને નમ્રતા દેખાડનારાં જેમકે

સાધારણ			માન અર્થે વપરાતું			નમ્રતા દેખાડનારું	
રૂપ			રૂપ			નારું રૂપ	
આપતું...	...	યાર	...	કુદાસાર; તામાઉ...	આગેર.		
જતું	...	ઇકુ	...	ઓઇદે નાસાર	...	માયર.	
કહેવું	...	ઇયુ	...	ઓસશાર...	...	મોસુ.	

ક્રિયા વિશેષણ.

ક્રિયા વિશેષણો ગુજરાતી વાક્યોમાં જે રીતે વાપરવામાં આવે છે તેજ રીતે જેપેનીઝ વાક્યોમાં પણ તેમનો ઉપયોગ થાય છે. નીચલાં ક્રિયાવિશેષણો દરરોજ ઉપયોગમાં આવે છે.

ક્યારે—ઈસુ.

હમેશ; ગમે ત્યારે—ઈસુ દેમો.

જ્યાં; ક્યાં—હોતી હોતીરા.

હ્યાં; આ ઠેકાણે—કોતી; કોતીરા.

હ્યાં—કોકો; કોકોની.

ત્યાં—આતી; આતીરા; સોકો;
સોકોની.

તે ઠેકાણે—આસુકો; આસુકોની.

પેહેલાં—સાકીની.

પછી—આતો.

પછીથી—આતોકારા.

ઉપર—ઉચ્ચેની.

નીચે—સ્તાની.

જરા; સેહેજ—ચોત્તો.

કેમ—ઈકાંગા; દો.

શામાટે—નાઝે.

કેટલા—દોનોકુરાઈ; ઇકુરા.

કેટલાં (સંખ્યા)—ઈકુસુ.

ઉધું; ઉલટું—સાકા સામા.

બરાબર—ચોકુ.

નકી; ખચીત—તાશીકાની.

જલદી—જીકીની; હાકુ.

ક્યાં—દોકો; દોકોની.

કદાચજ--મેતાની.

ક્યારનું—મો; મોહાયા.

ધીમેધીમે—નીચી હોડો.

થોડા દહાડાપર; આગળ—સેન
દાત્તે.

ક્યારનું—સુદેની.

જ્યારે--તોકી.

હમણાજ; તુરતજ—થાદાઈમા.

વારંવાર; કેટલીકવાર—તાખી-
તાખી.

કેટલાક—કાઝુ કાઝુ.

એમ; એવી રીતે—સો; સાયોની.

ધણુંજ—અમારી.

માત્ર; ફક્ત—ખાકારી

ખચીત; જરૂર—કીતો.

બસ; પુરતું—જયુબન.

વધુ—મોતો.

જરા—સ્કોશી.

ધણું—થકસાં; થાઈસો.

તે છતાં—સાવાધએ.

હા; હાજી—હે.

હજી નહીં—માદા.

નહી; નહીંજી—ધયે.

જેપેનીઝમાં ક્રિયાપદના ભૂતકૃદંતનાં રૂપ પણ ક્રિયા વિશેષણ તરીકે વપરાય છે જેમકે:—

ઉલટું; સામું	કાએત્તે.
પેહેલીવાર	હાજીમેત્તે.
સંભવે છે કે,	સાદામેત્તે.
ગુપચુપ	દામાત્તે.
ભુલમાં	માચીંગાતે.
ખુશીથી	યોરોકાનદે.

એક શબ્દ એવાર સામટો બોલવાથી કેટલાંક ક્રિયા વિશેષણ થાય છે જેમકે:—

ફરી ફરીથી	કાયસુ ગાયસુ.
દેખદેખત	મીરૂ મીરૂ
રોજ રોજ	નીચી નીચી.
રંગરંગીન...	ધરો ધરો.
રફતે રફતે	દાન દાન.

ઉપજ્ઞાં ક્રિયા વિશેષણની પાછલ ઘણીવાર “તો” પ્રત્યય મુકવામાં આવે છે.

ધમધમ (તોપના જેવા અવાજ માટે બોલ-

વામાં આવે છે)... ... પૉન પૉન. .

ટપક ટપક (વરસાદનાં ટીપાં પડવા જેવા

અવાજ માટે) પારા પારા.

જેમકે પારા પારા તો ઓચીમાસતા—ટપક ટપક વરસ્યો.

ભરાતો સંતાતો	ગુદ્ગુ ગુદ્ગુ.
ધીમે ધીમે	સોરો સોરો.
બબડતો ફફડતો	બુત્તુ બુત્તુ.

ક્રિયા વિશેષણો વાપરવાના કેટલાક વધુ દાખલા :—

છાં થાભો	આચીરાયે માતે.
એ કયાં જઈ આવ્યો?	ડોકોએ ધતે કીતા?
			(અથવા કીમાસતા).
ગઈ કાલે આવ્યો	સાકુજીત્સુ કીમાસતા.
ક્યારે ઉપડશે ?	ધત્સુ શુપપાન શીમાશોકા.

૩૭.

વસંત ૩૭	હા૩.
હુનાળો	નાત્સુ.
પાનખર ૩૭	આકી.
શીયાળો	કુયુ.

સૃષ્ટિ.

ખુદા	કામી (ઓકામીસાન.)
હવા	કુકી.
૩૭	તેનકી.
સુરજ	ઓ તેનતોસામા; હી.
ચંદર	ત્સુકી; ઓત્સુકીસામા.
પુનમ	માન ગેત્સુ.
ચાંદરાત	મીકાઝુકી.
અઝકાશ	સોરા.
સેતારા	વાકુસેધ.
તારા	હોશી.
વાદળાં	કુમો.

પૃથ્વી	સેકાઇ.
જમીન	ચી.
પવન	કાઝે.
આતશ	હી.
બળતાં	હોનો.
કરાં	હીયો.
બરફ (Snow)	યુફી.
વરસાદ	આમે.
ઝાપટાં	નીવાકા આમે.
ધુમસ	કીરી.
તોફાન	આરાશી.
ગરજના	કામીનારી.
વીજળી	ઇનાખીકારી.
ધરતીકંપ	હસીન.
ભોંય	હમન.
ખડક	ઇવા.
રેતી	સુના.
કાદવ	દોરો.
સૂર્યોદય	હી-નો-દે.
સૂર્યાસ્ત	હી-નો-ઇરી.
ભરતી	મીચી શીઓ.
ઝોટ	હીકી શીઓ.

પ્રત્યય.

ગુજરાતીમાં જેવી રીતે આપણે વાક્યમાં પણ, તો, એ, શું, થી, સુધી, બી, કે, બીપણ વગેરે શબ્દો વાપરીએ છીએ તેથી,

રીતે જેપેનીઝો પણ કટલાક શબ્દો વાપરે છે. એ શબ્દોને મળતા આવતા શબ્દો જેપેનીઝમાં દે, માદે, દેમો, કારા, વગેરે છે જેમકે:—

સોનો નેદાન દેવા ઉરારીમાસન... એ ભાવે કાંઈ વેચાય નહીં.
દો શીમાશોકા ? ... શું કરશો ?

દે શબ્દની મદદવડે ધણા ક્રિયાપદનાં ટુંકાં રૂપ થાય છે. જેમકે:—

દે ગોઝારીમાસુ	દેમાસુ.
દે આરીમાસુ	દેસુ.
દે આરીમાસતા	દેશીતા.

દેમો શબ્દ ધણું ખરું બી અથવા પણની ગરજ સારે છે જેમકે:—

આતો દેમો યોરોશી... હવે પછી પણ ચાલશે.

ગા—પોતાનું. ગુજરાતીમાં જ્યાં આપણે પોતાનું શબ્દ વાપરીએ છીએ ત્યાં ધણું ખરું ગા શબ્દ જેપેનીઝમાં વપરાય છે. વળી તો, પણ વગેરે પ્રત્યયોને બદલે પણ તે વપરાય છે. જેમકે:—

વા ગા કુની	પાતાનો મુલક.
નાત્સુ ગા કીમાસ્તા	હુનાજો બી આવ્યો.
સાકુબાન આમેગા પુરીમાસતા			ગઈ રાતે વરસાદ તો વરસ્યો હતો.
ધકુ ગા યોરોશી	જવો તો સારું.

અરીગાતો ગોઝાઈમાસુ ગા ઇકાનેબા નારીમાસન—તમારી મેહેરબાની થઈ પણ જવા વગર ચાલે એમ નથી.

તોરીનાઓશીતો ઓમોઈમાસુ, ગા તોરીનાઓસીનાઈ—સમારવાનો વીચારતો છે પણ સમારી શકાતું નથી.

કા—સવાલ પુછવામાં ગુજરાતીમાં કે વપરાય છે તેને બદલે જેપેનીઝમાં કા વપરાય છે જેમ કે:—

ઇગ્નીમાસતાકા ગયો કે ?
 કીમાસતાકા... .. આવ્યો કે ?
 *સોદસકા એમ છે કે ?

કેટલીક વેળા “કા” ની મદદ વગર પણ સવાલ પુછી શકાય છે. જેમકે:—

દોકાએ ઇતે કીમાસ્તા—કયાં જઈ આવ્યો ?

જે નામની વચ્ચે “કા” મુકવામાં આવે સારે તેનો અર્થ અથવા, કે એવો થાય છે. જેમકે:—

ઇનુ કા નીકુ કા શીરીમાસન—કુતરો છે કે ખીલા તે હું જાણતો નથી.

કારા—નામની પાછળ “કારા” શબ્દ મુકવાથી, તે વખતથી, તેથી, કારણકે, કેમકે, પછી વગેરે દરશાવાય છે. જેમ કે:—

કાખી કારા યોકોહામા માદે ... કાખીથી યોકોહામા સુધી.

કાનનીચી કારા આજથી.

સાકુનેન કારા ગયે વરસથી.

રૂસ દે એરીમાસતા કારા શીરાનાઇ. ગેરહાજર હતો તેથી જાણ-
તો નથી.

આતસુઇ કારા—ગરમી પડે છે તેથી.—મુકુકાશીકુ ખાઇતે
આરીમાસ કારા વાતાકુશીનીવા યોમીમાસન—ગુંચવાડા ભરી રીતે
લખ્યું છે તેથી મારાથી વંચાતું નથી.

માદે—સુધી; સુધીમાં જેમકે;—

કામખાન માદે માતીમાસો—આજ સાંજ સુધી થોભીશ.

ઓસાકા કારા તોકયો માદે—ઓસાકાથી તોકયો સુધી.

* જેપેનીઝામાં એ વાક્ય ઘણું સાધારણ રીતે વપરાય છે અને કોઇ પણ વાત સાંભળતાં હુંકારો પુરવામાં તેનો ઘણો ઉપયોગ થાય છે. "

મીયોગોનીચી માદેનો દેકીઆગારી માસુ—આવતી પરમ દીન સુધીમાં પુરૂં થશે.

મો—પણ; વળી; ખી; કે; બધે; જેમ કે;—

અનાતા મો ઇત્તે તમે પણ જાવો.

ચોત્તો મો કમાઇ માસન ... કાંઇખી નહીં.

ની—એ, માં, પર, ઉપર, ને, અને,

ઓસાકાની માયરીમાસુ ઓસાકા જાવું છું.

મીસીએની હાઇતા... ... તે આશીસમાં ગયો.

દાઇની ઓઇતે કુદાસાઇ—ટેબલપર મુકવાની મેહેરખાની કરો.

હીરાનો ની કુદામોનો ની સાકાના ની સોનો હોકા ઇરો ઇરોનો આરી માસુ—હીરાનો અને ફ્રેશ્ટ અને મછી વગેરે ખીજીં તરે-હવાર હાં છે.

નોકાવારીની ને બદલે.

તો ઇશ્યોની ની સાથે.

નો સોખાની ની પાસે.

નો ઉએની ની ઉપર.

નો સાકીની ની આગળ.

નો માવારીની... ... ની આસપાસ.

નો આતોની... ... ની પાછળ.

નો તામેની ને ખાતર; ને માટે.

નો નાકાની ની અંદર.

નાશીની ની વગર.

નો સ્તાની ની નીચે.

નો આઇદાની.. ... ની વચ્ચે.

નો ઉશીરોની.. ... ની પાછળ.

આપણે ગુજરાતીમાં “ત્રણ પથર” બોલ્યે છીએ જ્યારે જેપેનીઝમાં “પથરના ત્રણ” મીચનો ઇશી “સાનનીન નો દોરોબો” ત્રણ ચોર એવી રીતે પણ બોલાય છે.

શી—અને; તથા; વળી.

યાસુદ્ધ શીના મો આરૂ શી થાકાઇનો મો આરૂશી.
સસ્તી ચીજો બી છે અને મોઘી બી છે.
સેવાશી હી મો આરૂ શી હેમાના હી મો આરૂ
કામના દીવસો બી છે અને પુરસદના દીવસો પણ છે.

તો—એ અવ્યય પણ નીની માફક ઘણો વપરાય છે. બે નામની વચે તો મુકવામાં આવે ત્યારે તેનો અર્થ અને થાય છે જેમકે કારી તો મીઝુ મોતે કીતે—અરફ અને પાણી લાવો. વળી તેનો અર્થ એમ પણ થાય છે જેમકે કાસા તો હોન તો ધમાસતા—“છત્રી તથા ચોપડી” એમ કહ્યું. તો નો અર્થ સાથે પણ થાય છે જેમકે “આનો હીતો તો શીઆઈની ઇકી માસતા” એની સાથે હું નાટકમાં ગયો.

વા—એનો અર્થ પણ તો જેવોજ થાય છે જેમકે ‘સોરે વા ઇચ્છીઆન ઓમોશીરોઇ ગોઆઇમાશો’ એ તો ઘણુંજ મજા-હનું થઇ પડશે. “ઇમા વા હેમાદે ગોઆઇમાસ”—હવે તો મને પુરસદ મળી.

યા—એ પ્રત્યયનો અર્થ જેપેનીઝમાં પણ યા અથવા કે જેવો થાય છે જેમકે “નીદો યા સાનદો”—બે યા ત્રણવાર; બે કે ત્રણવાર. વલી યાનો અર્થ અને પણ થાય છે જેમકે હોન યા સુમી યા પુદે ગા આરીમાસ—ચોપડી, સાહી અને કલમ વગેરે છે.

ચે—એ પ્રત્યયનો અર્થ એ, માં, જેવો થાય છે જેમકે “ઉચ્ચીયે” ઘરે;

ચો—કાઇને બોલાવતી વખતે ગુજરાતીમાં આપણે કેટલીક વાર “રે” પ્રત્યય બોલ્યે છીયે તેવી રીતે જેપેનીઝમાં “ચો” પ્રત્યય વપરાય છે જેમકે “કાદોમો ચો”—છોકરારે. બળી ભાર મુકવામાં આપણે “જો” શબ્દ વાપર્યે છીયે તેવા અર્થમાં પણ ચો શબ્દ વપરાય છે જેમકે “ઓઈદે ચો”—આવજો જો.

યોરી—કરતાં; થી. જેમકે “કુજ યોરી મો ઓસોકુ નાતા ઇકમાસન”—નવ વાગતાથી વધુ મોકું થાય તો ચાલે નહીં.’ “સાકુનેન યોરી” ગયે વરસથી; “ઓમોત્તા યોરી યાસુધ” ધારવા કરતાં સસ્તું.

ઝો—ગુજરાતીમાં આપણુ વાક્યને છેડે “જે” કે “હું” પ્રત્યય લગાડયે છીયે તેવા અર્થમાં ધણું કરી એ પ્રત્યય વપરાય છે જેમકે “કીતાઝો”—આવ્યો જે! “દોશીતેમો શોઓચી શીનાઇ ઝો” ગમે તે કરે! પણ હું કબુલ નહીં કરશ હું!

દેગા—તોકોરો ગા—એનો અર્થ ગુજરાતીમાં વાક્યની શુર-આતમાં ઘણીવાર વપરાતા શબ્દ “જુવોની” જેવો થાય છે. જેમકે “તાકોરોગા સોનો નીચીની”—જુવોની તે દીને તો—

દાનો—સંખ્યા મોટી દેખાડવા માટે આપણે “ઓ” અને “લોકો” બોલો વાપરયે છીયે તેવા અર્થમાં જેપેનીઝમાં “દાનો” શબ્દ વપરાય છે જેમકે ઇનુ દાનો, નેકા દાનો, તોરા દાનો—કુતરાંઓ, ખીલડાઓ વાઘો ઇ—“નીનસોકુ દાનો, દાઇકુ દાનો યોનદે સીંગોતો વો સાસેમાસતા” મજુર લોકો, સુથાર લોકોને બોલાવી કામ કરાવ્યું.

મોયાહારી તેમ; તેવી રીતે.

સોનનારા સારે; પછી.

યુએની... .. કારણ કે.

શીકાશી નાગારા; કેરેદેમો... .. પણ.

સોશીતે કરીને; છે તે કે.

યોની... .. તેથી. [વેળા).

મા જુવો, જુવો (કાલાવાલા કરતી

નારહોદો ખરેખર ! હંઅ ! સમજ્યો.

ના ની. જેમકે યોરોસીના—ખરો-

ખરની !

“સોરે વા ઇકમાસેનના ”— એમ નહીં ચાલેની.

થોડાંક વધુ ક્રિયાપદો.

ક્રિયાપદનાં ત્રણ મુખ્ય કાળનાં તેમજ ખીજાં રૂપો, શીખનાર આગળ આપેલા દાખલા ઉપરથી પોતાની મેજે બનાવી શકશે, માટે હવે કેટલાંક અગત્યનાં ક્રિયાપદો અને તેમના હુકમ રૂપે વપરાતાં રૂપો જ હેઠળ આપ્યાં છે:—

સામાન્ય રૂપ

હુકમ રૂપ.

પેક કરવું—ત્સુસુમુ.

લખાવવું—કાકાસેર.

શરત બકવી—કાકે ગોતો વોસુર.

મુસાફરી કરવી—તાખીસુર.

*પહેરવું—કીર; હામેર; હાકુ.

ચાલવું—આરકુ.

જણાવવું—શીરાસેર.

યાદ રાખવું—ઓમોએર.

યાદ દેવાડવી—ઓમોઇ દાસુ.

શુર કરવું—હાજમેર.

ખુલાસો કરવો—તોકી આકાસુ.

ભુલી જવું—વાસુરેર.

ગમવું—સુકુ; કોનોમુ.

નહીં ગમવું—કીરાઉ.

સાંભળવું—કીકુ.

પેક કર--ત્સુસુનદે.

લખાવ--કાકાસ્તે.

શરત બક--કાકે ગોતો વોસીતે.

મુસાફરીકર--તાખેસીતે.

પહેર--કીતે; હામેતે; હાકેતે.

ચાલ--આરોઇતે.

જણાવ--શીરાસ્તે.

યાદ રાખજે--ઓમોએતે.

યાદ દેવાડજે--ઓમોઇ દાસતે.

શુર કર--હાજમેતે.

ખુલાસો કર--તોકી આકાસતે.

ભુલી જ--વાસુરેતે.

ગમ--સુઇતે; કોનોનદે.

ના ગમ--કીરાતે.

સાંભળ--કીઇતે,

*કપડાં પહેરવાં—કીમોનોકીર; વીટી પહેરવી—યુખીવા હામેર; ખુટ પહેરવાં—કુતસુ હાકુ.

ભેવું—મીર.

દેખાડવું—મીસેર.

સમારવું—નાઓસુ.

થોભવું—માત્સુ

સવારી કરવી—નોર.

ધોવું—આરાઉ.

નકી કરવું—કીમેર.

વહેંચવું—હોડોકાસુ.

જીકું બોલવું—ઉસો વો યુ;

ધત્સુવાર.

દાખલ કરવું—હાધરે સુર

માડી વાળવું—યામેર

બેસવું—સુવાર; કાશીકાકેર.

પ્યારમાં પડવું—હોરેર; રેમબો

સુર.

ઉગવું—હાયર; નોખીર

બેવકુફ બનાવવું—આકાનીસુર.

સુખી થવું—તાનોશીમુ.

પડી જવું—ઓચીર; કુદાર

મારામારી કરવી—કેનકવા સુર.

ખ્યાલ-વીચાર--કરવો—કાંગા-

એર; ઓમોઉ.

મસલત કરવી—સોધાન સુર.

ચાખવું—અજીવાઉ.

જેરવું; જેરવવું—કોનાસુ;

શોકવા સુર.

બાંધવું—શીઆર; કુકુર.

સીવવું—નુધ ત્સુકેર.

ભે--મીતે.

દેખાડ—મીસેતે.

સમાર—નાઓસતે.

થોભ—માતી.

સવારી કર—નોતે.

ધો—આરોતે.

નકીકર—કીમેતે.

વહેંચ—હોડોકાસતે.

જીકું બોલ—ઉસો વો યુત્તે.

દાખલ કર—હાધરે સીતે.

માડીવાળ—યામેતે.

બેસ—સુવારેતે; કાશીકાકેતે.

પ્યારમાં પડ—હોરેતે; રેમ

બોસીતે.

ઉગ—હાયે તે.

બેવકુફ બનાવ—આકાનીસીતે.

સુખી થા—તાનોશીતે.

પડીજન—ઓચીતે

મારામારી કર—કેનકવા સીતે.

ખ્યાલ-વીચાર-કર-કાંગાધતે;

ઓમોધતે.

મસલત કર—સોધાન સીતે.

ચાખ—અજીવોતે.

જેરવ—કોનાસતે.

બાંધ--શીઆતે.

સીવ—નુધ ત્સુકેતે.

આશા રાખવી—નોઝોમુ.
 નીચે ઉતરવું—કુંદા૩; ઓરી૩.
 પસંદ કરવું—ચોશીતો સુ૩.
 મુખારકબાદી આપવી—ધવાઉ.
 દીલાસોદેવો—નાગુસામે૩.
 શક લઈજવો—ઉતાંગાઉ.
 તકરાર કરવી—ગીરોન સુ૩.
 નાચવું—ઓદો૩.
 ધીક્કારવું—ધયા સીમે૩.
 જવાબ આપવો—કોતાએ૩;
 હેનજીવો સુ૩.
 ભાંગવું—કોવાસુ; યાબુ૩.
 ભંગાવવું—કોવારે૩
 પાછળ જવું—ત્સુધતે ધકુ.
 પાછલ આવવું—ત્સુધતે કુ૩.
 જતા રહેવું—દે૩.
 માફ કરવું—યુરોસુ.
 શીખવું—કયકો સુ૩; માનાબુ.
 શીખવવું—ઓશીએ૩.
 મુલતવી રાખવું—નોબાસુ;
 એનનીન સુ૩.
 ખુશી થયું—ચોરોકોબાશુ.
 ખીહવું—કોવાગા૩.
 સાફ કરવું—કીરેધની સુ૩.
 કયરો વાળવો—હાકુ; સોજી
 સુ૩.
 બનાવવું—કોસરાએ૩.

આશા રાખ—નોઝોનદે,
 નીચે ઉતર—કુંદાતે; ઓરીતે.
 પસંદ કર—ચોશીતો સીતે.
 મુખારકબાદી આપ—ધવેતે.
 દીલાસોદે—નાગુસામેતે.
 શકલઈજ—ઉતાં ગોએતે.
 તકરાર કર—ગીરોન સીતે.
 નાચ—ઓદોતે.
 ધીક્કાર—ધયાસીમેતે.
 જવાબ આપ—કોતાએતે;
 હેનજીવો સીતે.
 ભાંગ—કોવાસતે.
 ભંગાવ—કોવા સાસતે.
 પાછળ જ—ત્સુધતે ધતે.
 પાછલ આવ—ત્સુધતે કીતે.
 જ—દેતે.
 માફ કરો—યુરોસીતે.
 શીખ—કયકો સીતે.
 શીખવ—ઓશીએતે.
 મુલતવી રાખ—નોબાસતે;
 એનનીન સીતે.
 ખુશીથા—ચોરોકો બાસતે.
 ખીહ—કોવાગાતે.
 સાફ કર—કીરેધની સીતે,
 કયરો વાળ—હાકીતે; સોજી
 સીતે.
 બનાવ—કોસરાએતે.

નકલ કરવી (કોઇ ચીજની)—
નીસેર.

ધનસાફ કરવો—સાધ બેન
સુર; સાબાકુ.

વગાડવું—નાર. [સીમાસુ.

નકલ કરવી (કાગજની)—ઉતસુ-
સાબેત કરવું—સોફાસુર;
સોઓસુર.

સખ કરવી—બાસસુર;
ધમાશીમેર.

દલગીર થવું—કોકાઇસુર.

પાછું ફરવું—બાયર

પાછું વાળવું; પાછું ફેરવવું—
કાયસુ.

પાછું લેવું—તોરી કાયસુ.

આસાયશ લેવી.—યાસુમુ.

નહાસી જવું—હાશીર.

લેવું; સ્વીકારવું—ઉકેતોર;
મોરાઉ.

ભાગ પાડવા—વાકેર.

ફરજ પાડવી—સીધર.

પોલીશ કરવું—મીંગાકુ.

રંગવું—ધંગાકુ.

સુકવવું—કાવાકાસુ.

રહેવું—સુમુ.

ગુસ્સે કરવું—ઓકોરાસુ.

નકલ કર—નીસેરેતે.

ધનસાફ કર—સાધ બેન સીતે;
સીબાકીતે.

વગાડ—નારાતે.

નકલ કર—ઉતસુસીતે.

સાબેત કર—સોફાસીતે;
સોઓસીતે.

સખ કર—બાસસીતે;
ધમાશીમેતે.

દલગીરથા—કોકાઇસીતે.

પાછો ફર—બેએતે.

પાછું વાળ—કાયસતે.

પાછું લે—તોરી કાયસ્તે.

આસાયસ લે—યોસોનદે.

નહાસ—હાસી તે.

લે; સ્વીકાર—ઉકેતોતે; મોરાતે.

ભાગ પાડ—વાકેતે.

ફરજ પાડ—સાધતે.

પોલીશ કર—મીંગાધતે.

રંગ—ધંગાધતે.

સુકવ—કાવાકાસ્તે.

રહે—સુનદે.

ગુસ્સેકર—ઓકોરાસ્તે.

વેપાર—શોખાઈ

ટકા—બુ; બીકી.

—૩૩૩૦૬૬૬—

એક ટકા—ધચી બુ.

બે ટકા—ની બુ.

ત્રણ ટકા—સાન બુ.

ચાર ટકા—શી બુ.

દશ ટકા—ધચી વારી.

પંદર ટકા—ધચીવારી ગોબુ.

વીશ ટકા—નીવારી.

સવા બાવીસ ટકા—નીવારી,
નીબુ, નીરીન, ગોમે.

સાડી પચીશ ટકા—નીવારી,
ગોબુ, ગોરીન.

પા—શી બુનનો ધચી.

અરધો—હામ બુન.

પોણો—શી બુનનો સાન.

એક પંચમાંસ—ગો બુનનો ધચી.

બે ત્રયાંસ—શાન બુનનો ની.

પાંચ અષ્ટમાંસ—હાચી બુનનો
ગો.

સરવાળો—યોસેઝાન.

બાદબાકી—હીકીઝાન.

ગુણાકાર—કાકેઝાન.

ભાગાકાર—વારીઝાન.

આરડર—ચુમે.

ભરત્યું—ત્સુમીનીનો મોકુરોકુ;-
ઓકુરીન્ને.

હુંડી—ખવાશે તેગાતા.

બીલ આફ લેડીંગ—ઓકુરીન્ને.

વીમો—હોકેન.

વીમા કંપની—હોકેન કયસા.

વીમાની પાલીસી—યુકયાઇન્ને.

રીસીટ—ઉકેતોરી.

ગોડાઉન—કુરા.

ગોડાઉન રીસીટ—કુરાશીકી.

હીસાબ—ખાનન્ને.

આંકડો—ખાનન્ને ગાકી.

હીસાબનો સરવાળો—ખાનન્ને
દાકા.

વેચાણ આંકડો—ની તેગાતી.

સ્ટાંપ (રીસીટનો)—ઇનરી.
 સ્ટાંપનો કાગજ—કાઇશી.
 કરાર (એગ્રીમેન્ટ)—યાકસોફુ.
 બેંક—ગીનકો.
 એક—તે ગાતા.
 નોળ—ઉન ચીન.
 શીપમેન્ટ—ત્સુમી દાશી.
 લખત—યાકુન્ને.
 જગાત; કર—ઝેઇ
 જગાતનો દર—ઝેઇ સોફુ.
 આયાત—યુનયુ.
 આયાત કરનાર—યુનયુસો.
 આયાત જગાત—યુનયુઝેઇ.
 નીકાશ—યુસુત્સુ.
 નીકાશ કરનાર—યુસુત્સુ સો.
 નીકાશ જગાત—યુસુત્સુ ઝેઇ.
 પંત્યાલું—શોશાક; નાકામા; કુમી.
 ભાગીદાર—કુમી આઇ;
 નાકામા; આઇકાતા.
 ખાતા વહી—ચોમેન.
 રોજ મેળ—દે ધરીચો.
 વળતર—મેદોરી.
 દર—વારીઆઇ.
 પુરાંત—ઝેનકીન.
 વ્યાજ—રીસોફુ.
 ચક્રવર્ધી વ્યાજ—જુરી.
 ટકા—જુ; ખીકી.
 નફો—મોકે; તોફુ.
 ખોટ—સોન; સોનશીત્સુ.

બજાર ભાવની ટીપ—નેદાન
 ઝુકે.
 માલની કીમતની ટીપ—નેદાન
 ગાકી.
 નાણું—કાને; કીન.
 રોકડ નાણું—ગેન કીન.
 સોના નાણું—કીનકા.
 રૂપાં નાણું—ગીનકા.
 તાંબા નાણું—દોકા.
 સીકા—ત્સુયો કીન.
 ચન્નણી નોટ—સાત્સુ.
 મારજન નાણું—હાતામા
 કીન દાકા.
 ખરીદીનું નાણું—દાઇ કીન.
 નાણું આગમચથી આપેલું—
 સાકીંગાને.
 નાણું વાળવું તે—ઓકુરીકીન.
 ખેઆનું—તેકીન; શોકાકીન.
 હીસાબને પેટે આપેલું નાણું—
 ઉચીકીન.
 નગદી—શોકીન.
 પ્રામીસરી નોટ—યાકસોફુ તે
 ગાતા
 તીજેરી—ખાનેખાકો.
 વેચાણ—ઉરી.
 વેચાણભાવ—ઉરીને.
 છુટક વેચાણ—કો ઉરી.
 જથ્થાબંધ વેચાણ—ઓરોશી.
 વેચનાર—ઉરીતે.

જથાબંધ વેચનાર—તોનયા.
 ખરીદી—કાઠિ કાતો.
 ખરીદનાર—કાઠ તે.
 આશીસ; દુકાન—મીસે.
 કામકાજ; વહીવત—તોરીહીકી.
 બોલી; શરંત—નીચીગેન.
 ગોઠવણ—ચોઘ.
 પુરાંતમાંનો માલ—શીનામોનો.
 ધરાક—તોકુધ; ઓકયાકુ.
 વખાર—કુરા.
 હલકો—કાતો.
 ઉંચો—જોતો.
 આરદાન—પ્રતા.
 વજન—મેકાતા.
 એકંદર વજન—પ્રતાઘ ગોમી.
 નકી વજન—પ્રતાઘ નાસી.
 સહી કરવી તે—કાકીહાન;
 ચોઘન.
 જામીનગીરી—તેઘતો.
 ગીરવી પાછું છોડવવું—કાઠ
 મોદોશી.
 નમુનો—મીહોન.
 કુમાસ—શીના; હાદા.
 કદ—કાસા; ઓકીસા.
 સાદુ—મુઝી.
 પટા—સુઝી.
 તરેહ—મોચો.

ઘાત—ખાતાચી; ખાતા.
 નોકર—મેસી ત્સુકાઘ.
 પગાર—કયુકીન.
 માસીક પગાર—ગેકકયુ.
 પગારનો દીવસ—હારાઘ બી.
 પગાર આપનાર—હારાઘ કાતા.
 નાણું પગાર કરવું તે—હારાઘ.
 નાણું રોજ પગાર કરવું તે—
 હીગાકે.
 નાણું માસીક પગાર કરવું તે—
 ચુકીગાકે.
 ભાડું—તાનાચીન; કારીચીન.
 રીક્ષા ભાડું—કુરમાચીન.
 હેલના પઘસા—નીનસોકુચીન.
 પરવાનો—મેનકયો; કાબુ.
 દાવો—શોકયુ; મોતોમેર કાતો.
 શેર—કાબુ; કાબુશીકી.
 શેર હોલડર (ભાગીદાર)—કાબુ-
 નુશી.
 શેર દલાલ—સોખાશી.
 સતો—યામા.
 દીવાળયો—હાસાનનીન.
 ખખર અંતર—મેઝુરાશી.
 મત—કાંગાઘ.
 લડાઈ—શીના; ઇકુસા.
 દુકાળ—કીકીન.
 મરકી—પેસ્ટ; કોકુશીબ્યો.

બજાર—market—સોખા.

„ અનીયમીત—irregular—કીમારીનો નાઇ.

„ ચઢતું—rising—અગારી માસ.

„ સુપ—quiet—શીઝુકા; ઓદાયકા.

„ ઉસ્કેરાયલું—excited—સાવાગી માસ.

„ ટકેલું—steady—તાશીકાના.

„ તેજ—active—ખાપાત્સ.

„ દબાઇ જતું—drooping—શીઝોરે માસ.

„ નબળું—weak—ચોવાઇ.

„ સુસ્ત—dull—નીચુર્ધ.

„ ફેરફાર વગરનું—unchanged—કાવારાનુ.

„ મક્કમ—firm—તાશીકાના.

„ મજબુત—strong—ભેખુ.

„ સુધરતું—improving—ચોકુનાર.

„ નામનું—nominal—નાખાકારીનો; નાનોમીનો.

ખપ—demand—મેતોમે.

પડત—first cost—મેતોને.

પુછપરછ—enquiry—તાનસાકુ.

નક્કી કરી આપેલી કીમત—limit—ગીરી ગીરી.

ભાવ—price—નેદાન; ને.

માંગણી—offer—આગેરમેતો.

વેચાણુ—sale—ઉરી.

વેચાણુની શરતો—conditions of sale—સેરી ઉરીનો
કીસોકુ.

સરાસરી ભાવ—average price—હેઇકીન.

સંતાની ખરીદી—buying on speculation—કોકેરોકુ.

સસતું—cheap—ચાસુર્ધ.

મોઘું—dear—થાકાઇ.

અપ્રવા—rumour—પ્રખન.

- ધંધાની વાતચીત—talking on business—ચોદાન.
 માલ ઉતરતો—inferior—ગેહીન; સીનામોનો વાઈધ.
 „ કુચરાવાલો—drossy—કાસુ; કુચુનો.
 „ કીડાયલો—wormy—મુશીકુષ.
 „ ખરાબ—bad—વાઈધ.
 „ ખામીવાલો—defective—પુસોકુ.
 „ મધ્યમ—medium—ચુ; ચુદોરી.
 „ માફકસર—fair—ચુગુરાધનો.
 „ રદી—rejected—કોતોવાતેનો.
 „ હવાયલો—damp—શીમેરનો; નુરેરનો.
 અડસતો—estimate—ચુમોરી; ચુમોરી ગાકી.
 અનુભવ—experience—નાસીતેસુર કોટો; કૃષકીન; રેમખો.
 અભીપ્રાય—opinion—રીયોકેન; કોકારો; ઓમોધ; કાંગાઈ.
 આડત—agency—તોરી આત્સુકાઈને.
 ઉપજ—proceeds—દાઈ; રી.
 ઉમેદ—hope—નોઝોમી.
 એલતેમાસ—request—નેગાઈ; તાનોમી.
 કડદો—abatement—મોદોરી.
 કારખાનાવાલો—manufacturer—સેધઝોનીન.
 ખરચ—expense—ચુયો; કકારી; ધરીયો.
 ખાહેશ—desire—નોઝોમી; નેગાઈ.
 જામીનગીરી—security—તેઈતો.
 જોખમ—risk—આયાયુકીકોતો.
 તક—opportunity—ચુઈદે; કોખીન.
 નમુનો—sample—મીહોન.
 બનાવનાર—maker—સેધઝોનીન.
 માલ—goods—નીમોચ.
 રકમ—item—કાલે; કાદો.
 હકસાઈ—commission—કોસેન.

કરીઆણુ—યાકુ—શુ.

—૩૩૩૩૩૩૩૩૩૩૩૩—

- અનીસુ—aniseed—શો—યુધકયો.
 ઉપલેટ—putchuck—મેકકો.
 એલચી—cardamoms—યાકુચી.
 એળીયો—aloes—રોકવાઇ.
 અડદ—kidney bean—બુનદો.
 અકસીર—specific—આઇયુસુરી.
 અજમો—caraway seed—બોપુ.
 અખરોટ—walnut—હીમેગુરમી.
 અરીણુ—opium—આહેન; આપુધયો.
 અળસી—linseed—આમાનીન.
 અંબર—ambergris—રીયુઝેનકો.
 અરક—tincture—ચીનકીઝાઇ.
 આદુ—ginger—હાજીકામી; શોગા.
 એરોરૂટ—arrow-root—કુઝુ.
 એરંડી—castor—હીમાશી.
 એરંડીયુ—castor-oil—હીમાશીનો અબુરા.
 કપુર—camphor—શોનો.
 કપુર (સાફ કરેલો)—refined camphor—હેનો.
 કપુર ચીની—piments—યામાઇકાકો શો માતા વ
 સોનો કી.
 કરતુરી—musk—ગકો.
 કસુંબો—safflower—બેની નોહાના.
 કઠોળ—pulse—મામે.
 કાથો—catachue—આસેનયાકુ.
 કીરમજ—ચોકો; કાચીની ઇર; બેનીકા.
 કેરબો—amber—કોહાકુ.

- કેસર—seffron—એની.
 કોથમીર—coriander—ધવાડી; હાનાધરી ગુસા.
 ખડી—chalk—ગોપ્રુન; હાકુ બોકુ.
 ખસખસ—poppy-seed—કેશી.
 ખસખસના પોષ—poppy-flower—ઓઝોક કોકુ.
 ખાંડ—sugar—શાતો.
 ખારેક—date—નાત્યુમે.
 બોળ—oil-cake—અબુરાકાસુ.
 ગલી—indigo—આઈ.
 ગંધક—sulphur—ધવો.
 ગાંસડી—bale—કોરી; કારાગો; બ્યો.
 ગુણુ—bag—કુકુરો; તાંવારા.
 ગાંબે—hemp—આસા.
 ગુંદર—gum—યાની; ગોમ.
 ગોળ—molasses—સાતોમીત્યુ.
 ઘોડાવજ—acorus; calamus—શોબુ.
 ઘઉં—wheat—કોમીગુ; બાકુ.
 ચીણી કબાબ—cubeb—હીહાતસુ.
 ચક્રમક—chalcedony—ગયોકુઝુદા.
 ચણા—gram—મામે.
 ચાક—chalk—ગોપ્રુન.
 ચોખા—rice—કોમે.
 ચા—tea—ઓચા.
 ચોપચીની—china root; smilax root—દોપુરેષ ઓકુ.
 જવ—barley—આકુ.
 જમાલગોટો—croton—હાકુ.
 જાયફળ—nutmeg—નીકુઝુકુ.
 જાવંત્રી—mace—જીતતેદા.

જેઠીમધ—liquorice—કાનઝો; બુખોતો.

ટંકણુખાર—borax—હોશા.

તલ—gingelly seed—ગોમા.

તેલ—oil—અબુરા.

તજ—cinnamon—કેઇસી.

તપકીર—snuff—કાગી તાબાકો.

દ્રાક્ષ—grape—બુદો.

ધાણુ—coriander-seed—કોયન દોરો.

નવસાગર—ammonia—દોશસેઇ.

નાળીયર—cocoanut—ચાશી.

પેપરમીન્ટ—peppermint—હાકકા.

પેપરમીન્ટનું તેલ—peppermint oil—હાકકા યુ.

ફટકી—alum—મ્યોખાન.

અદામ—almond—હાદાનકયો.

બાદીઆન—star anise—યુઇકયો.

બુંદ (કાફી)—coffee—કોહી.

ભોંયસીંગ—groundnut—નાનકીન મામે.

મરચાં—capsicum chilli—તોગારાશી.

મધ—honey—મીત્સુ.

મરી—pepper—તોગારાશી.

માખણુ—butter—આતા.

માયફળ—gallnut—પ્રુશી; ગોખાઇશી.

મીણુ—wax—રો.

મીઠાઇ—sweet-meat—કવાસી.

મોતી—pearl—શીનજી.

મોરથુથુ—blue vitriol—તામપાન.

મુરખ્ખો—conservo—નેરીયાકુ.

માણિક—ruby—આકાદામા.

યાકુર્ત—garnet—નીકુરો ઇશી.

રાધ—mustard—કારાશી.

રસકપુર—corrosive sublimate—મોકા.

રાળ; દામર, તાર—rasin—ચાન.

રેવંચી—rhubarb—દાધચો.

રેવંચીનો શીરો—gamboge—શીચો; તોવો.

લવીંગ—cloves—ચોથ.

લસણ—garlic—નીનનીકુ.

લીલમ—sapphire—હેકીગયોકુ.

લોખાન—benzoin—આનસોકુકો.

વજનાગ—aconite—ઉઝુ; તોરીકાચુતો.

વટાણા—peas—એનદો.

શીશુ—tin (in blocks)—હાનદા.

શંખજૂં—soap-stone—સેકકેન સેકી.

સોમલ—arsenic—યોસેકી; હીસેકી; હીસો.

સેલારસ—bitumen—ચીરેકીસેઇ.

સેવ—maccarony—યુદોન.

સરસી—rapeseed—નાનાને.

સણુ—jute—કાનાખીકીવો.

શાકર—sugarcandy—કારીઝાતો.

સાણુચોખા—sago—સાગોએઇ.

સીંદુર—red-lead—એનતાન.

સુખડ—sandal wood—ખ્યાકુદાન.

સુરમો—antimony—આનતીમોને.

સેલેરી—celery—હાકોએરા.

સુરોખાર—salt petre—ખોશો.

સોપારી—betel-nut—ખીનરોથ.

હળદર—turmeric—યુકોનસો; કીચો.

હીંગ—asafoetida—આગી.

હીંગળો—cinnabar; vermillion. શુશા; તાન.

હીરાકસી—green copperas—રોહા; રયોકુખાન.
 હીરાબોળ—myrrh—મેત્સુયાકુ.
 હીરો—diamond—હીશી; કાનગો સેકી.

આરસપહાણુ—marble—રોસેકી.

અકીક—agate—મેનોસેકી.

કલધ—tin—સુઝુ.

કલધનાં પતરાં—tin-sheets—ઞીકી.

કાલસો—coal—સેકતાન.

કાલસો (પકવેલો)—coak—સુમી

કાંસુ—bronze—કારાકાને.

ખાર—salt—શીઓ.

ચકમક—flint—હી ઉચી ધશી.

જસત—zinc—આએન; તોતાન; બ્યાકુરો.

ત્રાંબું—copper—દો; આકાગાને.

પરવાલાં—coral—સાનગોળુ; ઉમીમાત્સુ.

પારો—mercury—મીઝુગાને.

પ્લેટીનમ—platinum—હાકકીન.

પિત્તળ—brass—શીનચુ.

પોખરાજ—topaz—કીનો તામા.

પેલાદ—steel—હાગાને હીઉચી.

રૂ—cotton—વાતા; મોમેન.

સુતર—yarn—ધતો; બોઝેકીધતો.

સુતરાઉ કપડાં—cotton clothes—મેનપુકુ.

સુતરાઉ કપડ—cotton cloth—મોમેન; ધુતોમેનો.

રૂનો ચરખો—gin—કીવાતા ગુરી.

ઉન—wool—કે.

ઉનનું બનાવેલું—woollen—કે કે ચુકુર.

- ઉનનાં કપડાં—woollen clothes—રાશા; કેનો ઓરીમેનો.
 રેશમ—silk—કીનુ
 કાચુ રેશમ—raw-silk—કીધતો.
 રેશમનો કુચો—silk-waste—કુચુધતો.
 રેશમનો વેપારી—mercier—ધતો આકીનદો.
 રેશમનો કીડો—silk-worm—કાધકુ.
 રેશમના જેવું—silken—કીનુ નોયોના.
 કનતાન—canvass—હો-મોમેન.
 કલ્લીકા—calico—કાનાકીન; સારાસા.
 કીનખાખ—brocade—નીશીકી.
 કોર કાપડ—grey goods—ખાનાકીન.
 કરેપ—crape—ચીરીમન.
 ગાજ—gauze—મોજ.
 છીંટ—chintz—સારાસા.
 છાપેલું કાપડ—prints—ખાતાસુકી મોમે
 ટરકી રેડ (કાસંખો)—turkey red—હીગાનાકીન.
 દમાસ્ક—damask—દોનસુ મોનગોરો; આયા.
 કેમબ્રીક—cambric—કાનાકીન.
 દોરીઓ—striped cloth—શીમાનો કીરે.
 પાજ—silk cloth—હ્યુતાધ.
 ફ્લેનલ—flannel—પુરાનેર; રાસેધતા.
 કાટન ફ્લેનલ—cotton flannel—મોમપા.
 મખમલ—velvet—ખીરોદો.
 મખમલ (સુતરાઉ) cotton velvet—મેમ ખીરોદો.
 મસલીન—muslin—મોમેન; સારાશી; કાનરેધશા.
 લેધર કલોથ—leather cloth—માગાધ ગાવા.

સાધારણ વાતચીતમાં વપરાતાં થોડાંક વાક્યો.

સાહેબજી (સહવારે) good morning—ઓ હાથો.

સાહેબજી (દીવસમાં કોઈ પણ વખતે) good day—કોનનીચીવા.

સાહેબજી (રાતે) good evening—કોમખાવા.

સાહેબજી (સુતી વેળા)—ઓયાસુમી નસાઈ. (પહોઢોજી)

સાહેબજી (છુટા પડતી વેળા)—good bye—સયોનારા.

એ કોણ છે?—દારે દસકા.

શેઠ ઘરમાં છે કે?—દાનાસાન વા ઓ ઉચીકા?

બાઈ ઘરમાં છે કે?—ઓકસાન વા ઓ ઉચીકા?

હાજી, ઘરમાં છે—હે, ઉચીની ઓરીમાસ.

નહીંજી બાહર ગયા છે—હે, ઓ રસુ દે ગોઝાઈમાસ.

હું આવ્યો છું તે શેઠને ખબર કરો—વાતાકુશીનો કીતા કોતો વા દાનાયે શીરાસ્તે ઓકુરે.

આ મારાં નામનો કાર્ડ છે—કોરે વા વાતાકુશીનો મેઈશી દે ગોઝાઈમાસ.

હયાં આવોજી—કોચીરાયે ઓ તોરી નાસાઈ.

જરા બેસોજી—ચોતો ઓ કાકે નાસાઈ.

અંદર બોલાવો—ઓ તોશી મોસે.

કોણ આવ્યું?—દોનોતા ગા માયરારેમાસતા કા?

કોઈ આવ્યું છે કે?—દોનાતા કા ઓઈદેની નાતે ઓરીમાસ કા?

કોઈ મળવા આવ્યું છે—ઓકયાકુસાન ગા મીયેમાસતા.

તમે જેપેનીઝ ભાષા બરોબર સહમજે છો—આનાતા વા ચોકુ નીહોંનગો ગા ઓ વકારીની નારીમાસ.

નહીં જાવું તે ચાલે નહીં—ઈકાનાક તે વા નારીમાસેન.

બુધાને મારી દુવા કહેજે—મીના સાનની દોકા ચોરોશીકુ.

ગયો તો સાઈ થયું—ઇત્તાનો વા યોકાતા.

બાહર ગયો હતો તેટલામાં કાંઈ આવ્યું હતું કે?—રસુ ચુની દોનાતા
મો ઓઈદે વા નાકાતાકા?

તમે ગયા કે તુરતજ એક શખસ મળવા આવ્યા હતા—ચોઓદો
દેર તોફારોયે ઓકયાકુ ગા માઈતા.

ગરમી ઘણી પડે છે—ઓ આતસુ ગોઝાઈમાસ.

થંડી ઘણી લાગે છે—ઓ સામુ ગોઝાઈ માસ.

વરસાદ પડે એમ લાગે છે—આમે ગા પુરીસોદા.

ખરફ પડે છે—યુકી ગા પુરીમાસ.

રતુ ઘણી સરસ છે—યોઈ ઓ તેનકીદે ગોઝાઈ માસ.

રતુ ઘણી ખરાબ છે—વાઈઈ ઓતેનકીદે ગોઝાઈમાસ.

એમ છે ખરું—સાયો દે ગોઝાઈમાસ.

મહેરયાંની થઈ (thank you)—અરીગાતો.

મોટી મેહેરયાંની થઈ—ઓકીની અરીગાતો.

કાંઈ નહીંજી (રાહાત છે)—દો ઇતાશીમાસતે; કમાઈ માસન.

માફ કરજોજી—ગો મેન નસાઈ.

હીક છે—યોરોશી; યોરોશીમાશો.

એમ નથી—સાયો દે ગોઝાઈમાસન.

તમારી મદદ માટે મોટી મેહેરયાંની થઈ—ઓકીની ઓ સેવા
સામાની નારીમાશતા.

તમારી તરફી માટે મેહેરયાંની થઈ—ગોકુરો સામા.

માફ કરજો તમને અડચણ કરુંછું—ઓ જામા ઇતાશીમાશતા.

કાંઈ નહીં; સેજ પણ ચિંતા નહીં—ચોત્તો મો કમાઈ માસન

જરા સાંભળોજી—ચોત્તો કીઈતે કુદાસાઈ.

મેહેરયાંની કરી એટલું કરજો—દોકા ઓનેગાઈ મોશીમાસ:

જરા જઈને જોઈ આવો—ચોત્તો મીતે કીતે કુદાસાઈ.

જેમ તમારી મરજી—ગોકોત્તે શીદાઈ.

તમો કહોછો તે ખરોખર છે—ગો મોત્તોમો દે ગોઝાઈમાસ.

એને જેપેનીઝમાં શું કહે છે?—કારેવા નીહોનતો કાતોદે નાનતો
મોશીમાસકા ?

તમે અંગ્રેજી (ફ્રેંચ અથવા જરમન) બોલી શકોછો કે—એઇગો

(પુરાનસુગો અથવા દોઇત્સુગો) ગા દેકીમાસકા ?

ગમે તેમ કરોજી—ગો કાતેની નસાઇ.

શું કામ તમે એમ કરોછો?—નાઝે સોનના કાતો વો નસાઇમાસકા ?

તમે સાથે નહીં આવશોકે?—ઇસ્થોની ઓઇદે નસાઇમાસનકા ?

દુર છે કે?—તોકુ ગોઝાઇ માસકા ?

ભુલી આવ્યો—વાસુરેતે કીમાસતા.

હયાં જોવા જવાનું શુંશું છે?—કાકો દે મીરમોનો વા નાનદશકા ?

કસટમ હાઉસ કયાં છે?—ઝેઇકવાન વા દોકો દસકા.

જરા કસટમ હાઉસમાં પેલી પેટી લઇ આવો—ચોતો ઝેઇકવાન
માદે સોનો હાકો વો મોત્તેકાઇ.

પેટીમાં જગાત્ ભરવી પડે તેવો કાંઇ માલ છે કે?—હાકોનો

નાકાની નાનીકા ઝેઇવો ઓસામુ યેકી મોનો ગા ગોઝાઇમાસકા ?

નહીં તેવું કાંઇ નથી—ઇયે, ગોઝાઇમાસન.

કુંચી મને આપોજી—કાગીવો કાશીતે કુદાસાઇ.

કુંચી હયાં છે—કાગીવો કોકોની ગોઝાઇમાસ.

ઘરમાં તથા હોટેલમાં વપરાતાં વાક્યો.

૩૩૩૩૩૩૩૩

હોટેલમાં જવાનું ગાડી ભાડું શું છે?—યાદોયા માદેનો ચીનસેન
વા ઇકુરા દસકા ?

મને બે ત્રણ ઓરડા જોઇયે છે—વાતાકુશી વા હેયા વા

પુતાત્સુ મીત્સ ઇરીમાસ.

વધારે મોટો ઓરડો છે કે?—મોત્તો ઓકી હેયા ગા

ગોઝાઇમાસકા.

આ ઓરડો તો ઘણો નાનો—કાનો હેયા વા અમારી ચીસાઇ.

સુવાનો ઓરડા દેખાડો—નેમાવો મીસતે ઓકુરે.

એ હું લાડે લખશ—કારે વા કારીમાશો.

ખીજે વધારે સારો નથી કે—મોતો ઇંદનો વા આરીમાસનકા.

મને તો મોટો જોઈએ—ઓકીનો ગા હોશી.

સારા ઓરડા દેખાડો—ઈંદહેયા વો મીસતે ઓકુરે.

હયાં મુકો—કોકા એ આઈતે કુદાસાઈ.

એક દહાડો રહેવાનું શું બેસશે?—ઈંચો નીચીનો તામોરીચો વા ઇંકુરા ?

મારો સામાન ઉપર મોકલો—નીમોત્સ વો નીકાઈએ આગે સાસ્તે કુરે.

લાંબો વખત રહેવાના છે કે?—નાગાઈ ગો તોરચુ નાસાઈમાસકા ?

એ ત્રણ દહાડા રહેવાનો છું—ચો સાન નીચી તામોર

કાંઈ ખાવાનું માગું છું—નાનીકા તાબેતાઈ.

યુરોપીયનોને લાયકનું ખાવાનું આપશે કે?—ચોશોકુ ગા દેકીમાશોકા ?

કાંઈખી ચાલશે—નાનદેમો ચોરોશી.

ખાવાનું તઈયાર છે કે?—શોકુજી ગા દેકીમાસતા કા ?

ઓરડાની ચાવી આપો—હેયાનો કાગી વો ઓકુરે.

ખત્તી સળગાવો—આકારી વા ચુકતે કુદાસાઈ.

હયાં ખાવાનો વખત કયારથી કયાર સુધીનો છે?—કોચીરાદે વા

ગોઝેનનો જોકોકુવા નાનજી તો નાનજી દસકા ?

કાંઈ નકકી કીધેલો વખત નથી—કીમારી ગા ગોઝાઈમાસન.

સાબુ તથા ટુવાલ મોકલો—સાબોન તો તોવાલ વો ઓકુરે.

સંડાસ કયાં છે?—બેનજે વા દોચીરા દસકા ?

મારા પોતાના ઓરડામાં જમું તો ચાલશે કે?—જીબુનનો હેયાદે

શોકુજી સુર કાતો ગા દેકીમાશોકા ?

આવતી કાલે ઉપડી જઈશ—મીચોનીચી શુતાત્સુ શીમાશો.

સવારે જલદી ઉઠાડજે (ઉઠાડવા ઇંછું છું)—આસા હયાકુ ઓકો.

શતે મોરાઈતાઈ.

મારાં બુટ હયાં મોકલો—કુતસુ વો કોચીરાની ચોકાશીતે ઓકુરે.

તમારો હુકમ શું છે સાહેબ?—ઓ આતસુરાય વા નાની દે.

ગોઝાઈમાસ ?

ગરમ પાણી મોકલો—યુ વો ઓકુરે.

દહાડી બોડાવવા માગું છું—હીગે વો સુત્તે મોરાઈતાઈ.

હયાં કોઈ હજમ છે કે?—કોકોની તોકોયા ગા આરીમાસકા ?

બાળ કાપો—કામી વો કાત્તે કુદાસાઈ.

આ કપડાં ઘોલીને ત્યાં મોકલવા માગું છું—કોનો કીમોનો વો સેનતાકુયાયે દાશીતે મોરાઈતાઈ.

લીનાં છે; જરોજર સુકવી મોકલો—નુરેતે ઇમાસ; ચોકુ કાવા-કાશીતે ઓકુરે.

ચાલો, હીસાખનો આંકડો લાવો—દોકા, કાનજે-ગાકી વો મોતે કીતે ઓકુરે.

સંરસામાન સ્ટેશનપર મોકલો—નીમોત્સુ વો સ્ટેનશનયે યાતે ઓકુરે

ચા અને કેક લાવો—ઓચા તો કવાશી વો મોતે કોઈ.

ચા રેડો—ચા વો ઇરેતે.

હું પોતજ ચા બનાવીશ—વાતાકુશીવા જીબુનદે ચા વો કોસીરાએર.

હું ભુખ્યો થયો છું—ઓ નાકા ગા સુકીમાસતા.

ગળું સુકાઈ ગયું—નોદોં ગા કાવાકીમાસતા.

એટલું ઘણું છે—કારે દે થકસાં.

ખાટલી ઉઘાડી લાવો—તોકુરી વો આકેતે મોતેકાઈ.

મને ઇડાં ગમતાં નથી—તામોગો વા કીરાઈ દસ.

તમને કયું ગમે છે—દોરે વા ચોરોશી ગોઝાઈમાસ.

કાંઈખી ચાલશે—દોચીરાદેમો ચોરોશી.

મારી પાસે ખાવાનું કાંઈ નથી—તાએરુમોનો ગા નાઈ.

સુપ તઈયાર થયો કે?—સોપપુ ગા વાઈતાકા ?

ખાવાનું તઈયાર છે કે?—ગોઝન ગા દેકીમાસતાકા ?

તમને માછલી ગમે છે કે?—સાકાના ગા સુકીદસકા ?

તાજી નહોં હોય તો નહોં ચાલે—અતારાશીકુ નાઈનો વા ઇરાનાઈ.

કીટલીમં થોડું બીજું ગરમ પાણી રેડો—દોખીન ચે મોતો યુ વો સાશતે ઓકુરે.

તાંજું માખણ છે કે?—દેકી તાતેનો ખાતા ગા આરીમાસકા ?

હવે શું લાવું?—તાદાધમા નાની વો સાશી આગેમાશોકા ?

એ રકાખી બદલો—સારા વો તોરીકાએતે ઓકુરે.

માખણુ લગાડેલો પાંઉનો ટોસ્ટ લાવો—ખાતાનોત્સુકેતે યાકી પાન વો ઓકુરે.

ખીજીં થોડું લાવું કે?—મો સ્કોશી સાશીઆગેમાશોકા ?

વખતને લગતાં વાક્યો.

કેટલા વાગ્યા?—નાનજી દસકા ?

દશ વાગ્યા છે—જીજી દે ગોઝાધમાસ.

સાડાચાર વાગતે—યોજી હાનદે.

દહોડ વાગતે શુર થશે—ધંચીજી હાનની હાજીમારીમાશો.

આવતી કાલે રતુ સારી હશે તો આવીશ—મીયોનીચી તેનકી ગા

યરોશીકિરેખા માયરીમાશો.

મોડું થયું છે—મો ઓસોકુ આરો.

સહવારના પહોરમાં—આસા હાયાકુ.

આસરે અરધો કલાક—હાનજી કાન.

થોડી વાર—સ્કોશીનો આધદા.

કોઠખી વખતે—નાનદોકી દેમો.

તેજ વેળા—દોજીની.

વરસાદ વરસે છે કે?—આમે વા પુતેધમાસકા ?

થોડો થોડો વરસે છે—પુરની વા પુતેધમાસ.

ઉધડી જાય એમ લાગે છે—આમે ગા આગારી સો દસ.

વરસાદ વરસે એમ લાગે છે—આમે ગા પુરીસો દા.

કંટાલી ગયા એ રતુથી—કોમારીમાસતા ઓ તેનકી દા.

તબયત.

માથું દુખે છે—ઝુત્સુ ગા સુર.
 સજેખમ થયો છે—કાઝે વો હીકીમાસતા.
 કમરમાં દુખાવો થાય છે—સેનાકા ગા ઇતામીમાસ.
 ગળું દુખાય છે—તોદો ગા ઇતામીમાસ.
 હયાં દુખાય છે—કોકો ગા ઇતામીમાસ.
 ડાકટરને દેખાડો તો સાઈ—ઔષશાસાનની મીતે મોરાઉ ગા યોકારો.
 મેહેરખાની કરી ડાકટરને બોલાવો—દોઝો, ઔષશાસાન વો સાગા-
 સતે કુદાસાઇ.
 હમણાં આવશે—જીકી કીમાશો.
 તમારી નાડ જોવા માગું છું—ઓ મ્યાકુ વો હાઇકન.
 આજે તમે કેમ છો?—ગો ખ્યોકી વા ઇકાગા દે ગોઝાઇમાસકા?
 મેહેરખાની થઇ, આજે શરીર સાઈ થયું છે—આરીગાતો ગોઝાઇ-
 માસ, કોકોરો યોક નારી માસતા.
 આ તમારી દવા છે—કોરે વા કુસુરી દે ગોઝાઇમાસ.
 આ દવા દીવસમાં ત્રણ વાર પીવાની છે—કોનો કુસુરી વા ઇચી
 નીચી સાનદો નોમુનોદસ.

ટપાલ—તાર.

આજ સહવારે ટપાલ આવ્યો નથી કે?—કેસા યુખીન વા
 કીમાસન કા?
 નહી, નથી આવ્યો—હે, માયરીમાસન.
 મેલ સ્ટીમર આવી કે?—યુખીન સેન વા તોચાકુ શીમાસ્તાકા?
 ટપાલ આવ્યો કે જઇને જોઇ આવો—યુખીન ગા હાઇતાકા
 ઇતે મીતે ઓકુરે.

અરે જ્ઞેની—આરેસા—

તમે હયાં થોભો—ઓમાય કોકોની માતે ઓરે.

તમે ક્યાં જવો છો?—ઓમાય દોકોની ધકુકા?

હું તમારી સાથે આવીશ—ઓ તોમો ધતાશીમાશો.

ટપાલ આરીસ સુધી ચાલી જઇશ—યુખીનકયોકુ માદે આરૂધતે ધકીમાશો.

આજ સાંજ સુધી થોભીશ—કામખાન માદે માચીમાશો.

હું આવું ત્યાં સુધી થોભો—વાતાકુશીનો કુર માદે માતે ધતે કુદાસાધ.

અવાશે નહીં—માયરારીમાસન.

ઝડપે—હાયાકુ.

હજી ઘણો વખત છે—માદા યોહોડા આધદા ગા આરીમાસ.

હવે મને ધુરસદ છે—ધમા વા હેમા દે ગોઝાધમાસ.

જરા થોભવાની મેહેરખાની કરો—સ્કોશી ઓ માચી નસાધ.

હું થોભી શકતો નથી—માત્સુ કાતો દેકીમાસન.

નાણાં ઉછીણાં લેવા આવ્યો છું—કાને વો કારીની માયરીમાસતા.

આવતી કાલે પાછાં મોકલીશ—મીયોનીચી ઓ કાયસી મોસીમાશો.

રસ્તો ચુક્યો—મીચી વો માચીગાયતા.

જમણા હાથપરની પેહેલી ગલીમાં વળજ્ઞે—ત્સુગીનો મીગી વો યોકાચોયે ઓ માગેન નસાધ.

ડાખા હાથપરની ખીજી ગલીમાં વળજ્ઞે—હીદારીનો ની ખાનમેનો યોકાચોયે ઓ માગેન નસાધ.

સામેજ છે—માસુગુ દે ગોઝાધમાસ.

એ સઉથી ટુંકા રસ્તો છે—કારેવા ધચીખાન ચીકા મીચી.

એ સઉથી લાંબો રસ્તો છે—કારેવા યોહોદો માવારી મીચી દા.

ચાલીને જતાં પાંચેક મીનીટથી વધુ લાગશે નહીં—આરૂધતે ગો

ધુનું ગુરાધ શીકા કકારીમાસેન.

એનું ટુંકાણું હું દેખાડીશ—આનોશતોનો તોકારો વો ઓશયેવે આગેમાશો.

એવા કોઇ શખસને હું ઓળખતો નથી—સો ઇયુનાનો હીતો વો દારે મો સીરીમાસને.
તે ક્યાં છે તે મને ખબર નથી—દોકોની ઓરીમાસ યારા વાતા-કુશીની વા વકારીમાસેન.

વેપાર વેહેવારમાં વાપરવામાં આવતાં વાક્યો.

એ શું છે?—કોરે વા નાન દસકા ?
પેલું શું છે?—સોરે વા નાન દસકા ?
મને દેખાડોજી—મીસેતે કુદાસાઇ.
હાથનાં મોજાં દેખાડવાની મેહેરખાની કરો—તેજુકુરો વો મીસેતે કુદાસાઇ.
આ કપાટની કીમત શું છે?—કોનો તાનસુ વા ઇકુરા દસકા ?
જોતું કે?—હયકીન સીતેમાશોકા ?
એ ચાલશે કે?—યોરોશુ ગોઝાઇમાસકા ?
ચાલશે એમ લાગે છે—યોસાસોની ઓમોઇમાસ.
એ નહીં ચાલે—સોરે દેવા ઇકેમાસન.
ઝોઝામાં ઝોઘી કીમત શું છે?—કેત્યાકુનો નેદાન વા ઇકુરા માદે ?
પેલો પરદો જોવા માગું છું—સોનો બ્યોબુ વો મીતાઇ.
આ પ્રલાવર વાઝની કીમત શું છે?—સોનો હાનાઇકે વા નાન દસકા ?
જરા સસતું કરો—યાસુકુ સીતે કુદાસાઇ.
માલ સારો છે પણ ભાવ ઘણો આકળો છે—શીના વા યોરોશી ગોઝાઇમાસ કેરેદેમો નેદાન ગા ઓસોરોશી તાકા ગોઝાઇમાસ.
પ્રકત દશ આપો—તો આકારી કુદાસાઇ.
નવું નથી—આતારાશી દે ગોઝાઇમાસેન.
બસ ઘણું છે—મો તાકસાં.
આ દેશી બનાવટનું છે અને પેલું પરદેશી છે—કોરેવા વાસેઇ,
આરે વા હાકુરાઈ દે ગોઝાઇમાસ.

એ વગર ચાલે નહીં—નાકચા નારાન.

કેટલું જોઈશે—દોનોગુરાઈ યોરોશી.

એ હું ખરીદીશ—કોરે વા કાઢમાશો.

આ માલ વીધે શું વીચાર ?—કાનોમોનો વા ઇકાગા દે ગોઝાઈમાસ ?

હું ખાત્રી આપતો નથી—યુકેઆવા નાઈ.

હું ખાત્રી આપું છું—ઓ યુકેઆઈ મોશીમાસ.

ભાવ શું છે ?—નેદાન વા ઇકુરા દસકા ?

એ ખરો માલ છે કે ?—કોરેવા ઇસસાઈનો મોનોકા ?

એ માલ બધો બરોબર સંભાળથી પેક કરી મોકલજો—દોકો

કાનોમોનો વા મીત્રા યોકુ કી વા ત્સુકેતેની ઝુકુરીશીતે ઓકુરે.

મારા નમુના જોવાની મેહેરબાની કરશો કે ?—વાતાકુશીનો મીહોન

વા ગોરન કુદાસાઈમાશોકા ?

એ યને હું આપીશ—નીયન દે સાશીઆગેમાશો.

ભાવ સેહેજ પણ ઘટાડી શકતો નથી—ચોતોમો મકારીમાસેન.

કદી પણ એ ભાવે વેચાય નહીં—તોતેમો સોનો નેદાન દે વા ઉરારે

માસેન.

એ ભાવે મારો ભાગ્યો સોદો કબુલ રાખશે નહીં—સોનો નેદાનદે

વા નાકામામોનો ગા તોરીહીકીની શોઓચી ઇતાશીમાસુમાઈ.

ભાગ્યા સાથ મસલહત કરી જણાવીશ—નાકામામોનો તો સોદાન

નો યુએ ઓ શીરાસેમોશીમાશો.

વીચાર કરીશ—કાંગાઈમાશો.

વીચાર કરીને જોઈશ—કાંગાઈતે મીમાશો.

હું એ જોખમદારી માટે જવાબદાર રહીશ—વાતાકુશી વા સોનો

સેકીનીન વા પુતાનશીમાશો.

માલ વેચું તો ખોટ આવી વગર રહેશે નહીં એમ ધારું છું—ની

મોત્સુ વા ઉરેઆ સોન વા શીયા શીનાઈ કા તો ઓમોઉ.

નમુના જોઈયે છે—મીહોન વા ઇરીમાસ.

ફના નમુના જોઈયે છે—વાતાનો મીહોન વા ઇરીમાસ.

માલ તો નમુના કરતાં હલકો છે—નીમોત્સુ વા મીહોન યોરી ફવાઈ.

જુદી જુદી તરેહનો દેખાડવાના મેહેરખાની કરો—ધરો ધરોના
મોહયો વો મીસેતે કુદાસાધ.

આરડર આપું તો માલ ક્યારે આપશો—યુમોન સુરેખા ધત્સુ
ગોરોની શીનામેનો વો સોપ્રુશીમાશોકા ?

આરડર આપી શકતો નથી—યુમોન સુર કોતો ગા દેકીનાધ.

આરડર રદ કરાવવા ધચ્છું છું—યુમોન વો તોરી કેશીતાધ.

નમુના મળ્યા પછી મસલહત કરી જોઈશ—મીહોન વો મોતે
કોસાશીતે સોદાન ઇતાશીમાશો.

એ ભાવ કબુલ હોય તો મને જળાવજો—સોનો નેદાન દે યોકે-
રેખા વાતાકુશીની શીરાસ્તે આકુરે.

માલ સ્ટીમર પર ચહડાવ્યો કે—નીમોત્સુ વો પુનેની ત્સુમીદાશીતાકા ?
હીસાખમાં ભુલ છે—કાનજોની માચીગાધ ગા આર.

એ લખવામાં ભુલ થયલી છે—કોરે વા કાકી માચીગાધ દે ગોઝાધમાસ.

ભુલની રકમ બાદ કીધી છે—માચીગાતા જુન વો હીકીમાસતા.

પેહેલે નકી કરવા કરતાં મોધું છે—હાજમેનો કીમે ચોરી તાકાધ.

આ હીસાખ છુટી છુટી રકમનો વીગતે લખેલો જોઈયે છે—કોનો

કાનજો વો જોત્સુ જોત્સુની વાકેતે સાધ મીત્સુ ની કાઇતે મોરાઈતાધ.

આ ચેક તમારા હીસાખ ચુકતેનો આપું છું—કોનો કાગીતે વા

આમાયનો કાનજો વો હારાઉ તામેની વાતાસુ.

હીસાખનો આંકડો મોકલવાની મેહેરખાની કરો—કાનજો ગાકી વો

યાતે કુદાસાધ.

હુડી લેશો કે ?—કાવાસે તેગાતા વા ઉકે નસાધમાશોકા ?

પેટી ઉપર આ મારકો પાડીને મોકલજો—હાકોની કોનો શીરશી

વો ત્સુકેતે આકુરે.

પેટીની અંદર પતરાંની પેટી વગર ચાલે નહીં—હાકોનો નાકાની

ખુરૂકી વો હારા નાકેરેખા નારાનાધ.

રખ સારી છે—કેઇકી ગા ઇ.

વેપાર મંદો છે—સોખાધ વા પુકેઇકી દા.

આ શખસ નાદાર થયો છે—આનોહીતો વા શીનદાધ કાગીરીની માતા.

જોધયે એટલું લેવોજી—ધરૂંદાકે ઓ તોરી નસાઇ.

મને એ વગર ચાલશે—ના કુત્તે મો ધ.

પછી પણ ચાલશે—આતો દેમો યોરાશી.

લાવી આપીશ—મોતેકીતે આગેમાશો.

એ જોધયે છે કે?—કારે વો હોશીકા.

એ ગમે છે કે?—કારે વો ઓ સુકી દસકા?

મને ઘણું ગમે છે—દાઢ સુકી દા.

બરોબર કીધું છે—યોક દેકીતા.

સારું થયું કે—યોધ અમબાધની—

તમે જાણોછોની તેમ—ગો ઝોનજીનો તોરી.

એ શું કરે છે?—નાની વો સુરુ?.

શું કરે છો.?—નાની નાસારૂ.?.

હું નહીં જાણુતો—સીરીમાસન.

અંદર આવોજી—ઓહાયરી નસાઇ.

એસોજી—દોઝો ઓ કાકે નસાઇ.

વેહેલા પાછા આવજોજી—માતા ઓહાયારુ ઓખેયરી નસાઇ.

હયાં આવો—કોચી ધ ઓધદેનસાઇ.

આવશેકે?—ઓધદે નસાઇ માશોકા?

ક્યારે આવશે?—ધત્સુ ઓધદે નાસારૂકા?

હજી નકી કીધું નથી—માદા કીમેમાસન.

કામને લીધે આવવું પડ્યું—યોગા આતે માયરી માસતા.

ક્યાં જવો છો?—દોચીરાયે ઓધદે દે ગોઝાધ માસકા?

કામછે જરા હયાં આવો—યો ગા આરૂ કારા કોચી ઓધદે.

શું છે?—નાનદા

કોધ આવ્યું નહીંકે?—દારેમો કીમાસન દેશીતાકા?

બને તેમ જલ્દી—નારૂતાકે હયાકુ.

બને તેટલું વધારે—નારૂતાકે થકસાં.

તમારાથી થઇ શકશેકે?—દેકીમાસકા?

નહીં થઇ શકશે—ધયે, દેકીમાસન.

બને તો—નારે કાતો નારા.

સહમજ્યા કે?—વકારીમાસતાકા?

હું સહમજ્યા નહીં—વકારીમાસન.

સહમજ્યા—વકારીમાસતા.

બરોબર સહમજ નહીં પડી—હાકકીરીતો વકારીમાસન.

મે જોયું નથી—મીતા કાતો ગાનાઇ.

ધણે વખત થયાં તમને જોયા નથી—શીખારાકુ યો મેની
કકારી માસન.

શું કહોછો?—નાન તો ઓશાઇ માસકા?

કાણે એમ કહ્યું?—દારેગા સો ઇમાસતા?

કદીખી કબુલ કરશે નહીં—નાકા નાકા સોચી સીમાસન.

એ મારો મીત્ર છે—કારેવા વાતકુશીનો તોમોદાચી દે ગોઝાઇમાસ.

એ પ્રમાણીક અને મેહેનતુ છે—આનોશતોવા શોઝીકી દે યોક
હાતારાકી માસ.

એમ કરેતે ચાલે નહીં—સો શીચે ઇકેનાઇ.

જરા થોભો—સકાશી માતી.

જરા થોમવાની મેહેર્યાની કરો—ચોતો માતી કુદાસાઇ.

હું થોભી શકતો નથી—માત્સુ કોતો દેકી માસન.

જવાબ મોકલજો—હેનજી વો શીતે ઓકુરે.

તમારો જવાબ શું છે?—હેનજી વો ઇકાગા?

વેહેલા જણાવવાની મેહેર્યાની કરો—સુગુની કેકાસ્તે કુદાસાઇ.

આવતી કાલે સગવડ ભર્યું થઇ પડશે કે?—મીયોનીચી ત્સુગો
વા યોરોશીકા.

ધણું મુશકેલ છે—અમ્મારી મુચકાશી

એતો તમારી ભુલ છે—સારે વા આનાતાનો માચીગાઈ દસ.

એ મારો વાંક છે—વાતાકુશી ગા વાર ગોઝાઇમાસ.

સેહેજ પણ સહમજતો નથી—ચોતો મો વકારીમાસન.

એમ કરે તે ચાલે નહીં—સો શીચા ઇકેનાઇ.

મને ખુરસદ નહોતી—હીમા ગા નાકાત્તા.

તમારું કયું?—દોચીરા ગા અનાતાનો દસ કા ?

આ મારો છે—કોરેગા વાતાકુશીનો દસ

કાઠને કહેતા ના—દારે ધ મો ધવાનાધ; દારેની મોયુતે ધકીમાસન.

તમારી પુરસદે કરશે તોખી ચાલશે—ગો જીજીન નો તોકી દે

ચોરોશી ગોઝાધ માસ.

તમારું નામ શું?—ઓ નામાય વા નાનતો ધયુ.

મારું નામ ધવાતા છે—વાતાકુશી વા ધવાતા તો મોશીમાસ.

તમારું ફેકાણું કયાં છે?—અનાતાનો તોકોરો વો દોકો દસકા ?

મારું ફેકાણું હયાં છે—વાતાકુશીનો તોકોરો વા કોકો દસ.

મારું ફેકાણું—છે—વાતાકુશીનો તોકોરો ગાકી વા—દે ગોઝાધ માસ.

એમનું સરનાંમું મને આપો—આનોશતોનો તોકોરોગાકી વો

કુદાસાધ.

હું જેપેનીઝ ભાપા થોડી બોલી શકું છું—વાતાકુશી નીહોનગો

વો સ્કોશી દેકીમાસ.

એમ દેખાય છે ખરું—સો દાં સો યો.

કયાં જઈ આવ્યા?—દોચીરાએ ઓધદે નસાધ માશીતાકા ?

તેઓ ક્યારના હયાંથી ગયા—મો ઓ ખેઅરીની નાત્તા.

તપાસ કીધી પણ છે નહીં—તઝનેમાસતા કેરેદેમો

ગોઝાધમાસન.

કીયોતોમાં દવા વેચવાવાળા છેકે?—કીયોતોની ગુસુરયા

આરીમાસકા ?

હોવાતો જ્ઞેધયે—આરીમાસ તો મો.

ક્યારે મુંખધ પાછા ફરશે?—ઇત્સુ ઑમખેયે

ખેયરી માશોકા

તમારે વતન ક્યારે પાછા ફરશે?—ઇત્સુ ઑકુનીયે ઑખેયરી

નાસાકા ?

આશીસે જઈને થોભો—મીસીએયે ધત્તે માચીનસાધ.

તમે પણ આવો—અનાતા મો ધરાશાધ.

એમ હોયતો ઠીકછે—સાનનારા યરોશી.

તેમાં હું શું કરું? મને શું?—શીકતા ગા નાઇ.

એમાં કાંઇ ભુલ નથી—સોરેની સોઇ નાઇ.

તમારો વાંક છે તેમાં ફરક નહીં—ઓમાય વા વાડખનોની
ચીગાઇ નાઇ.

કેમ શું ધારો છો?—દો ઓમોઇમાસકા?

અરે મીં ધવાતા—આનો—ધવાતાસાન—

જરા જીવોની—ચોતો ગોરન નસાઇ.

એ ફકકડ નથી?—રીપાના મોનો જ નાઇકા?

બેશક ધણુંજ સરસ છે—માકોતોની ઓરીપા દે ગોઝાઇમાસ.

હું એમ છે કે?—સો દસકા?

હું સહમજ્યો—નારહોદો.

ધણોજ દલગીર છું—કીનોદોકુ.

એ ધણુંજ દલગીરી ભરયું છે ની—ઓશીઇ કોતો દસ, ના?

હું ધણોજ ખુશી થયો—તાઇહેન ઓમોશીરોઇ ગોઝાઇ માસતા.

બેશક હું ખુશી છું—માકોતોની ચોરોકોખાશી ગોઝાઇ માસ.

એ તો કંટાલા ભરયું છે—કામાતા મોનો દસ.

એમ કાંઇ ચાલે નહીં—કોરે દે વા ઇક નાઇ.

ચુપ રહેતો સાડું—દામાત્તે ઇડ હે ગાઇ.

હું ફરમાવું તેમ કરવું—વાતાકુશીનો ઇયુ તોરીની નસાઇ.

જવા કહું છું તોપણ જતો નથીકે?—ઇકેતારા ઇકેનાઇકા?

જા હયાંથી —અચી ઇકે

બેવકુફ!—ખાઝાનોસ્તો.

તોઇડો!—આત્સકામાશીઇ.

એ શું છે વાડ?—કોનો મોનો વા નાનદા?

એ શું કરે છે?—નાની વો શીતેઇમાસ?

હજી પુરું નથી થયું?—માદા દેકીતે ઇમાસનકા?

શું કામ આવ્યા છો?—નાની શીની કીત્તાકા?

હવે શું કરીએ?—દો નસાઇમાસકા?

શું કીધું—દોશીમાસ્તાકા.

કેટલે વાગતેથી શુર થશે ?—નાનજી કારા હાજમારીમાશોકા ?
 જધને જીવો તો સાઈ—કીધતે મીર ગા ઇ.
 ઓસાકા જવાનો કાઈ ટુંકો રસ્તો છે કે ?—ઓસાકા યે ઇકુની વા
 દારે ગા મોતોમો ચીકા મીચી દસકા ?
 પોલીસ ચોકી ક્યાં છે ?—કઈસાત્સુશો વા દોચીરાં દે ગોઝાઈમાસકા.
 આ મહોલામાં મીં જેહાંગીર રહે છે કે ?—કોનો માચીની જેહાંગી-
 રસાન તો મોસુહીતો ગા ગોઝાઈમાસકા ?
 તેનું ધર બતાવવાની મહેરબાની નહીં કરો ?—આનોશતોનો ઉચી
 વો ઓશીએતે કુદાસાઈમાસનકા ?
 એ ક્યાં રહે છે ?—દોકોની સુનદે ઓરીમાસકા ?

મુસાફરીમાં કામમાં આવતાં વાક્યો.

સ્ટેશનપર જવું છે માટે એક રીક્ષા બોલાવી મંગાવો—સ્ટેશનનયે
 ઇકુ કારા કુરમા વો તાનોનદે ઓકુરે.
 સ્ટેશનપર ઝડપથી લઈજ—સ્ટેશનનયે હયાકુ.
 ત્રેન મળશે કે ?—કીશાની માનીઆઈમાશોકા ?
 જધયે તો ખરા—ઈકા યા.
 આવતી કાલે ઉપડીશ—મીયોનીચી શુતાત્સુ સીમાશો.
 ક્યાં છે તમારો સરસામાન—દારેગા અનાતાનો નીમોત્સુ દશકા.
 મારો સરસામાન હયાં છે—વાતાકુશીનો નીમોત્સુ વા કોકોની આર.
 જરા સંભાળવાની મહેરબાની કરજો—ચોતો કીવોત્સુકેતે કુદાસાઈ.
 સરસામાન તોલાવવાની આશીસ ક્યાં છે ?—નીમોત્સુ આતસુકાઈબા
 વા દોકો દસકા ?
 કાંઈ બુદ્યા તો નથીની ?—વાસુરે મોનો વા નાઈકા ?
 ટીકીટ લેચવાનું ઠેકાણું ક્યાં છે ?—કીપુનો ઉરીદોકોરા વા દોકોની
 આરીમાસકા ?
 ટીકીટ ખરીદી લાવું છું—કીપુવો કાઓતેની કીમાશો.

ટીકીટ—કીપુ.

આવવા જવાની ટીકીટ—ઓપ્રુકુ કીપુ.

પેહેલા વરગ—જેતો. બીજો વરગ—નીતો. ત્રીજો વરગ—કાતો.

ઓસાકાની પેહેલા વરગની એક ટીકીટ આપોજી—ઓસાકા માદેનો.

જેતો ઓપ્રુકુ કીપુ વાઘચી માધ કુદાસાધ.

ક્યાં જવોછોજી?—દોચીરાએ ધરાશાધમાશોકા ?

કીયોતો જવું છું—કીયોતો માદે માયરીમાસ.

રેલવેનું ભાડું શું છે?—ચીનસેન વા ઇકુરા ?

કીયોતોની હવે પછીની ત્રેન કેટલા વાગતે ઉપડશે?—

કીયોતો માદે સુગીનો કીશા વા નાનજીની દેમાસકા ?

હમણાજ ઉપડશે—થદાધમા દેમાશો.

એ ત્રેન ઓસાકા કેટલે વાગે પુગશે?—કોનો કીસા વા નાનજીની

ઓસાકાએ ત્સુકીમાશોકા ?

ટીકીટ જરા જેવું—કીપુ વો ચોત્તો હાધકીન.

આ કોબી જવાની ત્રેન છે કે?—કોરેવા કોબી

યુકીનો કીશા દસકા ?

ચાલો ! ત્રેન ઉપડે છે—સારા ! કીશા ગા દેર.

તોકયો જવું છે તે ત્રેન ક્યાં બદલવાની?—તોકયો માદે ઇકુની

વા દોકો દે નોરી કાયશીમાસોકા.

નાગોયા જવું છે તે ત્રેન હયાં બદલું કે?—નાગોયા ચે ઇકુની વા

કોકો દે નોરી કાયસીમાસકા ?

બાહર જવાનો રસ્તો ક્યાં છે?—દે-ગુચી વા દોકો દસકા ?

તમને લેવા આવ્યો છું—ઓ મુકાઇની માયરીમાસતા.

એ ત્રેનમાં ડાઇનીંગકાર (જમવાની ગાડી) છે કે?—કોનો કીસા-

વા શોકુદોત્સુકી દસકા ?

પરદેશીઓને લાયકનો ખોરાક મળી શકશે કે?—યોશોકુ વા કાવારે

માસકા ?

એ રીક્ષા વાળા, એક રીક્ષા લાવ—ઓઇ કુરમાયા, કુરમા ઇચ્ચો

માતેકોઇ.

એ માણસ જશે તેવી રીક્ષા એક લાવ—ની નીન નોરીનો કુરમા
ખચ્યો મોતે કોઇ.

એક રીક્ષા મંગાવો—કુરમા વો તાનોનદે કુદાસાઇ.

ધમણ ચહડાવ—હોરો વો ત્સુકેતેકુરે.

ધમણ ઉતાર—હોરો વો તોતેકુરે.

થોડીવાર હયાં થોભ—શીઆરાકુ કોકોદે તોમારે.

હયાં મને ઉતરવા દે—કોકોદે ઓરોસીતે ઓકુરે.

રસ્તો ખતાવવાની મેહેરઆની કરો—મીચીવો ઓશીએતે કુદાસાઇ.

સીધું જવાનું છે કે?—માસુગુની ઇકુન દસકા ?

જમણા હાથપર વળ—મીંગીએ.

ડાયા હાથપર વળ—હીદારીએ.

નજદીકમાંજ છે—જીકી સોકો દસ.

જવાનું ખની શકશે કે?—ઇકુ કોતો વા દેકીમાશોકા.

ખજાસી, મને ડકકાપર લઇજા—સેનદોસાન, હાતોઆ માદેઇતે કુદાસાઇ.

કેપટન ક્યાં છે?—સેનચો વા દોકોની ઓરીમાસકા. ?

આ સામાન સ્ટીમરમાં મુકો—કોનો નીમેત્સુ વો ખુનેની
નોસેતે કુદાસાઇ.

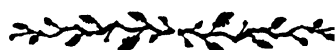
કુટલે વાગતે ઉપડશું?—નાનજી ગોરોની શુપપાન શીમાશોકા ?

પેહેલા વરગનું ભાડું શું છે?—જેતોનો ચીનસેન વા ઇકુરા દસકા ?

મારો ઝંગ મારી કેખીનમાં મુકો—તેકાઆન વા વાતા કુશીનો
હેયાની ઇરેતે ઓકુરે.

દરયો તોફાની છે—ઉમી ગા આરાઇ.

આ સ્ટીમર સારી છે કે?—કોનો ખુનેવા થોઇ ખુને દસકા ?

થોડીક જેપેનીઝ કહેવતો.

થોડીક જેપેનીઝ કહેવતો, તેના અર્થ તથા તેને મળતી આવતી ગુજરાતી કહેવત સાથે નીચે આપી છે.

ધસોગા બા માવારે.
ઉતાવળ હોય તો ફરીને આવવું.
ઉતાવળી સાત ફેરા પાછી ફરે.

તાનકી વા સોનકી.
ઉતાવળથી નુકશાન
ઉતાવળો પગ ભાંગે.

ગોની ધતેવા ગોની શીતાગે.
ગામડે જવું તો ગામડ્યા થવું.
દેશ તેવો વેપ.

ઉરીનો તાનેની નાસુખી વા હાયનુ.
ખડખુચનાં ખીમાંથી વેગણું નહીં ઉગે.
વાવો તેવું લણો; કરો તેવું પામો.
જેવું ખીજ તેવું ફળ.

ધંસીની હાના સાકુ.
પથ્થરને પુલે પુટે.
પથ્થર ઉપર પોયણું ન ઉગે.

ધચીમો તોરાઝુ નીમો તોરાઝુ.
એક પણુ નહીં પકડાય અને બે પણુ નહીં.
ધણું લેવા જતાં થોડામાંથી પણુ જાય.

ધત્તીમેન ઓસીમીનો હયાકુ શીરાજી.
એક દોકડો પકડી રાખવો અને સો ગુમાવવા.
રૂપિયો છોડી પાછને પકડવી.

ધવાનુ વા યુની ધવામાસાર.
નહીં બોલવું તે બોલ્યા કરતા સાઈ છે.
સખસે બડી ચુપ.

ધનુમે આરકેબા બોની આતાર.
કુતરે બી ફરે તો તેને લાકડી મળી આવે.
ફરે તે ચરે, બાંધ્યું ભૂખે મરે.

ધનુની નારાધતેમે ઓતોકાનો ધનુની નારે.
કુતરા થાવો તો તે પણ મોટે ધરના થજે.
બોલવો તો કુંગર, લૂટવો તો ભંડાર, પરણવી તો પદ્મની, પહોં-
ચવું તો દરબાર.

ધવાસીનો આતામા મો સીનજીન કારા.
સારડીન માછલીનું માથું પણ લાવથી પૂજે તો આશા ફૂજે.
મન ચંગા તો કથરોટમે ગંગા.

ધતાસી કાયુસી.
ધવડવે દુખે, ન ધવડવે કીડ લાગે.
• બોલું તો મા મરી જાય, ન બોલું બાપ કુત્તા ખાય.

ધનોચી આરીતેનો ગો હોકા.
• જીવ હોય ત્યાં સુધી નોકરી.
સાસ ત્યાં સુધી સોસ.

ધકુસા ઝોમીતે યા ઝો હાગુ.
લડાઇ જોધને તીર બનાવવા જવું.
આગ લાગે ત્યારે કુવો ખોદવો.

ધચીમોનનો તાકુવાએ વા ધચીમોનનો મોકે.
એક દોકડો બચાવવો તે એક દોકડાનો નફો કરવા બરાબર.
પૈસો બચાવ્યો, તે પૈસો રખ્યા બરાબર છે.

દાધમ્યો વા ઝોમીમી.
ગ્રહસ્થના કાન મોટા હોય છે.
છાલકો ઘડો છલકાય અને ઝોઢી કુદ્દી ઉભાય.

ધચી વા બાનજીનો હાજીમારી.
એકડાથી બધાંની શુશ્રૂષાત.
એકડા વગરનાં સો મીડાં ખોટાં.

ધદો નાકાનો કાવાજુ દાઇ કાઇ વો શીરાજુ.
ફૂવામાંનું દેડકું મહાસાગરની વાત ન જાણે.
ફૂવાનું દેડકું જાણે કે બધી દુનીઆના સમુદ્રો આજ ઠેકાણે છે.

ઉમાનો મીમીની નેનજીત્સુ.
ઘોડાના કાનમાં પ્રાર્થના.
ભેંસ આગળ લાગવત ને અંધા આગળ ચારસી.

કુનીની તુસુખીતો ચારે.
દરેક મુલકમાં ચોર તો હોય છે.
ગામ ત્યાં દેડવાડો.

કુચીની મીત્સુ, હારાની ત્સુશ્ગી.
મહોમાં મધ પેટમાં તલવાર.
મહોડે મીઠાસ ને પેટમાં પાણી.

યામાઇ નાઓરીતે ઇસા ઓ વાસુર.
 દરદ સાજું થાય કે વધદ ભૂલાય.
 ગરજ સરી તો વધદ વેરી.

કાનેનો સેકાઇ.

પૈસાની દુન્યા.

પૈસે આઇ, પૈસે બાઇ, ને પૈસા વગરની નહીં સગાઇ.

ચીચીનો ઓન વા યામા ચોરી તાકાકુ,

બાપનું હેત તો પરવત કરતાં ઉંચું હોય છે,

હાહાઇનો ઓન વા ઉમી ચોરી પુકાસી.

માતાનું હેત તો દરયા કરતાં ઉંડું હોય છે.

ગોળ વિના મોળો કંસાર, માતા વિના સુનો સંસાર.

કીકી વિના જેવું લોચન, મા વિના તેવું બાપનું મન.

ચીરી ત્સુમોરીતે યામા તો નારી, સુના કોજીતે ઇવાતો નાર.

ધૂળ એકઠી થવાથી પર્વત થાય, રેતી એકઠી થવાથી ખડક થાય.

ટીપે ટીપે સરોવર ભરાય ને કાંકરે કાંકરે પાળ બંધાય.

વાગા તાએ મીઝુ ઓ હીકુ.

પોતાનાં ખેતરમાં પાણી વાળવું.

શિયાળ તાણે સીમ ભણી, ને કુતરં તાણે ગામ ભણી.

કાનેની આવાસેતા નેમખુત્સુ.

પછસા આપે તેવી પ્રાર્થના.

જેવી શક્તિ, તેવી ભક્તિ.

નાકીત્સુરા ઓ હાય ગા સાસુ.

રડતી સુરત પર મધમાખનો ચટકો.

દુખતી આંખે ઝોકો વાગે.

નાત્સુનો મુસી યુકી શીરાજી.
 ઉનાળાનો જીવડો બરફ નહીં પીછાણે.
 ખાખરની ખીલોડી સાકરનો સ્વાદ શું જાણે.

તોપુની કામુગાઇ.
 રાંધ્યાં અન્નને લોખંડના ચાપડા મારવા.
 ધૂમાડાનાં બાચકા.

તોકોરો કાવારેબા સીના કાવાર.
 દેશ બદલાય તો વાસણુ ખી બદલાય.
 દેશ દેશના જીવદા સીકા.

તોફુ નાકી ખી વા નીચોઇ નાકી હાના નારી.
 સદ્ગુણ વગરની સુંદરી તે સુગંધ વગરનાં ફુલ બરોબર.

દોરોનો નાકનો હાસુ.
 કાદવમાં પડેલું કમળ.
 કાગડાની કોટે રતન.

તોદાઇ મોતો કુરાસી.
 બતી નીચે અંધારું.
 દીવા તળે અંધારું.

તોકીવા હાનાનો નીચોઇ.
 દુરથી ફુલની સુગંધ સારી.
 ડુંગર દૂરથી રળિયામણા.

તોરી નાકી સાતોનો કોમુરી.
 બધાં પક્ષી જતાં રહે ચારે વન વાગલું ઉડતું ફરે.
 ઉજડ ગામમાં એરંડો પ્રધાન.

તોડીની સુગુરેઆ નેઝુમી મો તોરાતો નારુ.
 વખત આવવે ઉંદરખી વાધ થાય.
 સો દહાડા સાસુના તો એક દહાડો વહુનો.

તોડીનો યોની વા હાના સાએ સોગુ.
 વખત આવવે નાક પણ કાપવું પડે.
 ગરજે ગધેડાને કાકો કહેવો પડે.

તો વા ધતતાનનો હાજી, તોવાનુ વા ધકકીનો હાજી.
 પૂછું તો એકવાર શરમ લાગે, નહીં પૂછું તો જીંદગી ભરની શરમ રહે.
 પૂછતા નર પંડિતા.

ધનુવા મીકકા યાસીનાઘતે સાનનેનનો ઓનવો શીરી,
 કુતરાને ત્રણ દહાડા પાળીયે તો ત્રણ વરસ ઉપકાર માને,
 નેકાવા સાનનેન યાસીનાઘતે મીકકાનો ઓન મો શીરાન.
 ખીલાડીને ત્રણ વરસ પાળ્યે તો ત્રણ દીવસ પણ ઉપકાર માને નહીં.
 કુતરો જોય ધણીને આવતો, ખીલાડી જોય ધણીને ખાટલે પડતો.

કુરાયામી કારા કુરાયામી.
 અંધકારમાંથી અંધકારમાં.
 પેણામાંથી નીકળી ચુલામાં પડવું.

યાજુરે તે મો કોસો દે.
 ફાટેલું તોખી રેશમ.
 ખોરું ઘી દીવેલમાંથી નહીં જાય.

નેકાની કોખાન.
 ખિલાડી આગળ સીકકો.
 મરઘા આગળ મોતી.

કાવાઝુનો કો વા કાવાઝુ.
દેડકાનાં બચ્ચાં તે દેડકાંજ.
સિંહનાં બચ્ચાં તે સિંહજ.

ઝોકામીની કારોમો કીસેતાઈ ગોતોસી.
ધર્મગુરૂના સાહયામાં વરૂ સંતાય.
મોરના પીછાંમાં કાગડો.

નારો ચોરી નારેયો.
અભ્યાસ કરતાં અનુભવ સરસ.
પઢેલ કરતાં કઢેલ સરસ.

હોસીનો કુજી તાકુમી.
ધર્મગુરૂ જુગારની ગોઠવણમાં.
પગમાં પેતાવા, હાથમાં સુરી, ભણે ગણે તે ઘાનત ખૂરી.

બાકાની ત્સુકેરૂ કુસુરી વા નાઇ.
મૂરખાઇનું કાંઇ ઝોસડ નથી.
મૂર્ખને ઉપદેસ, તે આપનારને કલેશ.

હાસુવા દોરોની સોમાઝુ.
કમળનાં પુલપર કાદવથી ડાઘ નહીં પડે.
સાચને કદી ના લાગે આંચ.

તોકી સીનરૂધ ચોરી ચીકાઇ તાનીન.
દુરના ખેસી કરતાં નજદીકનો મિત્ર ભલો.
ભાઇ કરતાં ભાઇબંધ સરસ.

સેકો વા ગુમો કેનનારાસીમું.
પ્રતેહથી મૂર્ખ પણ ડાહ્યો થાય છે.
ફાવેલો ડાહ્યો.

હીતોનો કુચીની વા તો ઓ તાતેરાને.

માણસનાં મોહોડાંને બારણું નથી.

કુવાને મહોડે ઢાંકણું છે, જગતને મહોડે ઢાંકણું નથી.

બીમબો હીમા નાસી.

ગરીબને પુરસદ નહીં.

કાડીની કમાઈ નહીં તેને ધડીની પુરસદ નહીં.

સ્યોબાઈ મીનો તેડી.

ધન્ધાદારી એક મેકના હરીફ.

વૈદ વૈદનો વેરી.

સીતાવા વાઝાવાઈનો ને.

જબાં ખરાબીનું મુળ.

જબામાં ઝેર તો મુલકસે વેર.

સ્યુપુ વા કાગામી ઓ ઓસોર.

કદરૂપી સ્ત્રી આરસીથી દુર રહે.

દયા ધર્મ નહીં મનમે મૂખડા કયું દેખે દરપણમે.

મીત્સુરેબા કાગાર.

ભરતી પછી ઓટ.

ચહડતી પછી પડતી.

મી રોસેઝારેબા મોકે નાસી.

મહેનત કરવા વગર નફો મળે નહીં.

ચાકરી વગર ભાખરી ન મળે.

યુ વાં આસુકુ ઓકિનો વા કાતાસી.

કહેવું સહેલ છે કરવું મુશ્કેલ.

કાળજી કહેનેવાળા કરનેવાળા નહીં.

સાર મો કી કારા ઓચીર.
વાંદરો પણ ઝાડ પરથી પડે.
ભણુતો ભૂલે અને તારો કુળે.

આસુનો હયાકુ ચોરી ક્યોનો ગોળુ.
આવતી કાલના સો કરતાં આજના પચાસ ભલા.
તુરત દાન મહા પુન.

આસુનો કોતો વા આસુ આનજીયો.
કાલની વાત કાલ જાણે.
કલ હય ઓર અલ્લા હય.

તેનની ઇસી ઓ તોઝુ.
આકાશ તરફ પથર ફેંકવો.
સૂર્ય સામે ધુળ ફેંકવી.

તેનની કુચી નાસી.
આકાશને મહોડું નથી.
ખુદાની લાકડીને અવાજ નથી.

કોમાતા તોફાનો કામી તાનોમી.
દુખની વખતે ખુદાની યાદ.
સુખે સોની, દુઃખે રામ.

પૂરકુગી મો સાનનેન ઓકેઆ યાકુ નીતાત્સુ.
જુનો ખીલો પણ ત્રણ વર્ષ બાદ કામમાં આવે.
સંધર્યો સાંપ પણ કામનો છે.

યુનો માને ઓં સુર કારાસુ કાનારાણુ મીઝુની ઓખોર.
 બગલાની માફક કાગડો વર્તે તો કુખી મરે.
 કરતા હો સો કીજીયે, ઓર ન કીજીયે કગ, માયું ગયું સેવાળમાં ને
 ઉંચા થઇ ગયા પગ.

ચોકુની ઇતાદાકી નાસી.
 લોભને મથાલું નથી.
 લોભને થોભ નહીં.

ગાકી ગા હાનાતારે ઓ વારો.
 તપીલી કિટલીને ખરાબ કહે.
 ચારણી કરવડાને હીણે.

કાવાઘઘકાની તાખી ઓ સાસે.
 લાડકા દીકરાને મુસાફરીએ મોકલવો.
 ડાહ્યો દીકરો દેશાવર ભોગવે.

તામા મીગાકાઝારેખા, હીકારી નાશી.
 હીરો ધસવા વગર ચળકે નહી.
 કાખ્યા વગર કેળ ન ફળે.

વાઝાવાઘ મો સાઘવાઘનો હાશી તો નાર.
 પડતી પણ ચહડતીનો પૂલ બને છે.
 માહું થાય તે સારાંને કાળે.

ઉશી વા ઉશી—ઝુરે, ઉમા વા ઉમા—ઝુરે.
 ગાય ગાય સાથ ફરે, ઘોડા ઘોડા સાથ ફરે.
 જેવાને તેવા મળે.

થોડીક જેપેનીઝ વારતા.

૧

ગુજરાતી.

એક હજાર માઇલ દાડનારો ઘોડો
ના કબ્બુલ રાખવાની વાત.

શેહેનશાહ કોબનના વખતમાં, એક દિવસમાં એક હજાર માઇલ દોડે એવો ઘોડો ભેટ ધરવામાં આવ્યો. મીકાદોએ કહ્યું “સંખ્યા બંધ પાલખી મારી આગળ ચાલે છે; પછવાડે હજુરીઆઓની ગાડી હોય છે. તેમાંની એક પણ એવી નથી કે જે એક દિવસમાં પચાસ માઇલથી વધુ જઈ શકે. હું એકલો એક હજાર માઇલ દોડે તેવા ઘોડા ઉપર બેસીને શું કરું?” એવું કહી શેહેનશાહે ઘોડો પાછો વાળ્યો અને તે સ્વીકારવાની ના પાડી.

૧

જેષેનીજ.

સેનરીનો ઉમા વો ઉકેઝાઝ કેતો.

કાબન કાતેધનો તોફી, ઇચી નીચીની સેનરી વો કાકેઝ ઉમા વો કેનઝ. મીકાદોનો તામાવાકુ: “બાન-યો માચેની આરે. શોકુશા શીરાધની આરે. હીની ઇકુ કેતો ગોજુ રી નારાદે વા ઇકુ કેતો નાશી. ચીન હીતોરી સેન રી નો ઉમાની નોરીતે, નાનીની કાસન?” તો તે, સોનાવાચી સોનો ઉમા વો કાયશીતે, ઉકે-તામાવાઝ.

ગુજરાતી

થોભવાથી ઉમરનો ફરક જતો રહેશે.

આગળના વખતમાં, પાવતખત શેહેરના વેપારી લતામાં ઉનાઝુકી બાબા નામની એક ચબરાક કાજ કરનારી રહેતી હતી. આખું વર્ષ એજ ઘંઘા કરી જોડાં સંતોષકારક રીતે સાંધતી હતી. ત્યાં રહેનાર પાંત્રીસ વર્ષની વયના એક છોકરાની ઉમર છુપાવી તેને પંદર વર્ષની ઉમરની છોકરી સાથે ગોઠવ્યો અને તેઓ પાસ અરસપરસ પર પહેરામણી મોકલાવી સઘળું સાટું નક્કી કરીધું. તે બાદ છોકરીના માબાપને છોકરાની મોટી ઉમરની ખબર પડી અને તેઓએ કહે-વડાવ્યું કે “એને ત્યાં પૈસા ટકાની કાંઈ ખોટ નથી, પણ બેઠીની ઉમર વચ્ચે વીશ વર્ષનો ફરક છે તેથી અમે તો અમારી છોકરી એને કદી પણ આપશું નહીં.” છોકરાની તરફથી એવી હઠ લેવામાં આવી કે છોકરી આપવી જ પડશે. કાજ કરનારી ગુંચ-વાડામાં પડી અને આખરે વરઘોડો કારટે ચહડ્યો, જ્યાં જડજે અને પક્ષને બોલાવી કહ્યું; “છોકરાના બાબમાં જો કાંઈ બીજું ખાસ વાંધા ભર્યું હોય તો કહેવું; ઉમરના ફરકની બાબમાં તો સાટું થયા પછી ભેટ સોગાદો સ્વીકારવામાં આવી છે એટલે છોકરી આપવી પડશે.” છોકરીનાં માબાપે કહ્યું “એ બાબમાં કાજ કરનારીએ અમુને હડહડતું જીદું કહ્યું છે; અમારી છોકરી માત્ર પંદર વર્ષની વયની છે એટલે તેણીની અને પાંત્રીસ વર્ષની વયના છોકરાની ઉમરની વચ્ચે વીશ વર્ષનો ફરક છે. ઉમરમાં ઘણો તો અરઘો અરઘ બી તફાવત હોતો તો અમે છોકરી આપતે. મેહેર-બાની કરી તમારી સહમજનો ઉપયોગ કરો. કન્નેડું નહીં ચાવ તે માટે અમે કાજ તોડવાની અરજ કરીધી છે જે ઉપર નજર પુગાડો” જડજે તે ઉપરથી હુકમ ફરમાવ્યો; “તમારી ખાહેશ મુજબ તમે પાંચ વર્ષ પછી તમારી છોકરી એને આપી શકશો. છોકરાએ પાંચ વર્ષ સુધી થોભવું. એ ચાલીશ વર્ષની વયનો થશે ત્યારે છોકરી વીસ વર્ષની થશે; ઉમરમાં અરઘો અરઘ ફરક તે વેળા રહેશે.”

જેવેનીજ.

માતેબા સાન-યોનો આઘયોરૂ નાકા.

મુકાશી, મીયાકોનો માચીની, ઉનાઝુકી બાબા તોતે, નાકોદો ગુચીનો યોકી મોનો આરે. નેનજી કોરે વો મીસુગીની શીતે, શુખી સાસેનુ તો ઇયુ કોતો નાશી. કોકોની સાનજી ગો નારૂ ઓતોકોનો તોશી વો કાકુશીતે, જીગો નારૂ મુસુમી તો એનગુમી તોરી-મોચી, તાનોમીનો શુગી ઓકુરાસે આઘ-સુમાશી-કેરી. સોનો નોચી, મુસુમીનો ઓયા મુકોનો તોશી ઝુકેતારૂ વો કીકીઘદાશી, “શીનદાઘ વા ઝુસોકુના કેરેદેમો ઇકાની શીતે મો નીજીનો ચીગાઘ નારેબા, નાકાનાકા મુસુમી વો યારૂમાજી” તો ઇયુ. માતા ઓતો કોનો કાતા નીતે વા, “તોની કાકુ મોરાવાનેબા આઘ નારાજી” તો ઇયેબા, નાકોદો મ્યેવાકુ શીતે, કોનો દાન સોશોની ઓયોખી કેરેબા, સોહો મેશી-ઇદાસારે, “ઓતોકોનો ગી, કાકુબેત્સુ નારૂ આકુજી આરાબા, મોસુ-બેશી. તોશીનો ચીગાઘનો જીન નીતે વા, યાકુસોકુનો શીરૂશી તોરીતારૂ યુએ વા, કીતો મુસુમી વો ઓકુરૂ-બેશી,” તો ઓસે-ઇદાસારેશી તોકી, “કોનોગી વા, નાકાદાચીનો મોનો અમારી નારૂ ઇત્સુવારી વો મોશી; મુસુમી વા જીગોની મકારી નારી સોરોની, સાનજી ગોનો ઓતોકો વા, તોશી નીજીનો ચીગાઘ ગોઝા સોરો. સેમેતે હામખુનનો ચીગાઘ નારાબા, મુસુમી વો ઓકુરી મોસુ બેશી. કોનો ગી વો કીકાશીમેશી વાકેસાસેરારે ! ની આવા ઝારૂ એનગુમી, તાનોમી વો કાએશી તાગી એન નેગાઘ” તો મોશ્વિઆગુ. તોકીની ઓસેરારેકેરૂ વા; “સોનો હો ગા નોઝોમીનો તોરી, ઇમા ગો નેન સુગીતે મુસુમી વો ઓકુરૂ બેશી. મુકો વો સોરે માદે આઘ માત્સુ બેશી. શીજીની નારેબા, એનના વા નીજી; તોશી હામખુન ચીગાઘનો તોકી આરે” તો ઓસે ત્સુકેરારે-કેરૂ તો નારી.

ગુજરાતી

કાગડાઓ વચ્ચે થયેલી વાતચિત.

એક જંગલમાં કેટલાક કાગડા એકઠા થઈ વાતચિત કરતા હતા જે દરમિયાન તેઓમાંના એકે પુછ્યું, “દુન્યામાં સર્વેથી જોખમ ભરેલું શું છે?” સઘળા કાગડા એકે આવાજે બોલી ઉઠ્યા, “દુન્યામાં સર્વેથી ભય ભરેલી ચીજ એક કસાયલા તીર મારનારનું કામઠું છે. તે તીર હયાં તાકે તો હયાં આવે અને તમને નીચે પાડે; તે જો તીર ત્યાં છોડે તો ત્યાં પડે અને કદી પણ નેમ ચુકે નહીં. તેનું તીર લાગું તો પછી તે કરતાં વધુ ભય ભર્યું કશું નથી.”

તેઓ મધે એક વરૂધ કાગડો હતો જે કટાણું મોહ કરી બોલ્યો” બરોબર છે, બરોબર છે; તમે બધા જીવાન્યા છો તેથી કસાયલા તીર મારનારનાં કામઠાંથી ડરો છો અને અણુધડ તીર મારનારાથી બીહતા નથી. કસાયલા તીર મારનારે છોડેલું તીર નેમ તરફ જ જતું હોવાથી તમે જો સેહેજ ઉડીને એક બાજુ થઈ જાવો તો બેશક તીર નેમ ચુકે અને તમે બચો; પણ અણુધડ તીર ફેંકનારનું તીર અને કામઠું તો ધણું મુશકેલી ભર્યું છે. કેઈ બાજુએ ઢળવું, કયાં ઉડી જવું? બેશક, બેશક, કેઈ દીશાએ ઉડવાથી બચી શકાશે તે જાણવું જ અશક્ય છે; ભાઈઓ ભાઈઓ એ શું ભય ભર્યું નથી?” એ સાંભળી કાગડાઓની આખી સભા, એવું કહેવાયું છે કે, વખાણથી છક થઈ ગઈ હતી.

જેપેનીઝ.

કારાસુનો કાઢવા.

આર હાયાશીની અમાતાનો કારાસુ આત્સુમારીતે, સામા-
જમા મોનોગાતારીનો યુએ નીતે, “સેકાઈની વા નાની ગા ઇત્યો-
ઓસોરોશીકી?” તો મોસેશીની, અમાતાનો કારાસુ ઇચી-દોની
મોશી-કેર વા: “યોનો નાકાની ઓસોરોશીકી મોનો વા, જોજુનો
ઈર યુમી નારી. કોકોની ઇરેઆ કોકોની યા કીતારીતે ઇ-ઓતોશી;
કાશીકોની ઇરેઆ કાશીકોની યા કીતારીતે નારાઈ વો હાજુસાજુ.
ઈતે તોરાઈર નારેઆ, કોરે હોદો ઓસોરોશીકી મોનો વા નાશી”
તો કોતાએ-કેરી.

નાકાની ઇચી-વાનો રોહ આરીતે, કાઓ વો શીકામે
મોશી-કેર વા; “સાતે મો, સાતે મો! ઓનો-ઓનો-ગાતા વા
જકુહાઈ યુએની જોજુનો યુમી-યા વો નોમી ઓસોરે; હેતાનો
યુમી-યા વો ઓસોરેઝા કોસોત્સુતાનાકેરે. જોજુનો યુમી-યા
વા માતો વો તાગાએનુ યુએની, સ્કોશી યોકેતે તોબુ તોકી વા
તાચીમાચી યા તાગાઈ, ઇનોચી વો તાસુકાઈ મોનો નારી. તાદ
મુજુકાશીકી વા હેતાનો યુમી-યા. ઇજુરે ઇયે હાજુશી, ઇજુરે ઇયે
તોબી-નોકીતે યોકારાન યા? મોકોતોની મોકોતોની સોનો નોગાઈર
હોગાકુ ગા શીરેનુ વા, સાતેમો સાતેમો ઓસોરોશીકી મઈવાકુ
નારી” તો મોશીકેરેઆ, ઇચી-દોનો કારાસુ મીના મીના કાનશીન
શીતારીશી તો કા યા.

ગુજરાતી.

તખીએ નહસાડેલો ચોર.

એક ઘરફાટુ હતો. તેણે પોતાના સોપ્પીઓને સાથે લઈ ડાકટર મોરીયુકીનાં ઘરમાં ભરાવા માટે, તેના ઘરની વાડ ભાંજી હતી. તેઓ અંદર દાખલ થવા જતા હતા તેવામાં તેમના પગમાં અકાએક આંકડા આવ્યાં અને તેઓ ચાલી શક્યા નહીં. તે શખસો જેઓ સંખ્યામાં દશથી વધુ હતા તેઓ સઘળાના પગ અડી ગયા. ચાલવાની ઘણી તજવીજ કીધી પણ પગ ઉપડેજ નહીં. કોઈ તેમની સામે થાય છે એવું સહમજી તેઓ પાછા ફર્યા અને નહાસી ગયા. તેઓની ગડબડથી ઘરમાંનો નોકર જાગી ઉઠ્યો અને ત્યાં જઈ જોયું તો ડાકટર મોરીયુકી પોતાના હાથમાં દવા ધુંટવાનો ચમચો ધરી દરવાજાની સામે ઉભો હતો. નોકરે કહ્યું “ચોરો તો નહાસી ગયા છે, તમે શું કરો છો?” મોરીયુકી હસ્યો અને જુસ્સા સાથે બોલ્યો “હું પણ એમજ ધાંડું છું. જો એ ઉઠાવગીરો અંદર આવ્યા હોત તો તેઓનો હું ખીમો કરતો!” નોકરે જવાબ દીધો, “દુશ્મનની સામે થતી વેળા તો તમોએ હાથમાં તલવાર ધરેલી હોવી જોઈએ. તેને જાહેર દવાઈ ધુંટવાનો ચમચો લઈ દવાઈ ધુંટતા હોવ તેવો દેખાવ કરો તેનો અર્થ હું સહમજી શકતો નથી; પણ તે છતાં વાર ચોરો નહાસી કેમ ગયા?” મોરીયુકીએ ચમચો પોતાના કપાલ સાથે દાખી મગફળીથી જવાબ દીધો “વરસો થયાં હું એ ચમચા વડે લોકોને મારી નાખું છું તો પછી ચોરો જેવા પણ શું પોતાની જાંઘની દરકાર કરે નહીં? એ કારણને લીધે “હું એવી રીતે ઉભો હતો”. નોકર એ સાંભળી કાંઈ બોલી શક્યો નહીં પણ પોતાના શેઠનું મોહ જોતો ઉભોજ રહ્યો.

જેથેનીઝ.

કુસુશી ગાતો વો ઓઉ.

ગાતો આરી-કેરી. દોરધ વો હીકીધતે, કુસુશી મોરીયુકી ગા ધ્યેનો કાકી વો કોબોચીતે, ધરીનુ. સાતે, ઉચી-ધરાન તો સુરની, ધકા નાં ની કા, આશી સુકુમીતે યુગોકાઝુ. જુ-યો-નીન મીના ઓનાજી-ગોતો આશી હાતારાકાઝારી-કેરી. સમેતે અયુમાન તો સુરેદો, આશી સુસુમાઝુ. “આં યો કોસો આરે!” તોતે, હીકી-કાએ શીતે, મીના ધદે, ધની કેરી.

શીમોએ નાં મોનો ગાયા-ગાયા તો યુની, મે સામેતે ઓકી-ધદેતે મીરેઆ, મોરીયુકી હાધરીની મુકાધતાં આકારી-શોજીતો ઉચીની તાચીતે, કુસુરી-જુકુરો નાં સાજી વો મોરોતે-ની તોરી, કાશીરાની સાસાગે-ત્સુત્સુ, નેરાધ-ધતારી. કોનો શીમોએ: “નુસુખીતો વા તોકુ માકારીસારીનુ. નાનીગોતો શી-તામાઉ ઝો?” તો ધ્યેઆ, મોરીયુકી હોકુસો-એમીતે; “સા કોસો આરામે! શાત્સુ ઉચી-ધરીનાઆ, ગો-ઝો રોપપુ કોતો-ગોતોકુ નામાસુની નાશીતેન” તો ધકીમાકી-યુ. શીમોએ: “કાતાકીની મુકાવાનજુરની વા, ઉચીમોનો વો કોસો મોતાસે-તામાવામે. કુસુરી આત્સુકાધ-તામાઉ યોની સાજી વો મોચી-તામાઉ કોસો કોકોરો વો એ હાએ-રાને. સાં નીતે મો, નુસુખીતોદોમો નાદોતે સુગો-સુગો તો ખાયરી, ધની તાંની કા?” તો ધ્યેઆ, મોરીયુકી ધ્યો-ધ્યો હોકોરીકા નાં ઓમોમોચી શીતે, સાજી તોરીતે, હીતાધની ઓશી-આતે, “નાનીગ્રશી કોનો સાજી વો તોરીતે હીતો વો કોરોસુ કોતો તોશીગોરોની નારીનુ. ગોતો તો ધયુ તો મો, ધકાદે ધનોચી ઓશીમાઝા રાન? સારેઆ કોસો, કાકુવા કામાયતારે” તો ધયુની ઝો, કાએ-યુચીમામોરારેતે, ધયુ કોતો નાકારી-કેર.

ગુજરાતી.

ઘેલા ધાંચીનું કુટુંબ.

ધમ્પીરિયલ ગાડે લશકરની પેહેલી ટુકડીનો કરનલ કી-નો-નાઓકાતા મોટો મૂરખ હતો અને તેનાં મૂરખાઈ ભરેલાં બેલવાથી લોકો તેને વારંવાર હસતાં હતાં. તેને બે છોકરા હતા જેઓ પણ બાપના જેવા જ બુઝબૂ હતા. એક દહાડે નહાના ભાઈએ પોતાના મોટા ભાઈને કહ્યું “દુન્યામાં જે ભેદભરી ચીજો છે તેમાં હું જે બીલકુલ જ સમજી શકતો નથી તે બુધનાં મરણ અને જનમની જગત્રા છે. બુધ ફેબ્રુઆરી (બીજ) મહીનાની પંદરમી તારીખે મરણ પામીને પછી એપ્રિલ (ચોથા) મહીનાની આઠમી તારીખે કેમ જન્મ્યો હશે?” મોટા ભાઈએ એ સાંભળતાં જવાબ દીધો, “તારામાં ભેજાનું જ નથી તે તને કેમ સમજ પડે? બુધ પણ એક સાધારણ આદમી જેવો હતો તો તે બીજે મહીને જનમતે અને ચોથે મહીને મરણ પામતે. પણ તેનામાં ઇશ્વરી શક્તિ હોવાથી તે જન્મ મરણના બાબતમાં પણ સાધારણ આદમીથી જુદો પડ્યો, અને પેહેલાં મરણ પામ્યો અને પછી જન્મ્યો. એમ કીધું ત્યારે તો તે બુધ કહેવાયો. છોકરાઓનો બાપ જે બીજા ઓરડામાંથી એ વાત સાંભળતો હતો તે પોતાના દીકરાની હાશચારીની વખાણ કરવા લાગ્યો અને બોલ્યો “મોટો છોકરો તો બેશક ઘણો અબરાક છે, ચાલતે દહાડે એ નામ કહાડશે.”

જેપેનીઝ.

ધક્કાનો શીરેમોનો.

શાહયોધનો જો, કી નો નાઓકાતા વા, યોનો શીરેમોનો નીતે, શીરેજીરેશીકી કાતો નોમી ધધ-ત્સુત્સુ, ત્સુનેની હીતોની વારાવારે-કેરી. કયોદાધનો કા વો મોતારીશી ગા, ચીચીની હીતો-શીકી ઓકો નાઝ મોનોની ઝો આરી-કેર.

આર તોકી, ઓતોતો નાઝ મોનો આનીની મુકાધતે તોધ-કેર વા; “યોની આખોત્સુકાનાકી કોતોનો ઓકાઝ નાકાની, શાકા ખુત્સુનો નેહાન-એ તાનજો કોસો કોકોરો મો એને. કીસારાગીનો મોચીની યુસે-તામાધતે, યાગાતે યુઝુકીનો યોકાની ઉમારે ધદે તામા-એર કોતો ધકા નાઝ શીસાધ સામુરાઉ ની કા?” તો ધયેયા, આની કીકીમો આએઝુ: “શીકા ઉતાગાઉ નાઝ વા, વાનુશી ગા તારા-વાઝાઝ નારી. નાખેતેનો હીતો નારાયા, કીસારાગીની ઉમારે ધદેતે, યુઝુકીની શીનુ-એ-કેરેદો, હોતોકે વા જીંત્સુ ઓવાશીમાસેયા, શોશીનો સાકાધ મો ઓયોસોખીતો વા ધતો કોતો નીતે, સાકી-દાચીતે શીની, ઓકુરેતે ઉમારે-ધદે-તામાએર નારી. કાકાઝ કોસો હોતોકે નીતે વા ઓવાશીકેરે” તો ધયેયા, ચીચી હીતો-મા નાઝ તોકોરોની કીકી-ઝારીતે: “તારો કોસો ધમીજીકી સાધગાકુ વા આરી-કેરે. કાકુતે વા, ઓયાકેનો માજીરાધ સુ તો મો, સુયે તાનો-મોશીકારાન” તોતે, હોમે-યોરોકાખી-કેરી.

ગુજરાતી.

સૂર્ય વિષે છોકરાંઓ વચ્ચે વાદવિવાદ.

કનક્રુસીયસ પૂર્વના મુલકમાં મુસાફરી કરતો હતો તે વેળા તેણે એ છોકરાંને સૂર્ય વિષે વાદવિવાદ ચલાવતાં સાંભળ્યાં, અને તેઓની તકરારનું કારણ જાણવા માગ્યું. તે ઉપરથી છોકરાંઓમાંના એકે કહ્યું, “હું કહું છું કે સૂર્ય સહવારે ઉગે છે તે વેળા તે આ પૃથ્વીની ધણો નજદીક હોય છે, અને અપોર પડે છે ત્યારે તે ધણો દુર જાય છે. એ બીના એટલા ઉપરથી સાબેત થાય છે કે સૂર્ય ઉગે તે વેળા આપણે તેના તરફ જોઈએ તો તે ગાડીની ધમણ જેટલો મોટો દેખાય છે; પણ અપોરે તો તે એક વાડકા કરતાં મોટો જણાતો નથી.” બીજી છોકરી બોલી ઉઠી; “સૂર્ય ઉગે છે તે વેળા તે પૃથ્વીથી ધણો છેટે હોય છે અને અપોરે તે પૃથ્વીની ધણો નજદીક આવે છે. એ બીના એટલા ઉપરથી સાબેત થાય છે કે સૂર્ય ઉગે છે તે વેળા તે ગરમ લાગતો નથી પણ અપોરે તો જાણે ગરમ પાણીમાં હાથ ઝોળ્યા હોય તેવી ગરમી લાગે છે. હવે એતો ખુલુંજ છે કે ગરમી આપનારો પદાર્થ નજદીકમાં હોય તો વધારે ગરમ લાગે અને દુરથી તેની ગરમી લાગે નહીં.” કનક્રુસીયસ તેઓની દલીલ સાંભળવા પછી કશો ચુકાદો આપી શક્યો નહીં; જે ઉપરથી છોકરાંઓ હસવા મંડ્યાં અને બોલ્યાં “કાણુ કહે છે કે તમારામાં અકંકલ છે?”

જેષેનીઝ.

શોનીનો હી વો રોનઝુર કોતો.

કાશી તોયુ શાતે, પુતારીનો શોનીનો હી વો રોનઝુર વો કીકી, સોનો યુએ વો તોધ-તામાઉની, હીતોરીનો ધવાકુ. “હીનો હાજમેતે ધઝુર તોકી, નીનગેન વો સાર કોતો ચીકાશી. હાનતે-નની નારીતે વા, નીનગેન વો સાર કોતો તોશી. શીકાર યુએ વા, હીનો હાજમેતે ધઝુર વો મીરની, સોનો ઓકીસા કુરમાનો કીનુગાસાનો ગોતોશી. હાનતેનની નારેઆ, સોનો ઓકીસા હાચીનો ગોતોશી. કારે, ચીકાકી મોનો વા ઓકીની મીએ, તોકી મોનો વા ચીધસાકુ મીયુર કોતોવારી નારી.” માતા હીતોરીનો ધવાકુ: “હીનો હાજમેતે ધઝુર તોકી વા, નીનગેન વો સાર કોતો તોશી. હાનતે-નની નારીતે વા, નીનગેન વો સાર કોતો ચીકાશી. શીકાર યુએ વા, હીનો હાજમેતે ધઝુર તોકી વા, આત્સુકારાઝુ. હાનતેનની નારેઆ, આત્સુકી કોતો યુ વો સાગુર ગા ગોતોશી. કારે, ચીકાકી વા આત્સુકુ, તોકી વા આત્સુકારાનુ કોતોવારી નારી.” કાશી કીકીતે, ઝેહી વો કેસસુર કોતો વો એઝુ. શોની વારાધતે ધવાકુ; “દારે કાનાનજી વો ચી આરી તો ધયુ યા?.”

ગુજરાતી.

નાણું આપી વહેવાર બંધ કીધો.

ઓપુઅન, સેઇના મુલકનો વડો પ્રધાન થયો. તેણે પોતાના મિત્રો તથા સગાંઓને પોતાની નજદીક બોલાવી સોનાના પાંચસો શિકા કહાડી તેમાંથી થોડા થોડા દરેકને વહેંચી આપી કહ્યું, “પેહેલાં હું જ્યારે ગરીબ સ્થિતિમાં હતો ત્યારે મારા મિત્રો કે સગાં મારી સાથે ભેળાતાં હતાં નહીં. હાલમાં હું જ્યારે સેઇનો વડો પ્રધાન થયો છું ત્યારે તમોએ મને મળવા માટે પાંચસોથી હજાર માઇલની મુસાફરી કીધી છે. આજે મેં તમને પછસા આપ્યા એટલે તમારો ઉપકાર વળી રહ્યો. આજથી હવે મારી સાથ ભેળાવાનો વિચાર કરતા ના! એટલું કહી તેણે તેઓ સાથનો સંબંધ તોડી નાંખ્યો.

જેપાનીઝ.

કીન વો આતાએતે માજીવારી વો યામુર કેતો.

ઓપુન વા સેધનો કુનીનો સાધશો તો નાશ. કયોદાધ હીન-કાકુ વો યોખીતે, ગો-હયાકુ કીન વો ઇદાશીતે, ઇચી-ઇચીની આતાએતે ઇવાકુ: “વારે મુકાશી માજીશીકી તોકી, શીનસો મીન. વારે તો માજીવારુ કેતો નાશી. વારે ઇમા સેધનો સાધશો તો નારીતારેઆ, મુકાઇની કીતાર કેતો ગો-હયાકુ રી આરઇ વા સેનરી નારી. વારે કયો કીન વો નાનજીરાની આતાએનુ, રેઇ સુદેની નારેરી. કયો યોરી નોચી, વારેની માજીવારાન તો ઓમોઉ કેતો નાકારે!” તોતે, ત્સુની નાકા વો તાગાઇ તારી.

ગુજરાતી.

કીસાત્સુની વાર્તા.

ચીનના મુલકના ગો પ્રાંતનો રહેવાસી નામે કીસાત્સુ, પ્રદેશી એલચી તરીકે જવા નીકળ્યો ત્યારે તેને જોના પ્રાંતમાંથી પસાર થતાં તે પ્રાંતના હાકેમ સાથે મુલાકાત થઈ, કે જે હાકેમને કીસાત્સુની તલવાર ધણીજ પસંદ પડી, પણ મોહકે ચહડીને તે માગી શક્યો નહીં. કીસાત્સુ તે હાકેમની આહ્વેશ તુરત પામી ગયો, પણ તેણે તલવાર તેને ભેટ કીધી નહી, કારણકે ચીનના મુલકના એલચી તરીકે તેને પણ પોતાનો મોભો જાળવવાનો હતો. એલચી તરીકેની ફરજ અદા કરવા આદ તે પોતાને મુલક પાછો ફરતાં જોના પ્રાંતમાં આવ્યો તે વેળા જોનો હાકેમ મરણ પામેલો હતો. કીસાત્સુએ પોતાની તલવાર કમરેથી છોડી હાકેમની ઘેર ઉપરનાં ઝાડ સાથે લટકાવી અને તે ચાલતો થયો. તેના નોકરે કહ્યું, “જોનો હાકેમ તો મરણ પામેલો છે ત્યારે એ તલવાર તમે કાણને આપો છો?” કીસાત્સુએ જવાબ દીધો “એમ નહીં! પેહેલાથી મેંતો મારાં મનમાં નકકી કરી રાખ્યું હતું કે એ તલવાર મારે જોના હાકેમને આપવી. તે મરી ગયો છે તેથી મારે મારી આધા તોડવી જોઈએ નહીં.” એ તેના શબ્દો હતા.

જેપેનીઝ.

કીસાત્સુનો કોતો.

મોરોકોશીની ગોનો કીસાત્સુ તો ઇઇ-કેર હીતો, ત્સુકાઇ તો શીતે તાકોકુની યુકુ તોકી, જ્નેકોકુ વો તોરીતે, જ્નેકુનની આવારેત્સુરૂની, કીસાત્સુનો હાકારેતારૂ કેન વો હોશીકુ ઓમોવારે-કેરેદો, આએતે કુચીની વા ઇવાઝુ. કીસાત્સુ સોનો કોકોરો વ-હાયા સાસશીત્સુરેદો, જ્ને કોકુનો ત્સુકાઇ તાઇસેત્સુનો યાકુ નારેબા, કોરે વો તાતેમાત્સુરાઝુ. શીશા વો ત્સુતોમેતે, ખાયરી સામાની કાનો જ્નેની તાચીયોરીત્સુરૂની, જ્નેકુન સુદેની શીકયો સેરી. સોનો તોકી કીસાત્સુ હોકેન વો તોકીતે, સોનો ત્સુકાનો યુચ્ચેનો કીની કોકેતે સારી-કેરી. મેશીત્સુકાઇનો ઇઇકેરૂ વા; “જ્નેકુન સુદેની શી શીતારી. સોનો ત્સુરૂગી વા તારેની આતાએતામાઉ યા?” કીસાત્સુ ગા ઇવાકુ; “શીકારાઝુ. હાજમે જ્નેકુનની કોનો કેન વો આતાએન તો વાગા કોકોરોની યુરૂશી-ઓકીતારી. હીતો વા શીશીતારી તોતે, વાગા કોકોરોનો યાકુસોકુ વો સોમુકુ દોરી વા નાકી ઝો.”

સમાપ્ત.

ગ્રેશામ લાર્ક એશ્યુરન્સ-કંપની.

(સ્થાપી ઇ. સ. ૧૮૪૮)

પોલીસી ધરાવનારાને આપ્યા રૂ ૩૦,૭૧,૧૯,૯૯૦

થાપણ.

રૂ ૧૩,૫૨,૧૭,૯૮૨

વાર્ષિક આવક.

રૂ ૨,૦૨,૨૯,૮૭૮

ESTD. 1848.

હિંદુસ્તાન તેમજ ઇંગ્લંડમાંની સઘલી વીમા કંપનીમાં
પહેલી હરોળમાં

મેશર્સ ક્રાફ્ટ, મોટીની કંપની,

હિંદુસ્તાનના ચીફ એજન્ટ.

મેશર્સ કલ્યાણુદાસ વી. કાપડયાની કંપની,

રેસીડન્ટ એજન્ટ, મુંબઈ.

